

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 VASÁRNAP március 14.

72. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lebach-palota)

A Népszövetség válsága

A béke papírjainak kontremintörjei, a papírbéke árfolyamának szervezett alaknázói felborzongó kéjjel látják dűledezni azt a díszesen kidolgozott, de tartó erejében nem eléggé megedzett konstrukciót, amelyet a Salle de Reformation-ban rakosgattak össze a nemzetközi igazság őrtornyául. Recseg-ropog a Népszövetség egész alkotmánya az első komoly teherpróba alatt. Amíg a Népszövetség tanácsában a győztes és semleges nagyhatalmak együttese diktálta a tempót, meg lehetett valahogy őrizni azt a látszatot, hogy ez az előkelő testület az egyes népek önző érdekeit a világbéke egyetemessé szempontjainak rendeli alá. Azonban mihelyt időszzerűvé vált Németország felvétele a tanácsba és egyenrangúsítása a győztekkel, kiderült, hogy a Népszövetség a népek békeakarátát csak jelképezi, de azt tettekkel végrehajtani nem képes.

A német-francia antagonizmus állta sokáig útját a béke megszilárdulásának. Ezt a körkötő anyagot a diplomácia két kiváló operatőre, Briand és Chamberlain távolították el a beteg testből a locarnói műtőasztalon. Az operáció kitűnően sikerült és most került volna sor a varratok kiszedésére, ha nem lép fel az a veszedelmes lobhosodás, amely a műtét sikerét fenyegeti. Briand szerint a Népszövetség súlyos krízisét nem Brazília magatartása, hanem sokkal mélyebben fekvő okok idézték elő. Ezeknek az okoknak summája: a létfeltételeiben megtámadott fasizmus önfenntartási harca.

Mussolini egyetlenyszer sem mert ugyan megjelenni Genfben — *post tyrannum sedet atra cura* — de külügyminisztere által mindig hozzájárult a Népszövetség határozataihoz, amelyek semmiképp sem zavarták őt cirkulusaiban. Am Németország felvétele a Népszövetség tanácsába olyan fordulatot jelent, amely az egész európa politikára kihat és a fasizmus terjeszkedési lehetőségeit tetemesen megszükiti. A Népszövetség, ha annak tanácsában a német nép képviselői is helyet foglalnak, nem maradhat meg az ártatlan ideológiai játékok keretei között és nem térhet ki a gyengék oltalmának, a kisebbségi panaszok érdemleges elbírálásának, a népeket sújtó igazságtalanságok jóvátételének és a nemzetek békéjére káros politikai rendszerek kritikájának feladata elől. Az ilyen Népszövetséget nem veszi trefára a duce, hiszen az ő uralmának napjai megvannak számlálva, ha elvágják külföldi hadtáptérületeitől. Már pedig a hivatása magaslátára

emelkedett Népszövetségnek, amely minden sebet hajlandó orvosolni és a népek minden viszályát kész a jog és igazságszellemben eldönteni, energikus dezinfekciót kellene alkalmaznia az erőszakot dicsőítő, szabadságjogokat megcsufoló, gyűlölséget szító, rombolásban tobzódó fasizmus baktériumai ellen. A fasizmus csak addig tarthatja magát, míg a népek közössége állást nem foglal ellene és ez nem késhet sokáig, ha a Népszövetség valóban a nemzetek szolidaris békeakarátának tevékeny orgánumává lesz.

Ezért igyekszik Mussolini szétugrasztani a Népszövetséget és

felrobbantani azokat az alapokat, amelyeken a nyugati demokráciák világpolitikája épülni kezd. Ezért uszította rá a Népszövetségre a fasizma egyenruhába bujtatott olasz sajtót és ezért lázítja szorgosan azokat az igényeket, amelyek Németország népszövetségi tanácstagságát akadályozzák. Mussolininek nem kell olyan nemzetközi fórum, amely az olaszországi szláv és német kisebbségek ügyét magáévá teheti és kertelés nélkül nyilváníthat véleményét az olaszországi demokrácia vandál legázolásáról. A diktatura nem tűri, hogy neki diktáljanak és a fasizmus nem olyan fából van faragva, hogy

kihűlt véré, agg törvényhozók paragrafusaihoz igazodják. A fasizmus gyökérzete sorvadna el, ha a Népszövetség tényleges viághatalmi tényezővé izmosodna, Mussolini nekivág tehát a herculesi vállalkozásnak, hogy ezt a sokfejű hidrát eltápossa.

Fasizták, nemzeti szocialisták, horogkeresztesek, fajvédők, ébredők és bolsevisták felujonganak a gondolatra, hogy a Népszövetség belepusztulhat a most kitört válságba. Az előlegezett kárörömelekből ebből a körülményből látszik leginkább, hogy a Népszövetség milyen kiválóan értékes és hasznos internacionális szerv — lehetne.

Halálos katasztrófa az északsarki expedíció próbarepülésén

Az egyik repülőgép propellere megölt egy újságíró

Newyorkból jelentik: Fairbanksból érkezett távirat szerint az Északi Sarkra készülő Wilkins-expedíció egyik tagját,

Palmer Hutchinsonot, a North American Newspaper Alliancének tudósítóját szombaton reggel az egyik Fokker-repülőgép forgó propellere elkapta és megölte.

Wilkins kapitány expedíciója — mint ismeretes — Fokker-repülőgépen készült Amundsennel ellenkező irányban átrepülni az Északi Sark fölött. Az expedíció

közei indulására már minden előkészület megtörtént. A sark felé indulóban három részre szakadt az expedíció, amelynek az egyik része, az ugynevezett aviatikus szakasz legutóbb már az alaskai Fairbanksban téborozott. A legutolsó hírek szerint itt hangárokat építettek és ide várták a Fokker-gépeket. Ehhez a szakaszhoz utazott Palmer Hutchinson újságíró, a North American Newspaper Alliance munkatársa.

A gépek pénteken este érkeztek meg az expedíció indulási

helyére és szombaton reggel akartak velük próbautat tenni. Palmer Hutchinson az egyik gép előtt állt és nem vette észre, amikor a propeller megindult. Így történt azután, hogy

a szerencsétlen embert a propeller elkapta és előbb a levegőbe emelte, majd irtózatos erővel a földhöz csapta.

A szerencsétlenség lattára nyomban az újságíró segítségére futottak, de már késő volt. Az újságíró belehalt sérüléseibe.

Uj javaslat a népszövetségi válság megoldására

Egy nem állandó tanács tag lemond Lengyelország javára
A németek hajlandók a javaslat elfogadására — A francia sajtó ölesen támadja Németországot

A brazilai kormány kész a kompromisszumra

Genfből jelentik: Briand és Chamberlain a kompromisszumos tárgyalások megakadásaért nyíltan a németekre hártják a felelősséget és azt hangoztatják, hogy ha német részről nem terjesztenek elő megfelelő új tárgyalási alapot, akkor a németek magatartásából azt a konzekvenciát fogják levonni, hogy abbahagyják a tárgyalások eddigi módszerét, amely az ellentétek kiküszöbölését célozta és szakítva a kullisszák mögötti tárgyalások rendszerével, a vitás kérdések egész komplexumát a népszövetségi tanács elé terjesztik és így szabad folyást engednek a kérdés tisztázásának.

Semleges körök megítélése szerint ez a módszer a kétségbeesés

taktikája lenne, ami egyébként szervesen kapcsolódna az eddigi hibákhoz, mert a semleges államok szerint az eddigi hanyodalmakat is az okozta, hogy a Népszövetség ülése rosszul volt előkészítve. Népszövetségi körökben ezért súlyos szemrehányással illetik a francia és angol külügyminisztert.

Az angol delegációban rendkívül éles németellenes hangulat uralkodik és Chamberlain a helyzetről a következőképpen nyilatkozott az angol lapok tudósítójának:

— A német kancellár arra vonatkozó közlése után, hogy a kompromisszumos javaslatot visszautasítja, az angol delegáció céltalannak tartja a további tárgyalásokat és azzal a gondolattal foglalkozik, hogy az egész kérdést a népszövetségi tanács elé terjeszti.

A német delegáció körében Briand pénteki nyilatkozatát, mely szerint a kezdeményező lépésnek a németek részéről kell kiindulnia, nem tartják helytállónak. A németek hangoztatják, hogy

a német delegáció lépett fel mint kezdeményező, amikor azt a javaslatot tette, hogy tanulmányi bizottságot küldjenek ki az igények elbírálására és ennek a bizottságnak a javaslatát szeptemberben tárgyalják.

A német delegáció most is ezen az állásponton van, a kezdeményező lépést tehát azoktól lehet elvárni, akik ezt a javaslatot elvették. Szombaton délelőtt a népszövetségi delegátusok között az a hír terjedt el, hogy

a nagyhatalmak elsősorban Franciaország és Anglia Rio de Janeiroban diplomáciai lépést tettek azzal a céllal, hogy a brazil kormány ne ragaszkodjék mereven követeléséhez

és olyan újabb utasítást küldjön genfi delegációjára vezetőjének, *Mello Franconak*, hogy az hozzájárulhasson egy kompromisszumos megoldáshoz. Ugy tudják, hogy ez a diplomáciai lépés némi eredménnyel is járt és

a brazil kormány hajlandó némi engedékenységre.

Párisi jelentés szerint a francia lapok szombati számukban a *genfi tárgyalások eredménytelenségéről* Németországra hárítják a felelősséget. A lapok rámutatnak arra, hogy a Népszövetség válsága nem átmeneti jellegű, hanem annak mélyítését is meg fogják tapasztalni.

A lapok szerint Németország brutális eszközökkel diplomáciai győzelmet akarna aratni a szövetséges hatalmak felett. A lapok követelik, hogy Briand ne engedje magát Genfben lehengerelni, mert

az esetben, ha Briand Genfben átadja a németeknek, akkor a szenátus nem fogja megszavazni a locarnói szerződést.

Késő este érkezett genfi jelentés szerint

a válság megoldására újabb javaslat merült fel, amelynek érdekében Briand és Chamberlain minden befolyásukat latba vetik. A javaslat szerint a Népszövetségi Tanács egy nem állandó tagja lemondana és az így megüresedett helyre a Népszövetség teljes ülése Lengyelországot választaná meg.

Ugy hírlik, hogy a német delegáció hajlandó elfogadni ezt a javaslatot.

A népszövetségi ülészek váratlan elhúzódása miatt — mint Párisból jelentik — az új Briand-kormány bemutatkozása esztendőre halasztódott.

Mire a frankvita véget ér...

Meghalt Benedek János magyar nemzetgyűlési képviselő

Budapestről jelentik: Benedek János nemzetgyűlési képviselő szombat reggel fél hét órakor meghalt. Az elhunyt képviselő a demokraták pártjának volt közszereplő tagja.

Évek óta érelmeszesedésben szenvedett. Négy héttel ezelőtt bentjárt a Háiban, lesoványodva, testileg láthatóan megtörve, de megőrizte régi ragyogó jókedvét, egyik anekdotát a másik után mondta el halálszövegével a szívében. Egyik képviselőtársa beszélgetés közben megjegyezte, hogy a frankvita előreláthatólag el fog tartani hat hétig.

— Mire véget ér — jegyezte meg könnyű derűvel Benedek János — én már aludtál szaga om az időt.

Benedek János 1863-ban született Nyírba-kányban. Tanmányai befejezése után Debrecenben nyitott ügyvédi irodát.

1901-ben Hajduböszörményben függetlenségi programmal képviselőnek választották. Közben áthelyezte ügyvédi irodáját Budapestre, főszerkesztője lett az *Ústökös* című politikai éleclapnak s jó ideig az *Egyetértés* című napilap politikai főszerkesztője volt.

A forradalom után demokrata programmal lépett föl Budapesten a X. választókerületben és a nemzetgyűlésen a legnehezebb időkben is a liberális eszmétörhetetlen harcosa volt.

Nemzetgyűlési mandátumát, mint a listán utána következő első pótképviselő, Szilágyi Károly demokratapárti fogja örökölni.

Bolyongás a házasságjogok utvesztőjében

Szuboticai professzorok beogradi vitájá a házasságjog reformjáról

Jugoszlávia talán az egyetlen állam Európában, ahol egyidejűleg négy-öt-féle házasság van érvényben. Ha valaki a Vajdaságban polgári házasságot köt az itt érvényes magyar törvény szerint, Szerbiában mőtlennek, vagy vadházasnak tekintik, mert ott még a régi szerb egyházi törvénykönyv az irányadó. Ha egy vajdasági házaspárt Montenegróban az egyház törvényesen szétválaszt, az elvált férj, ha a Vajdaságban újra megnősül, bigámniát követ el. Viszont, ha ugyanez a vajdasági ember Szerbiában köt újabb házasságot, az a Vajdaságban települék le, itt a következő minősítések alkalmazhatók rá:

1. Nős, az első feleségével.
2. Nőtlen, illetve:
3. Vadházas a második asszonyával és illetve:
4. Bigámás.

Rendteleg konfuzióra adott már alkalmat ez az a néhány ház, amely szokása elve alapján fennálló házasságjogi jogkörök s ezért illetékes helyen végül már tervbevételek a házasságjog országos egységesítését. Természetes, hogy jogász körökben élénk érdeklődés kíséri a készülő interkonfesszionális törvény szerkesztési munkálatait és a közvélemény szintén nagy figyelmet tanúsít a kérdés iránt, aminek ez a bizonyítéka, hogy a jogtudósok erre vonatkozó nyilvános előadásait tömegesen látogatják.

Beogradban legutóbb a szuboticai jogi fakultás két tanára szót hozta egymásután a házasságjog reformjának kérdéséhez és a két tanár két egymással ellentétes álláspontot fejtett ki.

Trotseki Szergel három héttel ezelőtt a beogradi ünégyetemen tartott előadásában amellett tört lámdzást, hogy a mi viszonyainknak a fakultatív házasság bevezetése felel meg legjobban, azaz a házasságkötés tetszés szerint polgári, avagy egyházi házasságot köthetnek, az állam a kettő bármelyikét elismeri.

Most dr. *Milics Ivó* állott a beogradi közönség előtt és az első előadóval ellentétben a polgári házasság határozott hívének vallotta magát. Kifejtette, hogy a kötelező egyházi esküvő bevezetése természet polgársághoz illik. A tizenhárom elismert vallástörvényt különleges és egymástól eltérő kánoni előírásai a különböző hitűek házasságkötésével és válásával kapcsolatban konfliktusokra fognak vezetni, amelyek elmergesztik majd az amúgyis éles kulturharcot. Azonkívül az egyházi házasság kötelezővé tétele az alkotmányba is ütközik. Sérti a lelkiismeretszabadság elvét s azt az elvet, hogy senki sem kötelezhető vallási szertartások végzésére. A fakultatív házasság pedig a polgárok egyenjogúságának elvét sérti. Végül az alkotmány szerint minden bírónak a bírósági jog az államot illeti. A házasságügyeknek az egyház jogkörébe az állam utalása tehát szigorúan alkotmányellenes. Az előadó mindezeket felül még a nemzet egységesítés érdekében is a polgári házasság törvénybeiktatását kívánja.

A hallgató közönség dr. *Milics* előadását éppúgy megtapsolta, mint három héttel előbb a másik előadó fejtegetéseit.

Megszilárdult a pénzügyminiszter helyzete

Sztojadinovic beszámolója a radikális klubban kedvező hatást keltett

Beogradból jelentik: *Sztojadinovic* pénzügyminiszter szombaton a radikális klubban beszámolt külföldi utjáról. Elmondotta, hogy a hadiadósságok kérdésének rendezése az állam pénzügyi politikájának legfontosabb feladata, mert rendkívül nagy összegről van szó. *Franciaországnak ezernyolcszáz millió frankkal, Amerikának hatvanhárom millió dollárral, Angliának harminchárom millió font sterlinggel tartozik az állam.*

Mai értékben ez az adósság mintegy tizenhat milliárd dinárt tesz ki.

Okvetlen szükséges tehát, hogy ettől az óriási tehertől valamilyen módon megszabaduljon az állam.

Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy

a szövetségi adósságok tekintetében a különböző kormányok véleménye között nagy differenciák vannak.

Franciaországnak az az álláspontja, hogy az összes adósságokat törölni kell, mert a szövetséges államok a háborúban egyformán nagy áldozatokat hoztak. *Amerikának ezzel szemben az az álláspontja, hogy az adósságokat meg kell fizetni.* Ez a felfogás természetesen nagy hatással van a nemzetközi hitelkérdésekre annál is inkább, mert Amerika a főhitelező. Ez az oka annak, hogy Anglia, ahol előbb az adósságok elengedése mellett foglaltak állást, most a visszafizetést követeli, mert

Amerika Angliát is adósságainak megfizetésére szorítja.

— Azért mentem Washingtonba — mondotta a pénzügyminiszter — mert az amerikai kormány meghívott és mert augusztusban a belgák, novemberben az olaszok ugyanebben a kérdésben kedvező feltételeket értek el. Amerikában szép fogadtatásban részesült a jugoszláv delegáció és az amerikai lapok megállapították, hogy

valamennyi állam közül a jugoszlávok adták be a legmegtehetőbb jelentést.

Nem igaz az, mintha a jugoszláv delegáció jelentése kiegészítésre szorulna.

— Az amerikai tárgyalások általában kedvező eredménnyel jártak, de részleteket csak akkor hozhatunk nyilvánosságra, ha a szenátus elfogadta Olaszország adósságainak rendezéséről szóló egyezményt. A jugoszláv javaslat becsületére válik az országnak, amint ajánlottunk fel, amennyit az ország elbir.

— Kumanudi azt mondotta — folytatta *Sztojadinovic* — hogy apró kölcsönök megszerzésére mentem Amerikába. Ez nem igaz, mert kizárólag a háborús adósságok rendezésének kérdéséről volt szó. Erőről tárgyaltam Washingtonban és Londonban is megkezdődtek az erre vonatkozó megbeszélések. Párisban elsősorban a háború előtti adósságok rendezése került szóba. Ezt a legkomolyabban el kell intézni.

Igaz, hogy Párisban néhány lap megtámadott, ezek a támadások azonban alaptalanok voltak.

Nemcsak a francia kormány, hanem az egyes költénytulajdonosok is a legelőjárásabb magatartást tanúsították.

Kijelentette végül a pénzügyminiszter, hogy az ország hitele külföldön nagyon megnövekedett és a háborús adósságok rendezésének kérdésében nincs ok a pesszimizmusra. A pénzügyminiszter beszámolója lényegesen enyhítette a feszült politikai atmoszférát. A párfi vita nélkül tudomásul vette az expozét. Meg lehet állapítani, hogy *Sztojadinovic* pénzügyminiszter helyzete megszilárdult.

Le travail

Balázs Árpád linoleum-albuma

Le travail címen száz darab linoleum metszettel gyűjtött össze Balázs Árpád, a Vajdaság egyedüli vérbeli grafikusművésze. Az album, mely most került nyilvánosságra, az első dokumentum a mellett, hogy Balázs végre — hazatért, eljutott oda, ahova tehetsége, emberi és művészi ambíciói prodesztináltak. Balázs évekig szenvedte a Sturm und Drangperiódust, évekig kereste azt a művészi habitust, amelyben a legbiztosabban kiállhat a placra, átvett stílusok, vergődött, levegő után kapkodott, sokat, vergődött, levegő után kapkodott, saját lábára állt és a saját helyére került. A *Le travail* már ezt az új művészegyéniséget mutatja be, aki megismarta, hogy a művészet ereje az őszinteség, az önállóság és mindenekelőtt: az egyéniség. Balázs fejlődése, melyet az album minden darabja igazol, kétirányú: egyrészt a vonal-kultúrája egyszerűsödött le a legeredeibb formáig, másrészt építő-készsége, kompozicionális ereje gyarapodott. A linoleum-metszetei egytől-egyig bravuros kompozíciók a tér nagyszerű felhasználásával és vonalak drámai lendületével. Témáit, ahogy az album címe mutatja, a fakultól mélyre merítette, a munkát dicsőíti a száz rajz a föld emberének munkáját, aki az élet áldott terhét viseli alázatosan. Az *»Erdőirtók«* és az *»Árató asszonyok«* metszete komor líra, mely Balázstól szinte szokatlan. A többi kép könnyebb, dallamosabb, de anélkül, hogy ezzel vesztenének abból a művészi értékből, mely az egész albumot a vajdasági pikúra legkülönbözőbb természetéből avatja.

A pompás albumot a Minerva-nyomda állította ki gondosan.

A Pribicevics-párt népgyűlése Topolán

Pribicevics Szvetozár jövő szombaton Szubotica-ra érkezik

A független demokrata párt bácskai szervezete vasárnap, március hó 21-én Bácskatopolán népgyűlést rendez. A népgyűlésre meghívták *Pribicevics Szvetozár* volt közoktatásügyi minisztert is. *Pribicevics* a meghívást elfogadta és amint a független demokrata párt szubotica kerületi titkársága értesült, *Pribicevics* március 20-án, szombaton este hét órakor érkezik Szubotica-ra.

A pártvezérnek párthívei ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a szubotica pályaudvaron és szombaton este zártkörű bankettel rendeznek tiszteletét.

Pribicevics március 21-én, vasárnap reggel a párthívei kíséretében Topolára utazik, ahol a község főterén tartják meg a népgyűlést.

A *Pribicevics*-párt topolai gyűlése résztvesznek még: *Krizman* volt miniszter, *Pivko Ljudevit dr.*, *Boskovics Dušan dr.*, *Boskovics Gjigorije dr.* és még több nemzetgyűlési képviselő.

KISBBSÉGI ÉLET

●●●

Az új román választójogi törvény, mint megírtuk, úgy intézkedik, hogy szenátusi állandó tagságot csak azok az egyházak kaphatnak, amelyek legalább kétszáz ezer hívőt számlálnak. Ez annyit jelent, hogy az erdélyi unitárius egyház elveszti a szenátusban képviselői jogát, minthogy az erdélyi unitáriusok lélekszáma nem éri el a kétszáz ezret. Az erdélyi unitárius egyház helyettesítésére a napokban foglalkozott ezzel az ügyvel és elhatározta, hogy több évszázados ősi tradícióra való hivatkozással egy részletes memorandumot intéz a királynak, továbbá Braşovban Jonit miniszterelnök-höz és Lepedatu külügyminiszterhez, amelyben kifejtik előírják a választójogi törvényjavaslathoz az unitáriusokra vonatkozó sérelmet s egyben kérik a javaslat megváltoztatását. A legközelebbi képviselőtestület határozata alapján elkészült memorandumot dr. Boros György unitárius püspök-kegyesfőnöki tette el rendelkezési helyére.

*

A marosvásárhelyi gazdabálát szokatlan incidens zavarta meg. Néhány legény a gondból, virágokért vitatott és ezek között volt olyan is, amelyekben a piros és fehér színű virág dominált. A mulatságon jelen volt egy szigorú detektív, aki sorra leigazoltatta a virágos fiatakokat és följelentést írt az ellenük a kolozsvári hadbíróshoz államellenes izgatás címén, azt állítván, hogy a piros, fehér és zöld levelű virágokat demonstrációként tűzték mellükre a magyar legények.

*

Su'jos ítélet hirdették ki a napokban a székelyudvarhelyi törvényszék: Gégő Simon székelyszentléleki római katolikus plébános állam elleni izgatás miatt egynapos felfüggetlésre és ezer lej pénzbüntetésre ítélte. A vád alapja Gégőnek egy két évvel ezelőtt tartott templomi prédikációja volt, melyben a bogárfalvi román, katolikus iskola elvétele és államivá tétele alkalmából híveit az iskolákért való áldozatra és ösztönzésre buzdította. Gégőt néhány hívője jelentette föl, akik ellenséges viszonyban voltak papjukkal. A plébános az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

*

A szlovák néppárt szenátorainak és képviselőinek klubja ülést tartott, amelyen a politikai helyzetet beszélték meg. Az ülés után Hlinka képviselő vezetése alatt a szlovák néppárt küldöttsége kereste fel dr. Hodža földművelésügyi minisztert, aki a küldöttséget a képviselőház nagytermében fogadta. A küldöttség Hodža miniszternek átnyújtott egy memorandumot, amely Svehla miniszterelnök-höz van címezve és amely a szlovák néppárt követeléseit és indítványait tartalmazza. Hodža miniszter átvette a memorandumot és kijelentette, hogy azt továbbítani fogja Svehla miniszterelnök-höz. A Hlinka vezetése alatt álló deputációnak Hodža miniszternél való megjelenése azoknak a hivatalos tárgyalásoknak megkezdését jelenti, amelyek a Hlinka-pártnak a kormányba való belépésére irányulnak.

*

A dévai törvényszéken a napokban pártját ritkító incidens játszódott le. A törvényszék büntető tanácsa, amelynek elnöke Palade bíró volt, egy érdekes bűnügyet tárgyalt, melyben Unger magyar gyógyszerész, mint tanút hallgatták ki. Unger kérte a bíróságot, hogy magyarul tesse meg vallomását, mert csak nagyon gyengén bírja a román nyelvet. Palade elnök a kérést ridegen elutasította.

— Csak románul beszéljen!

Unger tört románnyal igyekezett elmondani a tényállást, de több ízben kénytelen volt magyar mondatokat szólni

az előadásába. A magyar mondatokat Tamasiu szavazóbíró fordította le az állam nyelvére. Az elnök egy ideig tűrte a bíró tolmácsolását, majd váratlanul odaszólt Tamasiunak:

— Kérem bíró ur, ne segítsen a tanúnak. Tamasiu bíró kijelentette, hogy tökéletesen meggyőződött arról, hogy a tanu nem bírja annyira az állam nyelvét, hogy egy ilyen fontos ügyben ne

engedjék meg neki az anyanyelvének használatát. Miután azonban az elnök bíró előbbi intézkedéséről eltérni nem akart, a szavazóbíró kijelentette, hogy mivel felkészültségével nem egyeztetett össze, hogy a tárgyaláson továbbra is résztvegyen, elhagyja a termet.

Ezzel felállt és eltávozott az elnök nagy megrökönyödésére, aki emiatt kénytelen volt a tárgyalást elnapolni.

Fantasztikus budapesti híradás Niniesics és Bethlen genfi tanácskozásáról Beogradban cáfolják a találkozás hírét

Budapestről jelentik: Egyik budapesti déli lap szombaton megjelenő számában fantasztikus híradást közöl, amely szerint

Niniesics és Bethlen közt Genfben tanácskozást készítenek elő. A tanácskozásnak az egész európai politikára hatása lesz

s esetleg fontos változásokat is von maga után. A budapesti lap azt írja, hogy már hónapok óta fáradoznak abban az irányban, hogy a két államfő között a találkozás létrejöjjön s hogy a kezdeményező lépés Jugoszlávia részéről történt.

Beogradi értesülés szerint mérlegelő körökben semmit sem tudnak arról, hogy Niniesics Bethlen-

nel tanácskozni készül s nem is valószínű, hogy a tanácskozás megtörténik. Nem lehetetlen, hogy Niniesics Bethlennel találkozik s megbeszélést folytat, ennek azonban semmi esetre sem lesz döntő jelentősége.

Beogradban is kívánatosnak tartják, hogy Magyarországgal a baráti viszony létrejöjjön, a mai kormányzati rendszert azonban erre nem tartják alkalmasnak.

A kisantant politikája a magyar kérdésben egységes s lehetetlen, hogy Niniesics ennek a politikának irányelveitől bármilyen tekintetben is eltérjen.

Megszavazták a közlekedésügyi költségvetést

Vuics Demeter földművespárti képviselő ismét éles támadást intézett a Ferrum ellen

Beogradból jelentik: A parlament szombaton folytatta a közlekedésügyi minisztérium költségvetésének tárgyalását. Az első szónok Vuics Dimitrije földművespárti képviselő támadta a közlekedésügyi miniszter politikáját. Rámutatott arra, hogy az állam azért nem épít új vasutvonalakat, mert a közlekedésügyi minisztérium rosszul gazdálkodik, annak ellenére, hogy a költségvetés 3.142.000.000 dinárt állapít meg a közlekedésügyi tárca részére. A közlekedésügyi miniszterek között — mondotta Vuics — a háború óta egyetlen szakértő volt: Radojevics Anto, akit azonban politikai okokból eltávolították hivatalából. Az ilyen körülmények okozzák azt, hogy a közlekedésügyi minisztériumban nem úgy gazdálkodnak, ahogy azt az állam érdekei megkövetelik.

Támadás a szubotical Ferrum-gyár ellen

A mondottak illusztrálására részletesen foglalkozott Vuics a szubotical Ferrum-gyár ügyével.

— Már hosszabb ideje kértem — mondotta — hogy a szubotical Ferrum-gyár ügyének felülvizsgálására küldjék ki vizsgálóbizottságot. Az akkori közlekedésügyi miniszter, ahelyett, hogy vizsgálatot folytatott volna a gyár ellen, résztvevő a gyár bankettjén, anélkül, hogy egyetlen gépet látott volna. A közlekedésügyi minisztérium Popovics Borát küldte a vizsgálat lefolytatására, de a helyzet ma is az, hogy ez a vizsgálat semmiféle eredményt nem produkált mert a gyár élen álló szidók mindenégy tudtak elrendezni, hogy ne találjanak semmiféle szabálytalanságot. Pedig a gyárban a következő gazdálkodás folyik: Három órákor betárolnak a gyárba tizenöt vagonot, amelyeknek alkalmasságát a munkások azonnal szétzedik. Reggel azután megjelenik a gyárban a vasut-igazgató, egy vasut felügyelő és a Ferrum-gyár igazgatóságának társasága-

ban és ilyenkor a vagonoknak néhány ják meg, hogy mi a vagon hibája. Miután ilyen vagonjavítás az államnak órán át folyt szétzedése után állapít 35.000 dinárjába került. Olyan vagon is kijavítanak, amelynek nincs semmi baja. Véget kell már vetni annak, hogy az állam vagyonát ilyen nyíltan fosztogassák.

A közlekedés hibái

A vasuti tisztviselők kérdésével foglalkozott ezután Vuics és megállapította, hogy vannak a vasutigazgatóságoknál olyan tisztviselők is besztva, akik semmit sem dolgoznak, hanem pártügyeket intéznek. Foglalkozott a vajdasági vasuti forgalom hibáival és rámutatott arra, hogy a vagonokat nem tartják rendben. Hibáztatja, hogy a vasuti tarifa nálunk olyan magas, mint sehol a környéken. Ennek ellenére a vagonok nagyrésze rossz állapotban van és senki sem gondoskodik azok javításáról. A vagonépítést szerinte le kell vonni a magánársaságok köréből. Kívánja több új vasutvonal megnyitását, végül szövegeltte, hogy egyes minisztereknek még a hozzátartozói is ingyen utaznak. Legutóbb például az agrárreformminiszter Prágába utazott és különkocsiját három államnak, Magyarországnak, Ausztriának és Csehszlovákiának kell huszonhét elsőosztályú jegy árát megfizetni. Ez nem fér össze a sokat hangsúlyozott takarékoság szellemével.

A vasuti forgalom reorganizálása

Gavrilovics Oto szombori radikális képviselő szólalt fel és rámutatott arra, hogy a vasuti szolgálat és a forgalom reorganizálására tényleg szükség van. Elismerte, hogy rossz a vasuti adminisztráció és hogy ebből sok anyagi kár származik az országra. Kívánja, hogy a vajdasági és horvátországi vasutak kérdését rendezzék.

Valerics Száva montenegrói föderalista követelte, hogy Montenegróban

építsenek új vasutvonalakat, majd Skali szlovén néppárti kritizálta a költségvetést, ami után az elnök berekesztette az ülést és a vita folytatását delutánra halasztotta.

A delutáni ülés

A parlament delután folytatta a közlekedésügyi tárca költségvetésének vitáját.

Pusenjak szlovén néppárti beszéde után Kumanudi demokrata pénzügyi szempontból bírálta a költségvetést és megállapította, hogy bár a közlekedésügyi tárca kiadásai évről-évre növekednek, a közlekedés nem javul. Hosszasan foglalkozott a hajózási problémákkal és a Déli Vasut helyzetével.

Agatonovics demokrata az adriai vasuti forgalom kiépítését követelte és szükségesnek mondotta, hogy jó összeköttetésekkel közelebb hozzák egymáshoz a különböző országrészeket. Legfontosabb feladatnak jelölte meg Szerbia és Délszerbia közlekedésének javítását és a keskenyvágányú vonalak rendszeres nyomtávra való kibővítését.

Miletics Krszta közlekedésügyi miniszter válaszolt a felszólalásokra. Kijelentette, hogy nagy programot nem adhat, mert nem akarja nyilvánosságra hozni azokat a terveket, amelyek még nincsenek a megvalósulás stádiumában. A kikötők kiépítését forszorozni fogja és erre 7%-os belső kölcsönből találnak fedezetet.

Szavazás közben a szlovén néppártiak a határozatképesség megállapítását követelték mert mindössze hatvan-hetven képviselő volt jelen a szavazást azonban olyan gyorsan fejezték le, hogy a szlovén néppártiak javaslatának elbírálására nem maradt idő.

A költségvetést a parlament megszavazta.

Agyonverte az apósát egy sztaribecsei gazdálkodó Élet-halál harc egy szük szobában

Sztaribecseről jelentik: Sztaribecsen nemrég a község egyik tekintélyes kereskedőjét gyilkolták meg s a tetteseknek még nem jutottak nyomába. Most újabb véres esemény hozta izgalomba Sztaribecse közönségét. Tassy Imre gazdálkodó meggyilkolta apósát, Sárvári Pétert.

Sárvári Péter, akinek szintén nagyobb földbirtoka van Sztaribecsen, az egyik kocsmában mulatott, ahonnan erősen ittas állapotban tért haza. Amikor hazaért, veszekedni kezdett a feleségével, majd bement veje szobájába és az ott tartózkodó Tassy Imrét késsel támadta meg. Tassy előbb ki akart menekülni a szük szobából az udvarra, de amikor nem sikerült, védekezésül egy mángorló-fát kapott fel és azzal kétszer Sárvári fejére ütött. Sárvárit nyomban elöntötte a vér és eszméletlenül esett össze. Hozzáértő orvost hívtak és dr. Kelemen József orvos be is kötözte sérüléseit. Az orvosi beavatkozás azonban már nem segíthetett, Sárvári két napi szenvedés után meghalt.

A történetekről értesült a csendőrség is, amely Tassyt letartóztatta és megindította a nyomozást. A boncolás alkalmával kiderült, hogy Sárvári halálát koponyacsont törés és az agyvelő súlyos megsérülése idézte elő.

TÜKRÖT garancia mellett
Kirákatükröt minden méretben
ALBA tükrökgyáral Novisad
Željarnička ulica 53.

KÜLÖNVÉLEMÉNY

●●●

Doctor honoris causa

A sashalmi jámbor szabó felesége a férj töredelmes vallomása szerint két esztendőn keresztül saját szakállára gyógyította, delejezte és kuruzsolta a még nálánál is jámborabb betegeket. A siketeket és a vakokat és a bénákat és a megszállottakat. A sashalmi asszony az irgalmasságnak eme testi cselökedését Budapest közvetlen közelében gyakorolta az orvosi egyetem, a klinikák, kórházak, szanatóriumok és agyonhirdetett orvosi cégtáblák tőzomszédságában. És ebben rejlik az ő bátorsága. Vagy valomerősége. Esetleg hitje. Ahogy tetszik. Ez a laikus medika kezét foghat sok professzionális társával. A műtűgerek és kájdacsiak speciális pesti típusával. Kollégák lettek.

1

A csodátevő asszony körül kupakot hítek a doktorok és megbuktatták. Szigorú, hivatalos emberek, tisztí orvosok összeszedték a népkórházak valamennyi dögrováson levő betegét. Tüdőnélküli embereket, született vakokat és előtt lábu hadirokkantakat. Odaállították a frissen fölkitatott gyógyíthatatlan pácienseket a delejes asszony elé. És mert a delejes asszony és mert Sashalom disze, kettő percen belül, félperces smuzolás után nem varázsolt valamennyiből egy-egy Breitbartot hát elégtelent kapott. Szekundába pónálták. Nem írták alá az indexét. Sőt, mi több. Belesétáltak a becsületébe. Akárcsak egy vurstlibeli bakapromenádba. Kimondták, hogy csal. Arra nem gondoltak, hogy esetleg egyből defektusa is lehetnek. Mert akkor beteg. És akkor a bizottság orvos-Salamoni gyűlékezésének ott rögtön in flagranti meg kellett volna vizsgálni. Ha minden doktor doctus volna. Így azonban a meg-rökönyödött sashalmi asszonynak összeszapokották a pinkhijét és az örök ignoramus et ignorabimus halk kórusa kíséretében beuralták a népjóléti miniszterhumba. Mint egy aktát. Felzettel. És körismé nélkül. A sashalmi asszony nem gyógyított meg két óra alatt kilencven beteget. Egyedül. A sashalmi asszony diagnózisára nem hibáztak rá ugyanannyi idő alatt a bizottság orvos tagjai. Tízegynévtáryan. Jaj, de elégtelen.

2

A csoda kétkülacsos — ha van. Csodák, sajnos nincsenek — szögezte le a megyei tisztí főügyész. Valószínűleg nem hivatalos minőségben. Csodák igenis vannak, magyarázza Rott Nándor veszprémi püspök kétszáz oldalon »Csoda és természettudomány« című könyvében. — Hivatalos minőségben. A tisztí főügyész pálcát tört a delejes asszony fölött. Mert csodák nincsenek. A veszprémi püspök a közelmúltban babonának minősítette és kárhoztatta a nagyszakács'i esetet. Vajjon miért? Mert csodák igenis vannak? Hát igazán csak az ökör kenekelés? A delejes asszonynak eddig kutyabaja sem volt. Ő mondja. Most belébetegedett a strapába. Nagyon megrohmozta az orvosok. Ezt is ő mondja. És mert az első számú hivatalos szerint csodák nincsenek, a második hivatalos szerint csodák igenis vannak, a sashalmi asszonynak talán bizony még igaza is lehet. Sok orvos elsózta a delejt. A sashalmi asszony rendkívüli és rögtönzött szigoriatán nem volt diszponálva. Pech.

3

A hit fertőzése terjed. Soronkívül bevizik a hivatalos pucoráiba. A felvilágosodott tudomány fülkijája áttetsző bura alatt pislog. Azt őlt hagyják a véka alatt. Végre ez is egy álláspont. Beteg, mint a delejes asszony egyéni akciója. De álláspont. Közben a sashalmi asszony főhatóságának, a népjóléti

miniszteriumnak a fülle se látszik ki a nagy gondtömezből. Dönteni kell a delejes csoda ügyében. Irásban. Mert a szó elhangzik, az írás megmarad, tartja a latin közmondás, hát egyelőre csak viccel. A népjóléti miniszterium kiküldötte arra a kérdésre, hogy mi lesz a sashalmi asszonnyal, kitérő választ adott. Elmondta, hogy Franciaországban ötven évvel ezelőtt volt egy hasonló delejes csodaember. És, amikor közigazgatási uton elakarták toloncolni, a kuruzsló előhuzta orvosj dipomáját. És könyörgött, hogy ne leplezzék le, hogy ő csak orvos. Aggodalma a fél-századdal előbb élt francia delejesnek

indokolt volt. Amikor nyilvánosságra került orvosi mivolta, mindenki hátat fordított neki. Pacienturája azonnal megszűnt. A kiküldött tehát, mint látható, már pedzi. És mert így pedzi, már meg is oldotta a rejtélyt. A sashalmi asszony morva származású nő. Ennélfogva ő rá nem vonatkozik a numerus clausus. Promoveálják. Ha másképp nem megy: honoris causa. Miután csodák vannak, illetve nincsenek, hátha megszűnik a pacienturája. De sürgősen. Különböző ez a főlényes-okos delejes asszony kitérő a tudományukat. Főlényesen. Mint Dantont a bakó. Mesterházy Ambrus

A sashalmi delejes asszony hatósági védelmet kér

Egészségügyi kihágás miatt az eljárást lefolytatták ellene

Budapestről jelentik: Pest vármegye megyeházán szombaton tárgyalta Wunderlich Péternének, a sashalmi delejes asszonynak közegészség elleni kihágási ügyét. A megyeház előtt erős rendőri késztetés állott sorfát, ennek ellenére is azonban a delejes asszony híveinek tömege vette körül a megyeházát, amely előtt ismét autók sora oltak fel és még a szemben levő árdán is négy-öt száz főnyi tömeg várta Wunderlichné.

Balla Gvula főszolgabíró haligatta ki Wunderlich Péternét, aki elmondotta, hogy büntetlen előéletű és arra kérte a hatóságot, hogy szabadítsák meg az emberek üldözésétől. Elpanaszolta, hogy amióta delejességének híre terjedt, nem hagyják nyugton, kiüldöztek már lakásáról is és bárhova megy, mindenütt egész tömeg követi. Azzal védekezett, hogy nem alkalmazott gyógymódot, csupán delejezte pácienseit és amikor ezt észleltek megtiltották, ő abba is hagyta, azonban az emberek térdelőn könyörögtek neki, hogy gyógyítsa meg őket és így kénytelen volt újból a delejéshez folyamodni.

Balla főszolgabíró elébetárta Wunderlichnének, hogy eljárása az egész-

ségügyi törvényekbe ütközik annál is inkább, mert a delejes asszony lakásán még egy lavór víz vagy egy törülköző sem volt található.

Schützenberger Endre dr. hatósági orvoszakértő kijelentette, hogy Wunderlichné vétett a közegészségügyi törvények ellen, majd Péterfy Elemér megyei főügyész kérte a delejes asszony megbüntetését azért, mert orvosi oklevél nélkül gyógyított.

Sándor L. sz. dr., volt budapesti főkapitány, Wunderlichné védelmére hangszólta, hogy Wunderlichné szó sem lehet anyagi haszonhajhászásról, mert a legtöbb beteget ingyen delejezte. A védő szerint különben is a hatóság gyengesége az oka annak, hogy Wunderlichné a tömeg állandóan üldözte. Gyógymódot szerinte a delejes asszony nem alkalmazott, csupán autószerkezetről van szó és ha ezzel Wunderlichné csak egy embert is meggyógyított, egy máris dicséretet és nem büntetést érdemel.

Balla főszolgabíró ezután közölte, hogy az ítélet három nap múlva forja kihirdetni. Wunderlichné ellen egybéként a bíróság is eljárást indított kuruzslás miatt.

SZERELMI SZÉP HISTORIA 1926-BAN

A SUBOTICAI KORZÓRÓL AUTÓVAL MEGSZÖKTETEK EGY SZERELMES URI KISASSZONYT

Romantikus szerelmi történet egyik fejezete játszódott le szubotican: egy tekintélyes szubotikai bankigazgató gyönyörű fiatal leányát megszöktette Diószeghy Tibor, a Hírlap szerkesztője.

Diószeghy Tibor már régebbi idő óta udvarolt a rendkívül eszes szubotikai urilánynak, aki szívesen fogadta a hírlapíró közzeledését. A tizenhét éves, feltűnően intelligens leány iradalommal is foglalkozott, novellákat és szindarabokat írt, amelyeket aztán felolvasott Diószeghynek. Az iradalmi viszony csakhamar szerelmemé fejlődött ki és az urilány elmondotta az újságírónak, hogy mozsizimésznő szeretne lenni, de szülei hallani se akarnak erről a tervéről és azt kívánják tőle, hogy menjen férjhez egyik jómódu kőrjéhez.

A gyakori találkozásokat nem nézték jószemmel a szülei, akik megtiltották lányuknak, hogy Diószeghyvel érintkezze. Mivel a szerelmes leányzó erre nem volt hajlandó, szülei valósággal elzárták a külvilágtól. Minden lépését figyelték és nem mehetett ki az uccára édesanyja kísérete nélkül. Diószeghyt pedig felkoreste a család ügyvédje, aki az apa nevében arra kérte, hogy mondjon le a leányról. A hírlapíró kijelentette, hogy az urilányt nagyon szereti és továbbra is keresni fogja a társaságát. Efre még szigorúbb őrizet alá vet-

ték a szép leányt, aki pár nap múlva levelet írt Diószeghynek, amelyben arra kéri, hogy mentse meg, mert szülei rövid időn belül kiüldözik akariák vinni, ahol egy mérnök kőrjéhez adják feleségül.

Ez kedden történt és a hírlapíró ekkor elhatározta, hogy megszökteti szerelmesét. Egy kitépett noteszlapra felírta a következőket:

Elvisek magammal, tudassa velem a kedvező alkalmat.

A kis cédulát egy narancs héjába csomagolva, a leány szülei házában kapujába rejtette el. Másnap megérkezett a válasz:

Szombaton délelőtt fél 11 órakor várjon rám a Korzó-cukrászda előtt.

Szombaton délelőtt a jelzett időben egy csukott Chevrolet kocsi állt meg a Paja Dobanovacska utcában. A fiatal urilány ekkor érkezett a vívőorájára édesanyjával, aki a vására is rendszerezésen elkísérte. A kapuban elbucusztak egymástól az anyja visszafelé indult, a leány pedig a vívőterem helyett a ház másik kőjében egyenesen az autóhoz sietett, amelyben már várt red Diószeghy Tibor. Nyomban a leány lakása elé hajtották, ahol a szökevények villámgyorsan összecsomagolták a leg-

szükségesebb ruhaneműket, úgy, hogy mire az édesanyja, aki gyalog jött, ha zaért, már messzire jártak.

Délben az anya szokás szerint vizszament a vívőiskolába a leányaért. A mikor azt a választ kapta, hogy leánya nem is volt órán, nyomban gyanút fogott és férjéért sietett. A rémült szülő: a rendőrséghez fordult segítségért, amely azonnal széleskörű nyomonozást indított a szerelmespár kézrekerítésére. Az összes határállomásokat mozgósították, táviratilag értesíttek valamennyi vasuti rendőrséget és közölték velük a fiatalok személyleírását. A délutáni órákban pedig előállították a 101-es számú autótaxi soffőriét, Ujhelyi Áront, aki a szerelmespárt Bajmókig szállította, ahol Diószeghyék a Zagreb felé induló gyorsvonatra szálltak fel. Állítólag külföldre szóló utlevéllel rendelkeznek és Berlinbe akarnak eljutni, ahol a szép leány beáll majd mozsizimésznőnek.

A romantikus szöktetési esetnek csakhamar híre ment a városban és érthetően nagy feltűnést keltett. Megállapítható, hogy a szerelmem iránt még mindig van érdeklődés és szimpátia. Szubotican mázigha van érdekesebb téma, mint a szerelmes hírlapíró és a szép szubotikai urilány szöktetési története.

Kerékpáron

a fogházba

Meghíusalt Licikilopás

A szubotikai vasutigazgatóság személyzeti osztályán szombaton reggel megjelent egy jól öltözött fiatal ember, aki elmondta, hogy Velicskovics Mladennek hívják, most végzi egyetemi tanulmányait, azonban nem tudja magát föntartani és ezért a vasutigazgatóságon szeretne állást kapni. A vasutigazgatóságon kijelentették, hogy egyelőre nem teljesíthetik kérését, mire Velicskovics eltávozott. Amikor leért az előcsarnokba, ott talált egy vadonatúj kerékpárt, amit szó nélkül levitt az uccára és elhajtott vele.

A szubotikai törvényszék épülete előtt összetalálkozott egy András József nevű ismerőssel, akinek felajánlotta a gépet megvételre. András meg is egyezett Velicskovicsal, akinek a kerékpárért átadott kétszáz dinárt. Időközben azonban a kerékpár tulajdonosa felfedezte a lopást, lármát csapott és még mielőtt Velicskovics eltűnhetett volna a kétszáz dinárral, a rendőr elfogta. Beszállították a rendőrségre, ahol letartóztatták.

Áruraktár épül a novisadi Dunaparton

Novisad közgyűlése

Novisad város kiszélesített tanácsa kedden délután négy órakor közgyűlést tart. A napirenden folyó ügyeken kívül az imár elkészült légszuszgyári szabályrendelet szerepe, mely a légszuszgyár vezetését, mind a bürokratikus formák mellőzésevel, tisztán kereskedelmi alapon biztosítja. A napirenden szerepel még a kőhidépítéshez szükséges paravágány meghosszabbítása és vagonettek beszerzése. Fontos napirendi tárgy lesz a Magyar-ucca kikövezésének ügye. A Magyar-ucca kérdésében kompromisszum jött létre a város és a vámvézigazgatóság között, mely szerint a vezérgazgatóság kiadja a kővezetvémből befolyt négy millió dinárt, ezzel szemben a város a Dunaparton vámraktárt épít, amelynek a befolyó fekvőhelyeteket a kincstár a városra ruházza át és annak jövedelméről bététele érdekében megszünteti a környékbeli, főleg a vukovári és mitrovicai vámraktárakat.

TINTA

Pajzán szóképek

Vannak szóképek, melyeket annál kevésbé bírok megszokni, minél gyakrabban találkozom velük. Valahányszor fölbukkannak a betűk tengeréből, előbb meghökkenetek, aztán elgondolkodtatnak, végül ellenállhatatlan kacajra fakasztanak.

Unalomig tudnám szaporítani a példákat, mert mai nyelvünk valóságos hemzseg tőlük, de csak néhányat veszek:

A rendőrség őrizetbe vette. Ha ezt megpillantom, első gondolatom az, hogy ez igazán szép volt a rendőrségtől s az, akít „őrizetbe vett“, örökké hálás lehet iránta. Bizonyára bántani akarták az illetőt, de a rendőrség atyai jószívűe hallgatva nem engedte, hanem „őrizetbe vette“, vagyis most úgy őriz, mint valami legendás kincset, mint társadalmunk féltendő értékét. Mennyi udvariaság, áldozatkészség, tapintat ívavil felém e szavakból. Látom az „őrizetbe vett“-et egy palotában, rakott asztal mellett, görnyedő, parancsraleső inasok között, amint figyelmes detektívek elmás történetekkel szórakoztatják. Hiába tudom, hogy ez a kifejezés a letartóztatás előtti fogság jogi megkülönböztetésül szolgál s voltaképp azt jelenti, hogy a zsebtolvajt elfogták, lecípték, a főnti varázsos jelenet tovább pajkoskodik velem.

E nyerte méltó büntetését. Szóval nem megkapta a maga tíz évi fegyházát, hanem „elnyerte“, mint egy főnyereményt. Sokan pályáztak rá a társadalom minden osztályából, kor-, nem- és valláskülönbőség nélkül, ellenben csak neki sikerült „elnyernie“. Szerencséje volt.

A hóna alá kellene nyulni. Egyes indítvány, komoly segítő szándékra is vall, de a kivitelben fölötőbb bizalmaskodó, dévaj, majdnem huncut. Vajjon nem csiklandós-e ez a szegény, gyámolításra szoruló ember s elbírná-e, hogy a társadalom állandóan a hóna alatt kaparásszon? A gyámolítás e módja egyébként a társadalomnak is kényes lehet, különösen ha nyár van és ha a szóban forogó véletlenül követi is.

Nem folytatom, csak azt kérdezem, mért nem vagyok képes elhessegetni ezeket a bohó rögeszméket, mikor ilyen figurákat olvasok. Talán mert nem észszerűek?

Szó sincs róla. Hiszen maga a nyelv nem észszerű. Az a műszer, mellyel legfinomabb gondolatainkat közöljük, nem a logikán alapul, épp oly illogikus, mint a költészet, az álom.

Ha azt mondom, hogy „három ház“, vagy hogy „fejembe teszem a kalapom“, szintén illogikus vagyok, mert három ház az több ház (tehát három házak) és nem is a fejembe teszem a kalapom (hanem a fejemre), különben a koponyámba kellene gyűrődni és összekeverődnék az agyvelőmmel. Mégis az a helyes, hogy három a ház s fejemre teszem a kalapom. És nem nevetek, ha ezt olvasom. Mert e két szókép magyar ősi szemléletünkben sarjad, a főnti három ellenben gyatra, német fordítmány. Nem a logikám tiltakozik ellene, hanem a vérem.

Azért sajnálnám, ha vénekép kipuhtatnának nyelvünkben. Ebben a szomorú korban olykor-olykor szükségem van egy kis derűre. Minden nap lesem őket és már messziről, kendőlobogtatva üdvözlöm.

Kosztolányi Dezső.

Megindult az új eljárás a szokolhamisítók ellen

Nádossy volt a szokolhamisítás értelmi szerzője

Budapestről jelentik: Az ügyészség szombaton utasította a rendőrséget, hogy

a szokolhamisítás ügyének valamennyi szereplőjét újból hallgassák ki.

Ezzel kezdetét veszi az 1921—1922. évi szokolhamisítás ügyében erendelt új nyomozás. A budapesti csehszlovák követség a szokolhamisítás ügyében a magyar kormányhoz intézett jegyzékéhez becsatolta a szokolhamisítás vádlottjának a prágai tárgyaláson tett vallomásától felvett jegyzőkönyvet, amelyben hivatkozott arra, hogy

a szokolhamisításnak is Nádossy Imre országos főkapitány volt a spirítus rektora.

A szokolhamisítás ügyében a rendőrség a legközelebbi napokban már megkezdte úgy a Budapesten tartózkodó volt vádlottak, valamint a tanúk kihallgatását.

A legfontosabb tanu ebben az ügyben Friedrich István lesz, aki tudomással bírt a szokolhamisítás részleteiről.

Nádossyt a jövő hét elején fogják a fegyházban kihallgatni. Vallomásának nagy fontosságot tulajdonítanak, mert

minden jel arra vall, hogy Nádossy állott a szokolhamisító társaság élén.

Amikor a frankhamisítók Schultze életét akarták biztosítani

A rendőrség szombaton kihallgatja az Altalanos Biztosító Részvénytársaság Kiss Antal nevű főtisztviselőjét, aki elmondotta, hogy Rába Dezső egy ízben tárgyalásokat folytatott intézetével Schultze Arthur életbiztosításáról, miután azonban a biztosító társaság feltételeit elfogadhatatlannak tartotta, ezek a tárgyalások félbeszakadtak.

Nádossy szombaton sem jelent meg a vádtanács előtt

A vádtanács szombaton folytatta a tárgyalást a vádlottak által beadott kifogások ügyében. A tárgyalásra újból felvezették a frankügy szereplőit, köztük Windichgratz Lajos herceget, aki botra támaszkodva jött fel a fegyházból. Nem jelent meg a tárgyaláson Nádossy, Gerő és Baross Gábor, akik, mint ismeretes, kijelentették, hogy törvényadta jogaiknál fogva nem hajlandók a vádtanács előtt megjelenni. A tárgyaláson folytatták a periratok ismertetését, amit pénteken nem tudtak befejezni. A vádtanács valószínűleg vasárnap is dolgozni fog, miután a bíróság sürgősen végezni akar a kifogások tárgyalásával.

„Demokratikus államban nincsenek nemzeti kisebbségek“

A haladó nacionalisták lapja a jugoszláviai kisebbségek ügyéről

A jugoszláv értelmiség egyik legkomolyabb szociológiai folyóirata, a zagrebi *Nova Evropa* ezuttal másodízben szentel egy teljes lapszámot a nemzeti kisebbségek ügyének megvilágítására. Ez a folyóirat következetes és szilárd jugoszláv koncepciója mellett az állami és társadalmi élet minden problémáját liberális szellemben, az általános emberi haladás, az új Európa szempontjaiból tárgyalja. A nemzeti kisebbségek kérdéséről közölt cikkei már becsületos elfogulatlanságuk és a beünnö megnyilvánuló feltétlen jóakarattal miatt is számot tarthatnak a jugoszláv magyarság figyelmére. Ezek közül alább dr. Kolbe Ivó írásának lényegét közöljük.

Ez a szó: *kisebbség*, bizonyos számbeli kisebbséget akar jelenteni. Ezzel szemben nem is a számról van szó. A hinduk például többen vannak, mint az angolok, mégis az emberiség tudatában kisebbségként szerepelnek. Sem a többség, sem a kisebbség tehát nem számbeli erő jelent. A hajdani osztrák-magyar monarchiában a szlovákok kisebbségnek tartották, pedig számszerűen többség voltak. Kisebbség voltak az uralkodó nemzeteknek, a németeknek és magyaroknak való alárendeltségük miatt. *Kisebbség tehát annyi, mint alárendeltség valaki hatalmának és minden alárendeltség azonos az egyenlőséggyel.* Képletesen: a korbácsos és a járombafogott ember együttese — ez az ember lefokozása. És éppen ezen fordul meg minden: az emberi érték méltánytalan és megbecsülésén. Mert mi a különbség ama jugoszláv között, akinek az anyanyelve német és aközött, akinek szerb-horvát az anyanyelve? Vagy, hogy a kérdést alaposabban tegyük fel: mi okból és mi célból van az egyiknek több, a másiknak kevesebb joga? Ha megnézzük őket, mondjuk

Kulán, vagy Szomborban, amikor az égető napsütésben egyik a másik mellett csépell a gabonát, vagy amikor leolvassák a pénzt az adóra, vagy mikor a katonaságnál válllvetve haladnak a csapatban, láttok-e akkor valami különbséget köztük?

Nincs különbség. Azután: mi megalakítottuk ezt az állami közösséget, amely élet- és fejlődésképes. Ez igazolja erkölcsileg az államegész védelmének törvényét és ennek a meggyőződésnek a nép túlnyomó többségén kell nyugodnia. És csak ebben a tekintetben lehet megkülönböztetni többséget és kisebbséget. Itt kerül azután teljes kifejezésre a demokrácia lényege: a nép számbeli többségének elhatározási joga. Viszont a priori tehát Jugoszláviában sem a törökök, sem a németek, sem a magyarok nem kisebbség hanem csak akkor válnak kisebbséggé ha és amikor az állam mostani alakata ellen nyilatkoznak meg, ha szétszakítást követelnek, vagy ilyen irányú tevékenységet fejtenek ki. Kisebbséggé válhatnak a szerb-horvát és szlovén nép ama részei is, amelyek ilyen követelésekkel támadnának a tényleges többség ellen.

Mindenekelőtt azt a következtetést mondjuk ki, amely öntudatlanul ott dereng az egész jugoszláv nemzet agyában és lelkében: *egyenlő kötelességekért egyenlő jogokat.* Ez általános szabály és népünknek veleszületett felfogása, amely acéllá keményedett a századok során, amelyek idegen eszmék idegen nevelés és idegen hatalom rabságában teltek el. Ez a mi népünk, amely megkötözte a rabság minden fajtáját, nem közelíthető meg olyan eszmékkel és tervekkel, amelyek a polgárokat »többségekre« és »kisebbségekre« osztják. A jugoszláv nép lelke már történelmi örököltséggel folytatás is, ellene van minden lefokozásnak és jogcsorbításnak; a jogok és kötelességek teljes egyenlőségének fényét és tisztaságát, a feltétlen igazságot kívánja. Az a nemzet, amely az anyanyelvét és apái

hitét szentségként őrizte, érte megpróbáltatásokat szenvedett és érte halt, nem bírja, nem akarja és nem tudja megtagadni mástól sem az anyanyelvéhez és hitéhez való jogot.

Azok, akik eddig szót emeltek a jugoszláviai kisebbségek védelmére, nem akarták, vagy nem tudták felszínre hozni az összes jelenségeket és az igazi okokat s így téves következtetésekre jutottak. Ha mindent elővettek volna, belátták volna, hogy ugyanaz a preszsió, ugyanazok az igazságralanságok, ugyanazok a barbár módszerek nehezednek a szerb-horvát és szlovén nép jórészére is és akkor helyesebb következtetésekre jutottak volna. Hiszen ma is, amikor valami új nacionalizmus, valami fasizmus, holmi katonai ligák és hasonlók, egy ősi és korszerűtlen erőszakrendszer alá vetik az emberi szellemet, hogy holmi *Massolinteket*, *Canokovokat*, *Pangalosozokat*, *Horthyakat* hatalmon tartsanak — vajjon akkor azok a néptöbbségek, amelyeknek tünni kell ezeket a megalázásokat, nem igazi kisebbségek-e, akiknek érdekében az egész civilizált emberiségnek állást kellene foglalnia? Ha tehát valaki az ilyenféle kisebbségek védelmére emel szót, senkinek fog ezért neheztelni és ez a védelem nem is marad elszigetelt, mert csatlakozni fognak hozzá a jugoszláv polgárok milliói, akik már hét éve elkeseredéssel szemlélik, mint honosodnak meg az egyesek és pártérdekek oltalma az állami és nemzeti érdekek helyett.

Ha helyesen és előítéletek nélkül szivelnék meg ezeket a problémákat, nem lehetne azokban az államokban, ahol demokratikus elvek alapján kormányoznak, úgynevezett nemzeti kisebbségeket találni mindaddig, amíg ezek önmagukat nem teszik azzá, amíg céljaikkal és cselekedeteikkel nem veszélyeztetik az állami közösség létbiztonságát. Meggyőződésünk szerint államunknak nincsenek nemzeti kisebbségei. Az egyedüli kisebbség: a megsértettek és megaláztatottak kisebbsége. A nemzet számbeli és erőbeli többsége reméljük, módot fog találni a demokrácia uralmának megvalósítására, a teljes fejlődési, vallási, kulturális és nyelvszabadság biztosítására.

Jugoszlávia

ideiglenes kereskedelmi szerződést köt Angliával

A végleges egyezményt Londonban szövegezik meg

Beogradból jelentik: *Kenard* beogradi angol követ szombaton felkereste *Markovics* külügyminiszter-helyettesét, akivel az angol-jugoszláv kereskedelmi szerződés ügyében folytatott megbeszélést.

Jugoszlávia az eddigi tervek szerint Angliával egyelőre provizórikus kereskedelmi szerződéseket fog kötni, amelyeket állandó jellegű tarifális szerződéshez csatolnak. A végleges kereskedelmi szerződést később fogják kidolgozni, előreláthatólag Londonban, ahova a jugoszláv delegáció még ezen a tavaszon elutazik.

A kereskedelmi tárgyalások egyideig szüneteltek, miután a jugoszláv kormány két kérdésre választ várt az angol kormánytól. A válaszokat *Kenard* angol követ szombati látogatása alkalmával átnyújtotta a külügyminiszteriumnak.

Dr. FÖLDES

MARGIT-CRÉM

PUDER, STAPPAN csodaszéppé teszi. Újból mindenütt kapható.

Vezérképpiselet: Heller, Vel.-Kikinda

Egy délszerbiai rablóbanda ötszáz rablógyilkosságot követett el

Albán csendőrök agyonlőtték Mehonics Juzuf kacsák-vezéret

Prizrenből jelentik: Egy albán csendőrszázados pénteken este Sisak község határában megölte Mehonics Juzuf hírhedt szandzsáki rablóvezért, aki a háború befejezése óta több száz rablógyilkosságot követett el.

Mehonics Juzuf még Szerbia megszállása idején néhány mohamedánnal a délszerbiai erdőkre szökött és csatlakozott Boskovics Huszejin rablóbandájához. A több mint száz tagu rablóbanda a háború alatt a szandzsáki erdőben bujkált és a katonaság raktárait fosztogatta. A háború után a banda tagjai szétszéledtek, de Mehonics Juzuf a mohamedánok között új bandát toborzott. Harcra hívta a muzulmánokat az »elnyomó pravoszlávok« ellen és sikerült is neki több mint száztagu bandát toborozni, amely rövidesen egész Délszerbiát rettegésben tartotta.

Egész csendőrszázadosokat mozgósítottak Mehonicsék kézrekerítésére. 1921 augusztus 23-án egy század csendőrnek Komorana község határában sikerült megközelíteni a rablókat, akik azonban ellenálltak, nyílt harcban visszaverték a csendőrséget és harmincöt csendőrt agyonlőttek.

A véres harc után a rablóbanda Brodarevo község irányában vonult vissza, az országúton találkoztak kilenc gazdag szerb kereskedővel, akik Bitoljba igyekeztek.

A rablók megtámadták a kereskedőket, valamennyit szörnyű

kegyetlenséggel lemészárolták és a náluk talált értékeket elrabolták.

A hatóságok teljesen tehetetlenek voltak a rablóbandával szemben, a mely nap-nap után követett el újabb gyilkosságokat, de mindenkor csak szerbeket raboltak ki és ölték meg. A hatóságok formális hajtvadászatot indítottak a rablóbanda kézrekerítésére.

Mehonics Juzufot törvényen kívül állónak nyilvánították, fejére ötvétezer dinár vérdíjat tűztek ki

és az üldöző csendőrséget katonasággal erősítették meg.

Az üldözők gyűrűje egyre jobban összehozta a rablók körül, akik végre is kénytelenek voltak Albániába menekülni. Albániában tovább garázdálkodtak a rablók, amiért az albán hatóságok is üldözni kezdték őket és

péntek este egy albán csendőrszázados közvetlenül a határ mentén heves harc után agyonlőtte a hírhedt rablóvezéret.

A banda többi tagjai megszöktek, egy részük Délszerbiába menekült, a többiek pedig Albániában maradtak. A prizreni rendőrség távirati jelentése szerint

Mehonics Juzuf rablóbandája körülbelül ötszáz rablógyilkosságot követett el Délszerbiában.

A veszedelmes kacsák vezérek közül már csak Szalkovics Feriz van életben.

Becskereken nem szabad házhelyeket parcellázni

A városi tanács elutasított két parcellázási kérelmet

Velkibecskerekéről jelentik: Pár hét előtt meghalt egy özvegyasszony és halála után egy órával már négyen adták be kérvényt a megfresedett lakására. Egy hét múlva pedig, amikor a lakástárgyalást megtartották, negyvenhét igénylő jelent meg a tárgyaláson.

Ez az egy eset már maga is élesen illusztrálja a velkibecskereki lakásnyomoruságot. A lakáshány különben általában tünnet minden városban és egyedül építkezéssel lehetne rajta segíteni. Az építkezés azonban nagyon nehezen indul mindenütt, mert hiányzik hozzá a legfontosabb dolog: a pénz.

Micskey István velkibecskereki lakos megakartja törni a jéget. Néhány hónappal ezelőtt vett a vasut közelében, a vekasi állomás alatt hat hold földet azzal a szándékkal, hogy azt felparcellázza ház helyekre, azokat a vasutasoknak eladja igen kedvező fizetési feltételek mellett, hogy a legszegényebbek is ház helyhez juthassanak. Ha a ház hely megvan, a kis házat földből, vályogból olcsón meglehet építeni rája.

Egyszer csak a hatóság közölte vele, hogy a parcellázáshoz engedélyt kell kérnie a városi tanácstól, amire pedig még nem volt precedens. Micskey rögtön beadta a parcellázás iránti kérvényt. Micskey kérvényét azonban a városi tanács elutasította. Az elutasító határozat indoklása szerint a parcellázandó terület nagyon messze fekszik a várostól, nem lehet közlekedni, a postaközlekedés nehézségekre ütköznék, tűz esetén nem lehet egykönnyen a tűzoltóknak odajutni és ha esetleg nagyobb faluvá nővi ki magát, akkor iskolát is kellene állítani. Ezzel pedig igen nagy megterhelést

jelentene a városra és az államra.

Ez az elutasítás nyakát szegte Micskey üzleti vállalkozásának. Mikor az elutasítás megtörtént, olyan hírek jártak, mintha Micskey, aki minden összeköttetés nélkül ember, azon a helyen egy magyar telepet akarna létesíteni. Ez a beállítás ártólag hitre tált, mert Micskey is magyar ember. dr. Várady volt az ügyvédje, két üzlettársa is magyar volt és több muzslaj magyar vasutas előjegyzést tett a parcellázandó háztelkekre. Igaz-e nem-e, azt nem lehet tudni, sem azt, hogy ez a beállítás hozzájárult-e az elutasításhoz.

Nemrég újabb parcellázási kísérlet merült fel Velkibecskereken. Ezúttal szerb ember tette meg a kísérletet: Berberszki Gyurica volt velkibecskereki polgármester, a radikális párt egyik frakciójának elnöke. Berberszki parcellázandó telke közvetlenül a Micskey telkének szomszédságában terül el és így ugyanazok az okok állnak fenn az elutasításra, mint Micskeynél. Eppen ezért mikor híre ment az új parcellázási tervnek, mindenki kíváncsian várta, vajon a tanács ezt is elutasítja-e.

Berberszki parcellázási terve sokkal nagyobb méretű, mint volt a Micskeyé. Ő husz hold földet akart parcellázni, amely a saját téglagyára mellett fekszik. A Bogán új hídát szándékozik építeni, amely a telepet a várossal összekötné, a híd elkészültéig pedig kompközlekedést létesítene a Bogán.

Berberszki Gyurica parcellázási kérvényét már a múlt szombaton tárgyalásra tűzte ki a városi tanács, de valamely okból akkor levették a napirendről. A polgármester javaslata az

volt, hogy a kérvényt a tanács utasítsa el. Berberszki erről tudomást szerzett és attól fogva mindent megmozgatott, hogy az elutasítást megakadályozza. Volt Beográdban, keresett összeköttetéseket, hivatkozva arra, hogy az ő terve szociális érdekeket szolgál, mert enyhíti a túrlétesen lakáshiányt.

Szombaton végre döntött a tanács az ügyben és pedig az eredeti javaslat értelmében, vagyis Berberszki nem adták meg az engedélyt a parcellázásra. A határozat indoklása lényegében ugyanaz, ami a Micskey kérvényének elutasításáé volt. Az elutasító határozat meglehetősen nagy feltűnést keltett Velkibecskereken és sokan vannak, akik szociális szempontból hátráltatják a városi tanács magatartását.

A Bácsmegyei Napló munkatársa í-

letékes helyen érdeklődött a tanács fel fogásáról és a következő információkat kapta: A tanács határozatának semmiféle politikai háttere nincsen. Berberszki kérvényét nem lehetett jóváhagyni, mert az többmillióes terheket rótt volna a városra és az államra. Ha a telep kialakul, a város bizonyára kénytelen lenne hídát építeni a Bogánra, azután postahivatalt, iskolát és rendőrfaktányt kellene ott létesíteni, amely terheket a város nem vállalhatja magára s kijelentették, hogy abban az esetben, ha az engedélyt kénytelenek lettek volna megadni, úgy a tanács több tagja azonnal benyújtotta volna lemondását.

A városi tanács határozata ellen értesülésünk szerint Berberszki Gyurica felebezni fog a közgyűléshez.

Május közepén indul utnak az Amundsen-expedíció

A léghajó hatvanöt óra alatt teszi meg az utat az Északi Sarkra

Washingtonból jelentik: Amundsen az egyik amerikai sajtóügynökség számára cikket írt az északsarki expedíció előkészületeiről. A cikkben Amundsen elmondja, hogy az új expedíció kormányozható léghajóval indul utnak, hogy kikutassa az eddig ismeretlen területeket, melyek a sarki tenger közepén vannak.

— En majdnem bizonyosnak gondolom — írja a cikkben a világhírű sarki utazó — hogy a hatalmas északsarki légterületek közepén szárazföldnek kell lennie. Legutóbbi utunk során három maderat láttunk repülni a Bohring-szoros irányából. Nyilvánvaló, hogy a három madár szárazföld felé igyekezett. Ez a szárazföld sem Szibéria, sem Alaszka nem lehet, hanem valószínű, hogy

a sarkon túl van valahol egy darab szárazföld, amelyet a térképek eddig fehér folttal jelöltek.

Ezt a szárazföldet akarjuk most elérni a kormányozható léghajóval. A léghajó befogadóképessége huszezer köbyard, a hosszúsága háromszázötven láb és tízenkilenc ember lesz rajta. A léghajót három hatalmas Malbach-motor fogja hajtani. Ellsworth és én leszünk a vezetők. Mindegyiknek közülünk megvan a maga speciális szakmája és ebben fog dolgozni. Nobbe Umberto ezredes, aki eddig már háromszázszor emelkedett a levegőbe és aki a kormányozható léghajót felépítette — lesz az első pilóta. Hjalmar Riisen-Larsen pedig, aki velem volt a tavalyi repülésnél is, a második pilóta. Frederick Gotwald kapitány a rádiószakértő szerepét tölti be.

Reméljük, hogy hatvanöt órán keresztül — körülbelül eddig fog tartani a repülés — rádió-üzeneteket küldhetünk szét az egész világnak és ugyancsak felfoghatunk üzeneteket.

Mondhatom, izgalmas órák lesznek. Az egész világgal érintkezni fogunk rádió útján, jelentéseinket minden szélességi vonalról leadjuk. A meteorológusi tisztet Finn Malmgren látja el. Ellsworth lesz az expedíció egyetlen amerikai tagja. Alkalmassint

hat hónapra való élelmiszert viszünk magunkkal

és ezt szükség esetén szánokon is szállíthatjuk. Ha a balszerezése szállásra kényszerít, nem kell kétségbeesnünk, mert elérhetjük Alaszkát vagy Grönlandot.

Az élelmiszert, amelyet magunkkal viszünk és amelyet én már sarki utaimon többször kipróbáltam, az úgynevezett Pommikan-zsírral vegyített, szárított és megőrölt husz az étel.

Ezenkívül csokoládét, konzerveket és általában viszünk magunkkal. Ezek az ételek oly táplálóak, hogy például tavalyi utunkon, noha a napi adagot nyolc unciaóra szállítottuk le, mégsem éreztünk soha éhséget.

Magától értetődik, pusztán is viszünk magunkkal, noha az északsarki vidéken csak hébe-hóba láttam egy-egy állatot. Nem is értem, hogy gondolhat valaki arra, hogy a Sarkvidéken a pusztájából megléhet.

Körülbelül május közepe és vége között fogunk elindulni.

Ez a legalkalmasabb idő. A viharok már nem oly gyakoriak és a ködök még nem sűrűk. Igaz, a ködök fölött is repülhetünk, de ezt csak szükség esetén akarjuk megtenni, mert hiszen a főcélunk a geográfiai megfigyelés. A köd pedig lehetetlenné tenné a megfigyelést. Látni akarjuk, mi van akattunk, főképpen pedig azt akarjuk látni, jég vagy szárazföld van-e akattunk.

Ha szárazföldet találunk, akkor a jövőben nem kell sokat törődnünk a köddel. Ezúttal azonban

a lehető legjobb időjárást akarjuk kiválasztani.

Tavaly azt hittük, hogy ideális időjárásunk lesz, mégis sűrű ködbe jutottunk. Ez az utunk bebizonyította, milyen viharos időjárás lehet nyáron is a Sarkvidéken. Sűrű esett az eső, majd fagyott.

Eddig még nem volt rá eset, hogy oly bizalommal és oly kevés aggodalommal néztek expedíció elé, mint amily bizalommal és kevés aggodalommal néztek a májusi utam elé.

Ha valami előre nem látható katasztrófa nem ér, akkor harmadfélnap alatt megtesszük az utunkat.

Többet tanulhatunk majd a Sarki Tenger és a jégörmégek tulajdonságairól, mint amennyit eddig összesen tanulhattunk. Ha pedig kifizethetjük a zászlót egy eddig ismeretlen területen, akkor újabb bizonyíték áll rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy milyen hatalmas segítőeszköz a tudomány a felfedezések útján. Gondoljunk csak arra, mit éreztek volna azok az emberek, akik nekivágtak az ismeretlen Sarkvidéknek, mit éreztek volna, ha a veszedelmes légterületek fölött könnyedén elrepülhettek volna. Eszrendők rettenetes kemény küzdelmei is vannak győzve az északi átjáró szabad lesz, mindenki áthatolhat rajta, aki akar.

Alter **GANZ** 2318
BENZINMOTOROK,
ELEKTROMOTOROK,
SZIVATTYUK,
DINAMÓK,
TŰZPECSKENDŐK.

HIREK

— **Sztojadinovic pénzügyminiszter belga kitüntetést kapott.** Beogradból jelentik: Delkvany beogradí belga konzul szombaton megjelent dr. Sztojadinovic Milán pénzügyminiszternél és átadta neki a belga korona-rend keresztjét, amelyvel a belga király tüntette ki a pénzügyminisztert.

— **Pribicevica nőgyűlése a Bánátban.** Beogradból jelentik: A független demokrata párt vasárnap a bánáti Izbistén tart nőgyűlést. A gyűlésen részt vesz Pribicevics Szvetozár is.

— **Javult dr. Joczics főügyész állapota.** Noviszadról jelentik: A súlyos műtéten keresztülment dr. Joczics Milorád főállománygyógyász állapotában pénteken örvendetes javulás állott be. A beteget nagyszámban keresik fel tisztelői.

— **Davidovics husvétkor Suboticára jön.** Beogradból jelentik: A Davidovics-párt erős agitációra készül a Vajdaságban. Hétfőn Titelen lesz nőgyűlés, amelyen Pecsics Dragutin volt miniszter és Popovics L. Milán szerkesztő tartanak beszédet. Husvétkor a demokrata párt kerületi választmányja Szubotícán tart ülést, amelyen részt vesz Davidovics Ljuba is.

— **Uj bírák.** Noviszadról jelentik: A noviszádi táblán dr. Salvi Jakab noviszádi törvényszéki jegyző, dr. Popovics Radovics szombori törvényszéki jegyző és dr. Komatina Milenkó becskerekí törvényszéki jegyző szombaton bírói vizsgát tettek.

— **Radics-párti nőgyűlések Szlavóniában.** Beogradból jelentik: Radics István közoktatásügyi miniszter vasárnap Szlavonski-Bródba utazik, amelynek környékén több nőgyűlés lesz. A miniszter mindegyik nőgyűlésen beszédet fog mondani.

— **Lefoglalták az egyik kiházasító egyesület könyveit.** Az egyik szubotícai kiházasító egyesület tizenegy tagja feljelentést tett az egyesület vezetősége ellen, amelyben többek közt azt a vádat emelték, hogy a vezetőség önkényesen és titokban megváltoztatta az alapszabályoknak azokat a rendelkezéseit, amelyek a tagok részére kedvezményeket biztosítanak. A belépő tagokkal olyan alapszabályokat ismertettek meg, amelyek számukra jelentős kedvezményeket biztosítanak, amikor azonban a kedvezmények érvényesítésére sor került, előálltak az új alapszabályokkal. A feljelentés következtében a vizsgálóbíró elrendelte az egyesület könyveinek lefoglalását s azokat bírósági szakértővel vizsgálattatja felül. A könyvek lefoglalása a kiházasító egyesület helyiségében szombaton meg is történt.

— **Kinevezés.** Becskerekéről jelentik: A közoktatásügyi miniszter Kohn Róza nyugalmazott óvónőt Sztarakanizsára nevezte ki óvónőnek.

— **A demokrata párt konferenciája Zagrebban.** Beogradból jelentik: A demokrata párt részéről szombaton este Marinkovics Voja és több képviselő Zagrebba utazott, ahol részt vesznek az ottani demokrata párt konferenciáján.

— **A szubotícai Lloyd a kényszer-egyezség ellen.** A gazdasági válság és a kényszer-egyezség ügyében a szubotícai Lloyd nagyszabású akciókat készít elő. Szombaton este előértekeztet volt, amelyen elhatározták, hogy március 22-ikén, az összes érdekképviselők bevonásával nagygyűlést tartanak. A gyűlésen dr. Kocsics Mirkó egyetemi tanár, a noviszádi kamara titkára, dr. Diamant Erneszt törvényszéki bíró és dr. Kellert Benő ügyvéd fognak előadást tartani.

— **Felmentették a hitvesgyilkosság vádjá alól.** A velükbeeskerekí ügyészség Dekorszi József supljaj földművelőt azzal vádozta, hogy feleségét, Ludwig Évát arzénal megmérgezte. A mérgezővel gyamuskott férj tagadta a vádat, amelyet a vád képviselőjének nem is sikerült bebizonyítani, ellenben a kihallgatott tanúk vallomásából kiténik, hogy az asszony, röviddel halála előtt a patikában patkánymérget vásárolt, továbbá, hogy az asszony férje tudta nélkül ismeretlen eredetű és összetételű porokat szedett be, amit az elhunyt anyja is megerősített, úgy, hogy az öngyilkosság lehetősége sincs kizárva. A velükbeeskerekí kerületi törvényszék mindezek alapján 1924 június 13-ikán felmentette Dekorszi Józsefet, mert a vádat nem sikerült bebizonyítani. Szombaton tárgyalta a noviszádi felelőbírói bíróság a bűnügyet és helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. Nikolicz Vladimir dr. főügyész-helyettes semmisségi panaszt jelentett be.

— **Kivégezték egy rablógyilkost Gyulán.** Gyuláról jelentik: A gyulai törvényszék fogházában szombaton reggel kivégezték Fesetó Sándor negyvenkilenc éves békési rablógyilkost, aki büntetésével, Pataki János békési napszámossal együtt, vadállati kegyetlenségrel meggyilkolta Sarkadon özvegy Fekete Pálné hatvanöt éves asszonyt. Az asszony meggyilkolása után három esztendőn keresztül loptak, rabolták Békés, Orosháza, Karcag és a környéki határterületeken. Fesetó negyvenkilenc lopást, három rablást, négy rablógyilkosságot követett el. Kivégzése előtt rendkívül cinikusan viselkedett, csak amikor a hóhér a nyakára tette a kötelet, szólalt meg halálsápadtan, csöndesen: Isten áldja meg az egész községet.

— **Egy kézikocsisért egyhavi fogház.** Noviszadról jelentik: Bornboros Imre noviszádi rovtomultu napszámos pár nap előtt egy kézikocsit lopott Milinszki Mihály palértól. A noviszádi járásbíró szombaton egyhavi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **A szentái járásbíró vizsgálatát félbeszakította a törvényszék elnöke.** Szentáról jelentik: Pavlovics István a szubotícai törvényszék elnöke pénteken és szombaton tartotta a hivatalos vizsgálatot a szentái járásbírói vizsgálaton. A hivatalos vizsgálatot a hétfői szubotícai törvényszéken folyó bűnügyek tárgyalása miatt félbe kellett szakítani, de kedden tovább folytatja a megkezdett vizsgálatot.

— **A feketeci répa-pör.** A vármegyei gazdasági egyesület feketeci csoportja — mint megirtuk — megállapodást létesített több feketeci gazdával, hogy az egyesület által megállapított áron cukorrépat szállítanak. A gazdasági egyesület, amikor a répa átvételére került a sor, ezt a jogát átruházta a szombori Agrária részvénytársaságra. Az Agrária folyton halasztotta a gazdák kifizetését, amiből pör keletkezett. A vármegyei gazdasági egyesület igazgatósága ebben az ügyben most nyilatkozatot küldött be, amelyben közli, hogy a megállapodást a gazdákkal annak idején az egyesület azóta nyugdíjazott volt igazgatója a választmány tudta és beleegyezése nélkül hozta létre. Az igazgatóság kijelenti, hogy a testületnek az egész ügyhöz semmi köze nincs és tiltakozik az ellen, hogy bele vonják ebbe az üzletbe.

— **Dr. Markovics Giga fegyelmi ügye.** Noviszadról jelentik: A dr. Milovanovics Milován polgármester és dr. Markovics Giga kulturatanácsnok közt mult év nyarán felmerült ismeretes afférból kifolyólag dr. Markovics Giga ellen megindult fegyelmi vizsgálat közel tíz havi vizontagság után befejeződött. Az iratok valószínűleg már a jövő hét folyamán a fegyelmi tanács elé kerülnek, amelyen dr. Petrovics Milivoj bácskai főispán fog elnökölni. Az ügy előadója Klicin Predrag kulturatanácsnok.

Általános tolatás

Szubotícán szombaton olyan óriási szélvihar tombolt, amelyre nem emlékeznek még a legedzettebb Karsztlakók se, akik a bóra vízjelhez vannak szokva. Ez a szubotícai szélvész orvul és alattomban jött, először még langy szellő fujdogált, nyúljas tavaszi fuvallat andalgott a nap-sütésben és az emberek kigombolt kabátokkal szellőztek a márciusi melegben. Hirtelen változott át a légáramlat dühös furidvá, a nőket felkapta magasra, átvágtatott velük a háztetőkön és a szomszéd utcában tette le őket abszolút udvariatlanul. A gyantatlan járókelők fejére téglák, mozdók és hét esztendő szemete zuhantak és nem tehetett levegőt kapni, prüszköl, fuldokolt mindenki, a szoknyák és cégtáblák libegtek-lobogtak és a népeknek nem is kellett az ocsón megerősíteni magukat, csak odatarolták a hátukat a szélnek és tolatták magukat, mint a tehervonatok.

(—)

— **Perveztes lett a katonai kincstár több vilakoltatási perben.** Noviszadról jelentik: A katonai kincstár tudvalevőleg megvette a Zadruzsna Banka noviszádi banképületét, ahova parancsnokságokat és tisztí lakásokat helyez el. A katonai kincstár és a Zadruzsna Banka közt létrejött adósvételi szerződésben a katonai kincstár kötelezte magát az összes szerzett jogok tiszteletben tartására, de ennek ellenére, nyomban a banképület birtokbavétele után, kilakoltatási pereket indított a tőzsde, a kereskedelmi és iparkamara, a csehszlovák hajószindikátus és mindazon lakók ellen, akiknek későbbi időpontban lejáró lakbérleti szerződésük van. A pereket dr. Beleszljin Stanimir táblai tanácselnök, kincstári jogtanácsos indította a lakók ellen. Az elsőfokú lakásbíróság a kereseteket elutasította, ami ellen a kincstári jogtanácsos felebbezést jelentett be.

— **Felvágta az ereit.** Sztaribecsejéről jelentik: Jokics Jelena tizennyolc éves sztaribecseji leány a tiszai rakparton egy tűkördarabbal felvágta ereit. A rakodómunkások eszméletlen állapotban találtak rá. Nyomban orvosi kezelés alá vették, állapotja azonban súlyos. Tettél szerelmi bánatában követte el.

— **A szubotícai borbély és fodrász iparosok közgyűlése.** A szubotícai borbély és fodrász iparosok szakegyesülete hétfőn délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést az ipartestület helyiségében.

— **A szombori zsidó ifjúsági egyesület estélye.** A szombori zsidó ifjúsági egyesület március 13-ikán tartotta meg a Szloboda-szállóban műsoros estélyét nagyszámban és előkelő közönség jelenlétében. Vámosi Jenő, az egyesület elnökének megnyitó beszéde után Fried László szavalt hatásosan. Gross L. hegedűjátékát Deutsch Frigyesné elsőrangú zongorajátékával kísérte a közönség nagy tetszése mellett. Moskovicz Irma pompás technikájú táncát Vig Károly kísérte zongorán. Deutsch Frigyesné zongoraszóója nagy hatást keltett. Moskovicz Irma Seidner Bözsi, Glass Panci, Gross Lili, Grossmann Ilka és Glass Bora balettpantomimje következett ezután az egyesület zenekarának kísérete mellett. A zenekart Vig Károly vezette hozzáértéssel. A táncokat Szilvai Böske tamította be. A pompásan sikerült műsoros estélyt reggelig tartó kedélyes táncmulatság követte.

— **Tűz S-entán.** Szentáról jelentik: A szombat délutáni nagy szélviharban kigyulladt Kisgergely János tiszparti háza. A tűz a kéményben keletkezett és csakhamar az egész ház a lángok martaléka lett. A tűzoltóságnak a szélvihar ellenére sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni. A kár meghaladja a negyven ezer dinárt, minthogy a padláson nagymennyiségű gabona is elhamvadt.

— **A bácskai főispán visszaérkezett Beogradból.** Szomborból jelentik: Petrovics Milivoj bácskai kerületi főispán szombaton visszaérkezett Beogradból. A főispán politikai és folyó ügyeket intézett el Beogradban.

— **Református nap Feketicseben.** A bácskai református magyar egyház presbiterei március 17-én Feketicseben konferenciát tartanak a Tizparancsokat jelentőségéről a mai református egyházi életben. A kérdés előadója leszni: Dr. Schick Károly kulai presbiter (A mai református presbiter a Tizparancsokat mérlegén), Benkő Viktor belmizsionárius. (A mai református egyháztag és a Tizparancsokat), Kovácsy Sándor szubotícai lelkész (A református gyermek és a Tizparancsokat). Este a Tizparancsokat című világhírű vallásos film bemutatására kerül a sor. A feketeci református nap iránt az egész egyházmegyében igen nagy az érdeklődés.

— **Sao-Pavlo beszűnteti az ingyenes kivándorlást.** A zagrebi kivándorlási hivatal közli, hogy a Sao-pavli kormány ideiglenesen beszűntette a braziliai állam költségén történő kiszállításokat. Ennek következtében egyelőre utilevelet sem adnak ki olyanoknak, akik ingyen szándékoznak Sao-Pavloba kivándorolni.

— **A női Kékszakál bűnhődése.** Sztaribecsejéről jelentik: Bobán Erzsébet sztaribecseji leány megleste vetélytársnőjét Gergics Katicát, akinek a fejére égő kőnt spriccelt. Gergics Katica súlyos égési sebeket szenvedett. A csendőrség Bobán Erzsébetet letartóztatta és kihallgatta. A leány elmondta, hogy tettét afeletti elkeseredésben követte el, mert Gergics Katica már három vőlegényét elcsábította.

— **Becskereken jól élnek.** A becskerekí közbiztonsági vezetősége most készítette el a város huszfogyasztási statisztikáját. A kimutatás szerint az elmúlt évben 500.000 kiló marha, 170.000 kiló borjú, 300.000 kiló sertés és 60.000 kiló birka, 27.000 kiló bárányhus és 1000 malac fogyott el.

— **Gavrlovics Ottó sikere a költségvetési vitában.** Beogradból jelentik: Politikai körökben igen kedvezően fogadták Gavrlovics Ottókat, a pénzügyi bizottság többségi előadójának szombati felszólalását. Gavrlovics már az általános vita során is bebizonyította, hogy szónoki képessége mellett mint pénzügyi szakértő is egyike a parlament legértékesebb tagjainak. Nemcsak a többségi pártok, hanem az ellenzéki pártok is elismerték, hogy Gavrlovics beszéde a költségvetési vitában elhangzott beszédek közt a legobjektívabb és a legalaposabb volt.

— **Uj iskolaigazgató.** Kuláról jelentik: A kulai elemi iskolák igazgatójává a közoktatásügyi minisztérium Mojics Borivoj eddigi kulai tanítót nevezte ki.

— **Postahivatali állították fel Kovacicán és Begaszentgyörgyön.** Becskerekéről jelentik: A postai minisztérium Kovacicán és Begaszentgyörgyön postahivatali állított fel. A kovacicai postahivatal főnökéül Schwarcz Józsefet, a begaszentgyörgyi postahivatal főnökéül pedig Jettics K. Bogdánt nevezik ki.

— **A Matica örökös disztagiának választották Vuics Jócó volt országgyűlési képviselőt.** Szentáról jelentik: Vuics Jócó volt országgyűlési képviselő felbecsülhetetlen értékű képtárát, több ezer kötetet kitevő könyvtárát, több ezer lemezt becsú okmánygyűjteményét — a Bácsmegyei Napló közölte — összesen a noviszádi Srpska Maticának ajándékozta. Ezért a Matica legutóbb tartott disztagián Vuics Jócót örökös disztagiának választotta. Az oklevelet vasárnap adja át a Matica tisztagu küldöttsége Vuics Jócó földbírtokosnak. A küldöttséget maga az egyesület elnöke, Vrhovac Radivoj vezeti.

— **Március huszadikán osztjuk ki a Bácsmegeyi Napló jutalmait.** A Bácsmegeyi Napló előfizetői és olvasói közt e hó hetedikén különböző nyeresémtárgyakat akartunk kiosztani. A sorsolást a minisztérium nem engedélyezte. Az ellen azonban nincs kifogás, hogy olvasóink közt jutalmakat osszunk ki. A jutalmak kiosztása szombaton, e hó huszadikán lesz a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatali helyiségében. A jutalom kiosztásánál természetesen a közönség is jelen lesz.

— **A karavukovói mérgezés.** Broder Lőrincé Borbála karavukovói asszonyt azzal vádolta a szombori ügyészség, hogy 1922 január 15-én arzénal megmérgezte az urát. Az asszonynak viszonya volt egy Helbmann Mátyás nevű legénnyel, aki az elhunyt mokaóccsa és ezt Broder Lőrincé arra akarta rávenni, hogy ölje meg az urát. Az elhunyt férj holttestét hat héttel halála után exhumálták és gyomrában arzént találtak. Az asszony alhatatosan tagadott, úgy, hogy a szombori törvényszék bizonyítékok híján felmentette. A noviszadi felelőbírói bíróság szombatra tüzte ki a másodfokú tárgyalást, de mert néhány fontos tanu nem jelent meg, a tárgyalást március 23-ára halasztotta és a meg nem jelent tanukat 200—200 dinár pénzbírsággal sújtotta.

— **Körözik Patócs Böske.** Patócs Böske varrónő pár évvel ezelőtt mérényletet követett el egy uriaszony ellen. A noviszadi kerületi törvényszék annak idején felmentette a leányt. Szombatra volt a felelőbírói bíróságnál a tárgyalás kitűzve, de mert Patócs Böske már másodízben nem jelent meg és ismeretlen helyen tartózkodik, elrendelte a körözését.

— **A vajdasági tüzoltószövetség ankétja.** Szomborból jelentik: A vajdasági tüzoltószövetség vasárnap délelőtt ankétot tart a szombori vármegyeházán. Az ankétot a tüzoltószövetség statútumának megalkotásáról tárgyalnak.

— **A »Novoe Vremja« félszázados jubileuma.** A »Novoe Vremja« (Új Idő) című orosz napilap, amely a cárizmus bukása óta Beogradban jelenik meg, szombaton este ünnepelte meg fennállásának ötven éves jubileumát. A »Novoe Vremja« az orosz kommunizáció Moszkvában jelent meg és a legelterjedtebb lap volt Oroszországban. A lap a világháború előtt kétszáz ezer példányban jelent meg, míg ma csak öt-ezer példányszáma van. A »Novoe Vremja« szerkesztősége szombaton este a Srpski Kralj éttermében bankettet rendezett, amelyre több politikus és újságíró is meghívtak.

— **Szabadlára helyezték a hét év előtti gyilkosság gyanúsítottját.** Noviszadról jelentik: Skreblin Iván vizsgálóbíró szombaton szabadlára helyezte Pesics Rajkó sabácsi kovácsot, akit azzal gyanúsítottak, hogy 1918 november hó 30-án Bácskapalánkon lelőtte Stefan Mihályt. Az elrendelt exhumálás eredménye szerint a vizsgálat egész új mederbe terelődött.

— **Betörés Berlinben tüzijátékkal.** Berlinből jelentik: Vakmerő ékszerrelést követtek el ismeretlen tettesek a berlini Danziger Strassén. Este hét óra tájban egy ismeretlen férfi a magasvasut hídja alatt két tüzijátékot gyújtott meg, amelyek puskaropogáshoz hasonló hanggal tüzesen a levegőbe szöktek. A járőrök azt hitték, hogy bombarobbanás történt, iszonyu pánik keletkezett, rendszertelenül, egymás hegyén hátán igyekeztek elmenekülni az emberek. A nagy zavart felhasználva a tüzijátékos ember büntérsza és hatalmas köveivel bevverte az egyik ékszerészből kirakatát és körülbelül ötvenezer márká értékű ékszeret vitt el. A berlini rendőrség nagy eréllyel folytatja a nyomozást a vakmerő betörők után.

LEGUJABB Enyhült a helyzet Genfben

A német delegáció ebédet adott Chamberlain tiszteletére

Genfből jelentik: A német delegáció Chamberlain angol külügyminiszter és felesége tiszteletére ebédet adott. Az ebéd déli egy órától négy óráig tartott és utána a német delegátusok kijelentették, hogy a helyzet semmit sem változott.

Az angolok délután újabb közvetítő javaslatot szerkesztettek, amely szerint a német delegáció a főlvetel előtt kötelező ígéretet tenne, hogy elvileg nem fogja ellenezni a Tanács kibővítését és hozzájárul ah-

hoz, hogy egyes hatalmaknak állandó vagy ideiglenes helyet biztosítsanak a Népszövetségi Tanácsban. A delegációk nem remélik, hogy az új javaslat alapján létrejön a meg-egyezés és a helyzetet általában kedvezőtlenül ítélik meg.

A népszövetségi tanács tagjai délután nem hivatalos tanácskozást folytattak. Kiszivárgott hírek szerint a késő esti órákban a helyzet enyhült, mert Németország elvben hozzájárult a tanács kibővítéséhez.

— **A csecsemő halála.** Noviszadról jelentik: Knedier Borbála cselédleány, mint a Bácsmegeyi Napló megírta, a rendőrségen bejelentette, hogy hathónapos csecsemőjét az állomáson a nagy tolongásban agyonnyomták. A csecsemőt szombat délután boncolták fel és megállapították, hogy természetes halállal halt meg. A letartóztatásban levő cselédleányt szabadlára fogják helyezni.

— **A fehér apáca.** A Paramount-gyár nagyszerű attrakciója rendkívüli sikert aratott Szuboticán. Egy hét óta táblás házak előtt játsza a Liika-mozi a filmet, amelyben Lilián Gishnek ismét parádés szerep jutott. Az árvalány tragikus szerelme körül forog a cselekmény, amelynek érdekes meséjében tág tere nyílt a rendezői zsenialitásnak. Különösen a Vezuv kitörése kellett nagy hatást. A fehér apácák kolostorának kórházában lejátszódó jelenetek komor hangulatát előnyösen domborítja ki az előadást kísérő kórus éneke.

Ehízott egvénekül a természetes »Ferenc József« keserűvíz hatalmasan előmozdítja az anyagcserét és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a »Ferenc József« vizet szívélzstrosodásnál is reggel dében és este, egy-egy harmadpárnyi mennyiségben rendel. Kapható gyógyszerárakban, drográriákban és fűszerüzletekben.

Köszvény. (Köszönőlevél.) Nagvtudományú dr. Raholev J. urnak Beograd. Tisztelettel felkérem sziveskedjék a mai időkig tökéletességben egyedülálló, köszvény elleni gyógyszerét hozzám melőbb eljuttatni. Az Ön állandó működésének híre nap-nap után terjed, városunkban ugyanis három betegedtek meg súlyosan köszvényben és pedig két férfi és egy nő, és ma már teljesen meggyógyultak az Ön segítségével. Ezért meg egyszer kérem sziveskedjék sürgősen köszvény elleni gyógyszerét megküldeni, miután egész családom szenved a kínzó lábfájdalmaktól. A legnagyobb hála kifejezése mellett maradtam kész híve: **Niko Crnčević.** Virpazar. 1925. X. 5. (Montenegro.) — A »Radio Balsamika« gyógyszer készíti forgalomba bocsátja és utánvét mellett szétküldi dr. J. Raholev »Radio Balsamika« laboratóriuma, Beograd, Kosovska 43.

Kraljevbrégi pezsgő a vezető márka

Bárkinék ingyen küldök egy magyar vagy német regényt, ha azt levélileg kéri **Faber Makso Osijek, Zapantijska 15.**

Hallotta-e már, hogy a Hudson-Esseeú kitűnő amerikai 6 hengeres autó képviselése Suboticán S. Ad. Engl cégnél van?

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készíti Tolstoleva (Ódor-u.) 21.

A Record Ipari és kereskedelmi r. t. Novisad ezután hozza mb. vezető és üzletbarátai tudomására, hogy új üzlet-helyiségbe költözött. Az új helyiség, amely állandó gépkocsival kapcsolatos, a **Temerini-uoča 6. sz.** alatt van. Telefonszám változatlanul 5—46.

— **Uj munkáskamarai kirendeltségek.** Szomborból jelentik: A noviszadi munkáskamara elhatározta, hogy április elsejétől kezdve két új kirendeltséget állít föl a Vajdaságban. A kirendeltségeket Szomborban és Belimanasztiron állítják föl.

Tavaszi gyermek-táncokursus f. hó 15-én kezdődik és két hónapig tart. Oktatás: **Ritmikus torna, plasztika** (mely a gyermekek grációztatását segíti elő). **Felvétel 6 éves kortól 12-ig** Landau Juliska táncintézetében, Pasiceva ul. 10. **Oktatás hetente háromszor** naponta d. u. 5 órától. 2122

Roth Olga kozmetikai intézetében (Subotica, Kralja Aleksandra ul. 4. Rossija Fonsiere palota) az összes szépséghibákat u. m. szeplő, pattanás, májfolt, szemölcs, alkalmatlan hirszállakat, arcbőrhámlasztást stb. garantált eredménnyel kezel. — Minden hölgynek érdeke, hogy a könnyen eltávolítható szépséghibáktól és az ezekkel együtt járó lelki depressióktól melőbb megszabaduljon. Kiváló határu saját készítményű szépségápoló szerek, kenőcsök, pudrok, győzvszappanok, arcfehéritő és szeplőkendőcsök szétküldése az egész országban utánvétellel. Tanítványokat kiképzésre elfogadok.

SPORT

Az igazgatótanács ülése

Az alszövetség igazgató-tanácsa szombaton este ülést tartott. Az ülésen Benis Simon elnök beszámolt a JNS. rendkívüli közgyűléséről és bejelentette, hogy az új alapszabályokat a főszövetség könyv-alakban kiadja, mely a legközelebbi napokban megérkezik Szuboticára.

Az igazgatótanács ezután két ujonnan alakult egyesület felvételi kérelmét tárgyalta. A Sztaravrbázi AC felvételét elutasították azzal, hogy mindaddig, míg a belügy-minisztérium az alapszabályait nem hagyja jóvá, a JNS. nem veheti fel tagjai sorába. Elutasították a szubotici Villanytelepi SC. felvételi kérelmét is, mert az egyesület nem mutatta be jóváhagyott alapszabályait.

Az ülés végén Szegedinszki Nesztor javasolta, hogy az alszövetség létesítsen egy alapot, melyből a kis-egyesületek nyernének támogatást. Az igazgatótanács utasította Szegedinszkit, hogy javaslatát írásban terjessze be.

Gradjansk—Slován (Bécs) 5:2 (3:0)

A két csapat között heves küzdelem folyt. Az eredmény megfelel az erőviszonyoknak. A zagrebi csapat pompás játékával szemben a bécsiek csupán durva játékkal akartak a győzelemhez jutni.

A mérkőzés a Szlován támadásával kezdődött, de néhány perc múlva a Gradjanski fejfejlődött és a 8-ik percben Bonaccics révén gólt ért el (1:0). A zagrebiak tovább támadtak és a 10. percben Száraz megszerezte a második gólt. Egy perc múlva Benesics labdáját Grüner hátvéd kézzel háritotta el, a megítelt tizenegyesből Benesics újabb gólt lőtt (3:0). A gólokra a Szlován durva játékkal felelt, úgy, hogy Remec hátvéd súlyosan meg is sérült.

A második félidőben a Szlován lépett akcióba és a 4-ik percben Kornert ért el. A Kornert Hannel góllá értékesítette (3:1). A 13-ik percben a Szlován kapuja került veszélybe. Bonaccicsot faultolták, a megítelt tizenegyesből Bonaccics gólt lőtt (4:1). Hosszabb mezőnyjáték után a 41-ik percben Bures, a Szlován balösszekötője megszerezte a bécsiek második gólját, amire az utolsó percben Benesics újabb góllal válaszolt. Willer bíró erélytelenül vezette a mérkőzést.

A bajnokság első napja. Az első bajnoki forduló elé különösen Szomborban tekintenek nagy érdeklődéssel. A **Szombori Sport—Szubotici Sport** mérkőzés erős küzdelmet ígér. A szomboriak a noviszadi csorbát szeretnék kiköszörölni, a Szubotici Sport pedig azt akarja megmutatni, hogy a játékos távozásokat már is kiheverte. A két csapat a következő összeállításban veszi föl a küzdelmet: **Szombori Sport:** Dryacsin — Ronk, Mayer — Pavics, Sulyok I., Lukics — Hippich, Sulyok II., Siniós, Kaics, Schwarz. **Szubotici Sport:** Nagykanász — Bokor, Illgen — Falatko, Mészáros, Szilágyi I., — Csete, Osztóics, Jankovics, Berényi, Jagica. A szombori csapat nélküli az SZTK-ből átigazolt kitűnő Martint, aki betegsége miatt nem játszhat, de a hazai pálya így is nagy előnyt biztosít számára. Eldöntetlen eredmény volna reális.

A Bácska—Kulán SC mérkőzés csak Kulán fog nagyobb szenzációt kelteni. Az erőviszonyok annyira kedvezőek a szubotici csapat javára, hogy a Bácska nagy győzelme nem lehet kétséges.

Szlávia—SAND. Az oszljeki Szlavia bemutatkozását nagy érdeklődés előzi meg. A vendégcsapat, mely szombaton este érkezett Szuboticára, nagy játékerőt képvisel és főleg a stílusos csatárjáték a főereje. A SAND a Szlavia ellen a következő csapattal áll ki: Siflis — Weisz, Beretka — Héd, Duimov, Ördög — Krausz, Dér, Kovács, Horváth, Harasztli. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik a SAND szegedi-uti pályáján.

SzMTK—ZsAK. Vasárnap délután a ZsAK-pályán barátságos mérkőzést játszik a két szubotici csapat. A mérkőzés főként azért érdekesnek, mert a két csapat a tavaszi szezonban még nem szerepelt és így a vasárnapi mérkőzésen derül ki, hogy a csapatok milyen eséllyel indulhatnak a bajnoki küzdelemben.

A Bácska Szombori-uti pályáján március 16-ikán délután 3 órakor nyilvános árverésen adják ki a büffé bérletét.

Husvétli program Szomborban. Szomborból jelentik: A Szombori Sport Egyesület husvétkor az oszljeki Szláviját látja vendégül.

P A T R I A

szérumtermelő létesítet
SUBOTICA Telefon 60

Szállít mindennemű szérumot
és anyanyagot

legnyugosabban olcsóbb áron.

Díjtalan körmegeállítást
és felvilágosítást

932

KÖZGAZDASÁG

Elmaradt

a drágasági ankét

A szociálpolitikai miniszterium Beogradba, a miniszterium helyiségeibe újabb ankétra hívta meg az ország összes kereskedelmi- és iparkamaráit és ipartestületeit, hogy a drágaság leküzdéséről szóló új törvénytervezetét a szakköröknek bemutassa.

Az ankét váratlan egybehívása érthető meglepetést és izgalmat keltett a gazdasági körökben, mely csalódottan látta, hogy a aposz érvekkel alátámasztott tiltakozásai ellenére mégis meg akarják valósítani a drágasági törvényt, amely egyoldalú intézkedéseivel csak az ipar és kereskedelem érdekeit sérti, míg a termelők széles rétegét megkíméli. A miniszterium a gazdasági érdekképviseletet újabb tiltakozására az ankétot az utolsó pillanatban bizonytalan időre elhalasztották.

A gazdasági körök határozottan számolnak azzal, hogy a szociálpolitikai miniszter végkép ejtse a törvénytervezetet, amely szokatlan felületességgel próbál nagy problémákat elintézni.

Házat vett a novisadi kereskedelmi kamara

A novisadi kereskedelmi és iparkamara *Miroslav Jevics* Koszta kamarai elnök elnök etével pénteken teljes ülést tartott, amelyen az előadói tisztelet dr. Koszics Mirkó, egyetemi tanár, kamarai titkár látta el.

A kamara az ülés napirendjén szerepelt folyó és adminisztratív ügyek elintézése után elhatározta, hogy Szubotícán, Szomborban és Szentán a már meglevő iparostovábbképző-tanfolyamokon kívül újabb továbbképző-tanfolyamokat létesít és azokat mielőbb megnyitja. A teljes ülés jóváhagyta a kiküldött bizottság által létesített megállapodást, mely szerint a kamara nyolcszáz ezer dinárért megvette az Örmény ut mentén levő Raduovic-féle villát, amely a vagyontulajdonos Vojvodina bank tulajdona volt. Az elnökség megbízást kapott a szerződés végleges megkötésére.

A kamara felterjesztést intézett a közlekedési miniszterhez, amelyben arra kéri, hogy a Beogradból este 8 óra 10 perckor induló 6-os számu gyorsvonathoz Szubotícáról és Noviszadról közvetlen zágrébi kocsik kapcsolassék, szintugy ezen vonat ellenvonathoz.

A kamara foglalkozott még az ünnepeken történendő üzletzárások kérdéseivel és szemben a beogradi kamara javaslatával, görög keleti nagypénteken nem fogja az üzletek zárását javasolni, mert ez a nap mindig erős üzleti napnak bizonyult.

A kamara a kereskedelmi és ipari intézmények segélyezésére szánt hozzájárulások ügyében a legközelebbi kamarai ülésen fog határozni. Végül hozzájárultak a vajdasági vendéglőszövetségnek a Vajdaság adóulterhelése ügyében elkészített memorandumához.

Megint drágít az állam. A kormány erősen követeli a drágaság leküzdéséről szóló elavult törvény végrehajtását, közben pedig az állam egyre drágít minden vonalon. Most, hogy a sörfogyasztás szezonja közeledik, a közlekedési miniszterium meglepetésszerűen felemelte a sör fuvardíját. Az emelés nem is jelentéktelen, mert 115-től 160 százalékgig terjed. A fuvardíj áremelkedésének a sör áremelkedése lesz az önkéntértendő következménye.

Olasz áruk exportjának korlátozása. A triesti jugoszláv konzulátus értesítette az ország kereskedelmi és ipari kamaráit, hogy az olasz pénzügyminiszter legújabb rendeletével többféle áru bevitelét és kiszállítását megtiltotta. A

konzulátus közlése szerint nem szabad bevinni Olaszországba nyersvasat, bort, konyakot, likört, csipkeárut, p. nutárut, gyapjút, selymet, fegyverárut, robbanóanyagot, autót, lőport, üvegárut, fabort, illatszert, szappant, papírárut, aranyat, ezüstöt, platínát, n. ika'apot, müvirágot, legyezőárut és filmeket. Úrvan csak megtiltja a rendelet, hogy Olaszországból előmarhát, búzát, levelesdobányt, kenderhulladékot, vas- és rézhulladékot, diófát, állati bőrt, zabot, arany-, ezüst- és nikkelpénzt, olasz értékpapírt és vasuti talpát szállítsanak külföldre.

A novisadi gazdasági körök a román pénzügyminiszter sérelmes rendelete ellen. Noviszadról jelentik: A román pénzügyminiszter legújabb rendeletet adott ki, amely szerint négy-szercs bírság kirovását rendeli el mindazokra a Romániába bevitt áruk után, amelyeknek súlya nagyobb, mint amennyi a fuvarlevélen fel van tüntetve. A román pénzügyminiszter rendelete súlyosan érinti a gabonakereskedelmet, mert teljesen lehetetlen, hogy 80-100 vagonos uszályrakományoknál 30-40 méter-mázsas eltérés ne legyen. A novisadi gazdasági körök mozgalmat indítottak, hogy a jugoszláv külügyminiszter hasson oda, hogy a román pénzügyminiszter vonja vissza sérelmes rendeletét.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1926. március 13.

Zürich deviza 9.135.

Budapest deviza 1252-1256.

Berlin deviza 7.382-7.402 milliárd márka, valuta 7.34-7.38 milliárd márka.

Zürich, március 13. Zárlat: Beograd 9.135, Páris 1885, London 2525 1/2, Newyork 519.50, Brüsszel 2357, Milánó 2085, Amszterdam 208 1/2, Berlin 123.70, Bécs 73.20, Szófia 3.75, Prága 15.3875, Varsó 67.50, Budapest 72.80, Bukarest 2.175.

Novisadi terménytőzsde, március 13. Buza: 3 vagon bácskai, Noviszad kerület 275 dinár. Tengeri: 3 vagon bácskai 105-106 dinár, 3 vagon bácskai, márciusi, fővonal 110 dinár, 5 vagon bácskai április-május, hajó, 100 százalékos 115 dinár, 6 vagon bácska, Dunahajó 115 dinár, 1 vagon szerémi 110 dinár, 5 vagon szerémi, áprilisi 117.50 dinár, 1 vagon szerémi, száritott, 130 dinár, 2 vagon szerbiai 114 dinár. Liszt: 1 vagon bácskai, 0-ás 442.50 dinár, egy vagon bácskai 0-ás GG. 450 dinár, egy vagon bácskai 6-os 245 dinár. Korpa: 1 vagon bácskai, jutásukban 106 dinár. Irányzat: élettelen.

Budapesti gabonátőzsde, március 13. A budapesti tőzsdén már nyitáskor 5000 koronával magasabb árakat kérnek a tiszavidéki búzáért. A 77 fajsúlyu tiszavidéki búzáért 390-392.500 koronával kínálják, 387.500-390.000 koronás pénzájlat is van rá. Drágább a felsőtiszai buza is 2500-5000 koronával. Fehérmegeyi búzáért 382.500 koronával kötöttek. Murakeresztur állomáson is élénkebben keresik a dunántúli jómínőségű búzát, a melyt általában a budapesti paritásra megfelelő árakat fizetnek. A rozs forgalma is élénkebb, a budapesti paritásban azonnali szállításra 225.000 koronájával, dunántúli állomáson 200-205.00 koronájával vásárolták.

Csikgói gabonátőzsde, márc. 12. Buza májusra 165.25, buza júliusra 148, buza szeptemberre 136.75. Tengeri májusra 78.625, tengeri júliusra 81.625, tengeri szeptemberre 83.625. Zab májusra 40.625, zab júliusra 41.5, zab szeptemberre 42.5. Rozs májusra 92, rozs júliusra 93, rozs szeptemberre 92.25. Newyorki gabonátőzsde, márc. 12. Buza őszi vörös 193.25, buza őszi kemény 188.25. Tengeri 83.625. Liszt sp. w. cl. 750-800. Az irányzat szilárd.

Mintaképe minden szappannak

a Schicht - Szarvas - szappan.

Évtizedek óta igyekeznek az összes szappangyártók a Schichtszappanóságát utólni.

Dicsérni akarja egy szappangyártó vagy kereskedő a maga szappanját különösen, akkor azzal jelöli meg, hogy „olyan jó mint a valódi Schichtszappan”. Amire Önnek szüksége van, az nem az olyan jó mint, hanem Önnek a legjobb kell.

Schicht-szappan
amely csakis a
szarvas-jeggyel
valódi.

Rádió-műsor

Hétjón, március 15-ikén

(A városok mellettli szám a hullámhosszt jelenti)

Bécs (531-582.5): D. e. 11: Hangverseny. D. u. 4.15: Zene. 5.05: Mesék. 8.15: Bécsi zene.

Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-band. 9: Koncert.

Köpenhága (347.5): Este 9.30: Gramofon-hangverseny.

London (365): Este 9: Varieté.

Prága (368): D. u. 4.30: Hangverseny. 8.02: Szerenádok.

Oslo (382): Este 8: Rádió-zenekar hangversenye. 9.30: Operette-zene.

Münster (430): D. u. 4.30: Hangverseny. 7.40: Hamlet előadása Elbeszélésből.

Breslau (418): D. u. 5: Koncert. 7: Berlini program.

Róma (425): D. u. 5: Jazz-zene. 8.15: Dal- és zene-est. 10.30: Chausonok.

Bern (435): D. u. 4: Zenekari hangverseny. 8: Koncert. utána zene.

München (493): D. u. 4.30: Quartett. 7: Szórakoztató zene.

Budapest (550): D. e. 9.30, d. u. 12.30 és 3: Hírek. 4.30: Cigány-zene. 6: Dr. Kodály Zoltán hangversenye. 8.30: Fehér Artúr szavaló-estje. 10: Szórakoztató zene.

Gent (760): Este 7.17: Klasszikus zeneest. 9.15: Tanc-zene.

Páris (1750): D. u. 5.45 és 9.30: Koncert.

Berlin (505): D. u. 5: Hegedű-hangverseny. 5.25: Szórakoztató zene. 7: »Tristan és Isolda« előadása.

Daventry (1600): D. u. 5.15: Olasz zene. 7: Tanc-zene. 8.25: Szonáták: 9: Dal-est. 9.45: »Rigoletto« hermadik felvonása. 12: Modern tanc-zene.

Kedden, március 16-ikén

Bécs (531-582.5): D. e. 11 és d. u. 4.15: Hangverseny. 8.15: Julius-Bitter-est.

Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-band. 9: Quintett.

Prága (368): D. u. 4.30: Hangver-

seny. 8.02: Koncert. 9.15: Quartett. Oslo (382): Este 8: A Rádió-zenekar hangversenye.

Róma (425): D. u. 4: Zenekari hangverseny. 8: Ballada-est.

Lipce (452): D. u. 4: Hangverseny. 10: Tanc-zene.

München (493): D. u. 4.20: Hangverseny. 7: Operette-előadás. 9: Kamarazene.

Brünn (521): Este 7: Zenekari hangverseny. 8.10: »Rusalka«, Dvornjak operájának előadása.

Budapest (550): D. e. 9.30, d. u. 12.30 és 3: Hírek. 4.30: Szórakoztató zene. 6: Előadás. 7: A »Varázsfuvola« előadása.

Gent (760): Este 8.17: Zene. 9.15: Koncert.

Ryvang (1150): Este 8.35: Szólóhangverseny.

Berlin (505): D. u. 5.15: Hangverseny. 9: Népszerű hangverseny. 10.30: Tanc-zene.

KINTORNA

A villamoson a kalauz rászól egy nőre:

— Miért nem vált a gyerekek jegyet, nagysád?

— Ó, ez még karonülő gyerek.

— Ez egy karonülő gyerek? Ez egy kézeniekvő hazugság.

* Tudod, Margit, te be voltál egy kicső csipve tegnap este?

— Pedig csak egy pohárral ittam.

— Egy pohárral?

— Igen, de azt a poharat mindig utra megtöltötték.

* Kohnt a tárgyalás elején megkérdi a bíró:

— Bűnösnek érzi magát?

— Boocsánat, bíró ur — mondta Kohnt — előbb halljuk, mit mondanak a tanúk...

NYILTTÉR.

Szomoru szívvel jelentjük, hogy felejthetetlen drága jó férjem, a legjobb apa, nagypapa, testvér és após

FELDMANN MÓR

aldásos és munkás életének 82-ik évében hosszas betegség után jobblétre szenderült.

Drága tetemét e hó 5-én a stari-bečeji izr. sirkertben helyeztük örök nyugalomra.

Emlékét örökké kegyelettel őrizzük!

Szeretettel vettünk részt szünetekben, amíg éltél, siratni fogunk, amíg élünk!

Feldmann Mórné szül. Schlesinger Cecilia neje; Lajos, Gábor, Ignác, Emil, özv. Gerő Dezsőné szül. Feldmann Ilonka, Stein Józsefné szül. Feldmann Rózsika, Guttmann Dezsőné szül. Feldmann Erzsébet gyermekei; Stein József és Guttmann Dezső vejei; Feldmann Lipót, özv. Wernerné szül. Feldmann Rozália testvérei; Feldmann Ignác szül. Herczeg Malvina, Feldmann Gáborné szül. Szaffia Erna menyei és számos unokái és rokonai.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátainknak és ismerőseinknek, kik súlyos családi gyászunkban személyes részvételükkel nagy fejdalmunkat enyhíteni iparkodtak, ezúton mondunk köszönetet.
Subotica, 1926. március 13.

Kohán Vince és fia.

A SUBOTICAI „NÉPKÖR” évi rendes közgyűlését

a Kör helyiségében 1926. év március hó 25-én délelőtt 9 órakor, határozatképtelen esetben pedig 1926. évi április hó 11-én délelőtt 9 órakor tartja meg, melyre a Kör tagjait külön meghívja

az Elnökség

Tárgysorozat:

1. Az elnök jelentése a Kör 1925. évi szellemi és anyagi állapotáról. 2. Az évi költségvetés megállapítása. 3. Az évi zárszámadások felülvizsgálása. 4. Az üresedésben levő tisztségek és választmányi tagzások betöltése. 5. Indítványok.

Segíts magadon, az Isten is megsegít!

Első Sombori Kiházaitó és Temetkezési Egyesület alakulóban van és tagokat vesz fel. Az egyesület ugy a kiházaitult valamint elhalt tagjai után

20.000 Dinárt

fizet ki, ennek ellenében mindenkénti díj 30 — Dinár. Az egyesület tagja lehet mindenki korra való tekintet nélkül az alapszabályokban lefektetett feltételek mellett. A tagok az egyesület megalakulása utáni napon jogaik élvezetbe lépnek. — Azon tag, aki 400 esetet befizetett, fizetési kötelezettsége megszűnik, könyvecskéje nyugdíjba megy, jogai továbbra is fennállván, házasság vagy elhalálozás esetén megkapja a

20.000 Dinárt

A kiházaituló osztályhoz tartozó tag ha elhalna, a befizetett összeget teljes egészében hozzátartozóinak visszafizettetik.

Bővebb felvilágosítás nyerhető: Vojnits István Kralja Petra ulica 17., Dr. Abramovic ügyvédi iroda, Ludwig Mihály fodrászudlet, Sümögi Sándor Subotica, Harambašićeva ulica 4. szám.

Figyelmeztetés

Értesítjük a t. hitközségi tagokat, hogy akik a macessz-elszólgyezést a hitközségi irodában elmulasztották, azok macessz szükségletüket folyó hó 20-ig elvezden közzézzék be, mert későbbi jelentkezéseket nem áll módunkban kiszolgálni.

Figyelmeztetjük továbbá a t. hitközségi tagokat, hogy az írtételekben árusított macessz nem husvéti.

Macessz sütőde.

A „Subotičko Opšte Pokopno Udružnje”

folyó hó 15-én megkezdí működését. Az igazgatóság határozata értelmében a történető katasztrófák után a 10.000 dináros segélydíjat kifizetése folyó évi március hó 15-ről 16-ára virradó éjjeli 12 órakor lép érvénybe.

Subotica, 1926 évi március hó 14.

Elnökség

Automobilisták figyelmébe!

Értesítjük az autótulajdonosokat, hogy a mai napon a legújabb rendszerű automatikus nyitvamos utcai benzintöltő állomásokat Subotica városában, amely nappali és éjszakai forgalomban rendelkezésre áll.

American Auto
Weigand & Co.

Subotica, Paje Kujundžića ul. 4.
Telefon 4-47.

2306

„NADA”

Kiházaitó Segélyegyesület Subotica, V. Preradovićeva ul. 11. alapszabályai jóváhagyva működését nem sokára megkezdí és tagokat korlátolt számban felvesz.

Válasz a nyilatkozatra

A Bácsmegeyi Napló folyó évi február 28-án kelt 58. számában a »Nyilt-tér« című rovatában megjelent egy »Nyilatkozat«, amelyet Aca Jovičić helybeli kövácsmester küldött be, melyre válaszunk a következő: Igaznak még nem felelő állítás az, hogy az Ipartestület február hó 21-én megtartott tisztújító közgyűlésén az elnöki tisztségre őt választották meg elnöké. A gyűlésen egynéhányan inkább tréfából említették az ő nevét is, de komolyan alig hisszük, hogy gondolt volna valaki arra, hogy ő legyen az elnök. Egyhanguságról még álmodni is merészes. Hiszen ő egy teljesen népszerűtlen egyén, senki sem állította, hogy az ő korábbi elnöksége idején egy 100 dináros tétel tűnt volna el az ő kezé alatt. De igenis a választáskor szó volt arról, hogy ő jött áll valami Sztájtij III-át állítólagos táncmesterré, aki 100 dinárral tartozott valami ügyből kifolyólag az Ipartestületnek. Ő kezességet vállalt, de a pénzt a mai napig senki sem fizette be a testület pénztárába. Ez a kezesség 1922-ben történt. Erről szó van az Ipartestület 1924 évi jegyzőkönyvében is.

Bačko-Petrovoselo, 1926 március hó 2-án.

Az ipartestület
igazgató választmánya

Felhívás

A Novakaniža-Obilićevo községben Jelena Min, Aschner & Fehér cég alatt fennállott malmot alulírottak vettük meg s felhívjuk a községben lakozó hitelezőit, hogy a fentebb követeleseit nálunk 8 nap alatt jelentsék be, annál is inkább mert később érkező bejelentéseket nem vehetünk figyelembe.

Kanizár Testvérek
Novakaniža

ELADÓK

FA JAGALAMBOK

angol boggyósok, angol pávások
Geiger Albrecht fűszerkereskedő
Novisad

Eladó Somborban

Obilić I. szám alatti sarokház nagy magtárral és gazdasági mellékepekkel igen alkalmas üzleteltésnek
Ugyancsak eladó Hofherr és Schrantz magtárjáró cséplőgarnitúra elevátorral.

Bővebb értesítés

Stevan Polzović Sombor, Kr. Petra 12.

Köszénbánya

Rtanj Boljevac Szerbia Rtanji ipari szén szoba és kazánüztesre 6500 kalóriás, Rtanji kovácsszén 7000 kalóriás. — Megkeresések a Rtanji Szénbánya kereskedelmi igazgatóságához Braća Münch Beograd Topličkin venac 4.

A számok beszélnek

Minden hangzatos reklámot mellőzve, számok fejtetésével akarom a t. hölgyközönséget araim megféleptésszerű olcsóságáról meggyőzni!

Divatzi divatköpenyek angol szövetből	600 din.
Covercoat köpenyek	800 "
Elegáns divatköpenyek la szövetből, végig tisztá selyemmel bélelve	1500 "
Selyem köpenyek a legfinomabb minőségben, pazar készíttással	1800 "

Szövetruhák, blúzok, stb. a leggyorszerűbből a legfinomabb kivitelig.

Híres népes egyének résztervezésére vásárolhatnak. — Külön mértékosztály!

Hegyi Fülöp

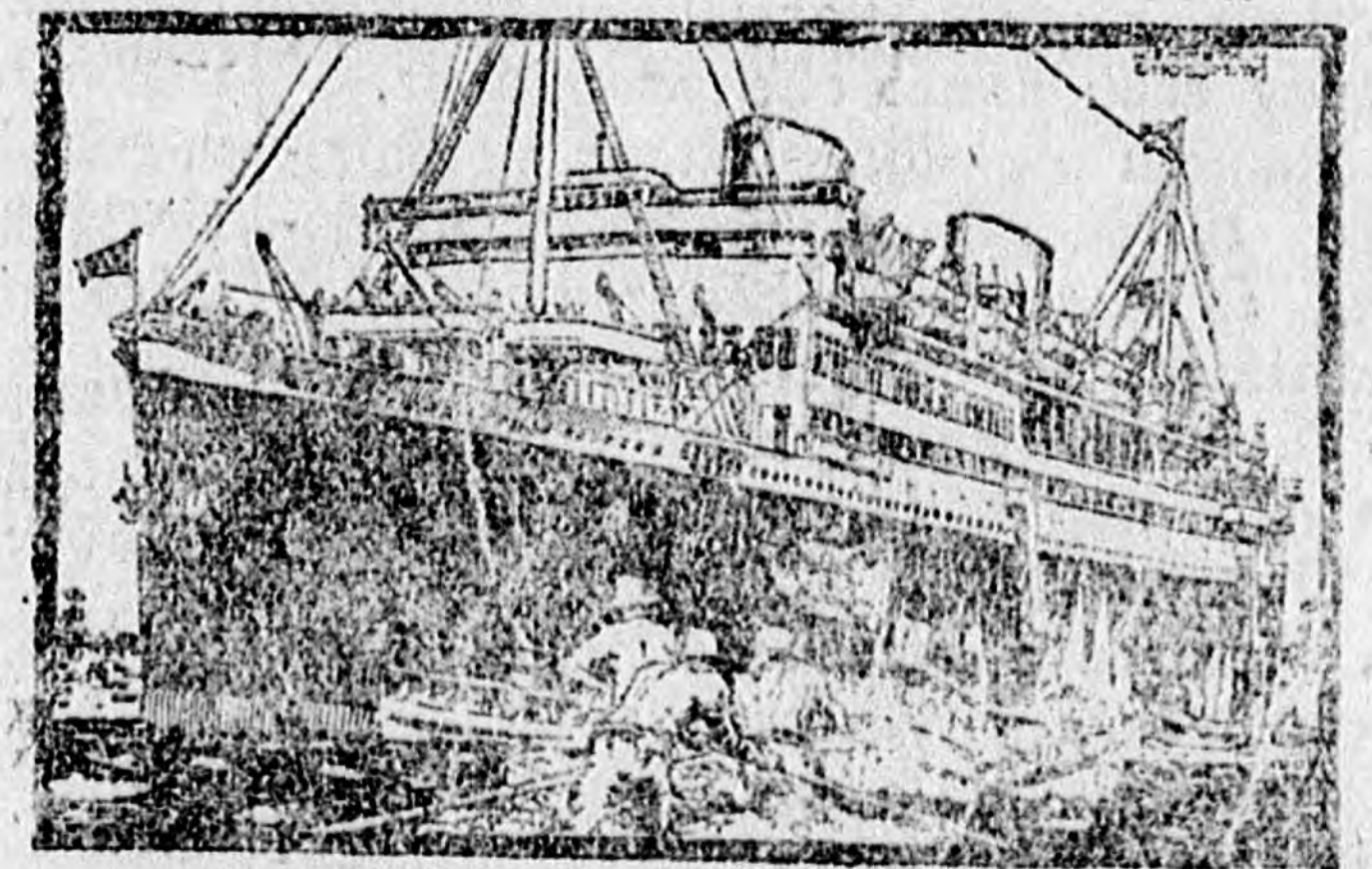
Női konfekció áruháza, Subotica
Kralja Aleksandra ulica 7.

PRÁGAI NAGYVÁSÁR

1926. március 21—28.

Legolcsóbb árak mellett a legnagyobb! —

A prágai nagyvásár jugoszláviai látogatóinak nem szükséges a csehszlóvak utlevélvizum. A nagyvásár legitimációja egyszerűsített állandó bejegyül is szolgál a kiállítás valamennyi épületének megtekintésére, továbbá felengozítja tulajdonosok 50% kedvezményt valódi jegy váltására a SHS kir. államvasutak valamint a csehszlóvak államvasutak vonalán, míg az osztrák és magyar államvasutak vonalán 25% os kedvezményt biztosít. A legitimációk ára darabonként 22 dinár és azok beszerezhetők valamennyi Csehszlóvak konzulátusnál, valamint a „PALLAS” szob. hirdetési vállalatnál Subotican Paje Kujundžića ulica 4. szám alatt.

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahivatali Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Souphamptonból Newyorba és Kanadába Cherbourg—Liverpool—Souphamptonból Délamerikába

Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal
Kényelem! Gyorsaság! Biztonság!

Jugoszláviai vezérképviselőt:
Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alkérpviselőtek: Beograd: Karađorđeva ul. 91. T. Tabljana. Kolodvorska 26. Vel. Bočkerak: Pr. cese Jelena Obala br. 7. Sürögnyom: „Royal pac”. Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Sreska Prometna Banka Sarajevo és Grúzban, Sürögnyom: „Prometna Banka”. Split: Diklodijszava obala 6. Metković: Ivo Veraja.

LEVELEZÉS

Mindenem! Mindent tudnak. leveleiben iri... 2397

Egy csinos, főmezele... 2229

HÁZASSÁG

Harmincnégy éves rk. jobb... 2217

Házasságot legjobb... 2335

25 éves intelligens... 2300

ELADÓ UJONNAN ÉPÜLT SZÁLLODA

teljes befejezéssel együtt... Hotel Tisza Stara-Kanjiza

FOGLALKOZÁS

Szoptatósadának ajánl... 2207

Raktárnoki vagy némb... 2282

Abszolút megbízható... 2333

Két fiatal ügyes bu... 2292

Fényképészhez ajánl... 2285

Perfekt könnvélő... 2192

Kelmefestésben és... 2333

GIPS

kristály 99% -os tisztaság... Vilim Pavlović

Üzvnőkök, akik... 2217

Panirszakmában... 2224

Hímző tanulókat... 2235

Stabil vizsgázott... 2219

Tanulókat... 2182

Gyakorlott szerb... 2204

2 vagy 3 ioházból... 2116

Tanone rézműves... 1934

Gazdasági gépkovács... 2223

Autó szakember... 1996

Tűzoltány... 2144

Nagvobb városban... 2076

Tanulókat... 219

40 éves nő... 222

Hosszu irodal... 2329

Bejáró takarítónő... 2327

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár... 10 dia.

Nagvobb beateri... 2334

Geológus és német... 2272

Underfrau sucht... 2315

Fodrásznő... 2313

Intelligentes... 2300

Élhető villanyszerelő... 2322

Hálószobabutor... 2273

Ház, butorok... 2213

Különléle típusu... 2307

Magánjáró... 2311

Asztalosmunka... 2274

Méh 30 család... 2245

VÉTEL-ELADÁS

Sarokház... 1624

Kisebb gyapjú... 2159

Az „UNDERWOOD“ jegyű amerikai írógépek legjobbak a világon!

MARIČIĆ i JANKOVIĆ papír és irodal... 2310

Iókarban lévő... 2319

Főtéren a legjobb... 2303

7 HP Hoffherr... 2302

Szivózásmotoros... 2232

Épülettömb... 2213

Egy erős kazán... 2212

Kis ház... 2225

Eladó ház... 2291

Borbély... 2274

ELADÓ: Arany... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Cantavéron... 1649

Házak lakásokkal... 2373

Eladó 12-es... 2068

8 HP fozaskerekes... 2163

Villany drótvázák... 2218

Eladó Cornji-Brezen... 1766

Feláron vásárolhat... 2213

Egy erős kazán... 2212

Kis ház... 2225

Eladó ház... 2291

Borbély... 2274

ELADÓ: Arany... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

Szilveszke... 2136

KORZÓ MOZI

Márc. 15-17 hétfő-szerda

Botrány Bécsben

Redl osztrák színdarabok... képekkel és percek... egész világra ismert...

Redl rendezés: Eugen Neufeld, Sonja... Dagny Servus

LIFKA MOZI

Márc. 15-17 hétfő-szerda

Aki a pofonokat kapja

Andrejev Leonid magráló dráma... egy irkuzi bohóc... RICHARD hozott színpadra...

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár... kétszeresen számít... Bővebbet: Bagl Guszteres, VIII. kör. 2268

Jókarban levő motor... azonnali megvételre keres: Zsidó színdarab. 2342

Eladó ház 3 szobás lakással... Gubógyárral szemben. Bővebbet: Bagl Guszteres, VIII. kör. 2268

Eladó egy kombinált háromnyelvűes Ganz uti motor... Bővebbet: Bagl Guszteres, VIII. kör. 2268

10 éves MÁV fogaskerék... 10 éves Nicholson... esetleg külön is. Gál István, Srébran. 2250

20 HP Hoffner-féle szívógázmotor... 1100 mm-es... Bővebbet: Bergel Jakab, Senta. 2261

Értesitem a t. hölgyközönséget... tavaszi és nyári modellt megérkeztek... alakításokat... POGÁNY kalapszalon... Trg Fra J. se 15. I. em. (Barátok tere)

Gazdák, Lakatosok, Kovácsok, Asztalosok, Bádigosok, Kárpitosok, Bognárok, Ácsok, stb., Iparosok, Iparvállalatok, Kereskedők, Háztartások... legelőnyösebb bevásárlási forrása WEINER GÉZA vaskereskedése SUBOTICA... Rudičeva ul. 3. Sugár fűszeressel szemben

NARODNI BIOSKOP

Március 11., 12., 13. és 14-én

Csú őröktől - vasárnapig Zivataros ój

Detektív dráma 5 felvonásban. Főszerepben: Harry Hyll. - Bosna film. Pénztárnyitás d. e. 10-12-ig, d. u. 2-9-ig

KOLONFÉLE

Angol és német tanítás... Hetente kétszer... 28 dinárért... 30 dinár. Cim: Miloša Obilić (Bognár) ul. 4. 2275

Szabónak alkalmas... helyiséget keresek... Cim: Sudarević ul. 20. 2281

Géptulajdonosok figyelmébe... Törött géprészek... rebedt vagy lehallott tüzszekevényeket... 2285

Szala híreszt villanörre... tüzfavágáshoz... kérésre Schlanter, Skotus Vitoria 82. 2275

Átadom jóforgalmu... deglómet Lično-právoval... rendelkező icésnök... Bővebbet Bergel Jakab, Senta. 2261

Cipésszaklap... Előfizetési ára félre 50 dinár... Megjelenik havonta kétszer... 2289

Fozszabályozás... fogtálalás... Grucurov fogorvos, Sombor. Kralja Aleksandra 2. (Főutca, a Pecarević-féle ház). 2289

Starakanijára... Bačka... magyarai... kántort keresek... 2050

Különbejárati butorozott szoba... Kralja Aleksandra ul. 23. 2277

Etvállalok... Szent. smyrna és kereszteléses munkákat... 2280

A legjobb tavaszi kalapudvarok nagy választékban raktáron tart... 2098

Vágyas külön szoba kiadó... Aleksandrova ul. 1. Házmeister. 2321

Különbejárati csinosan butorozott szoba... Paia Dobanovackog ul. Nemzeti szállóval szemben. 2301

Csészlőtulajdonosok figyelmébe... Szalma és törz... 2099

Többen különbejárati butorozott szoba... Borosné, Vilsonova 8. I. em. 2290

Butorozott szoba... Kralja Aleksandra ul. 24. 2294

Elsőrendű fűfa kapany... 2115

Két egymásbanyiló... 2162

Kiadó utcai butorozott szoba... 2244

Főtéren kétárvas butorozott udvari szoba... 2244

Utlevélek konzuli... 1885

POMPADUR... 1987

Csinosan butorozott... 1700

Fűszerizlet lakással... 2151

Bérelnek 100-150... 2105

HUSVÉTI... Paprika, Csokoládé, Szilva, és minden egyéb fűszerárak kaphatók Kőrösi Géza cégnél Subotica

Sürgősen eladó... 215

Somborban a központ... 2091

Uzlethelyiségek... 2093

FIFI KOLNI VIZ

Eladó egy kombinált... 2059

Citroen! Citroen!... 2097

Több ezer alma... 2097

Teljes illatszert... 1312

Eladó 30 HP... 1760

FIFI KREM

Zongor... 2268

Csészlőgarnitúra... 2171

Szívógázmotor... 2198

Olosón eladó... 183

Kétkemencés pékség... 211

Fiat teherautó... 2214

Régi pénzek... 2147

Elsősztárvu réti... 1665

Balkaros cipész... 2145

Asztalosszerszám... 2264

Eladó oca egy... 2270

Házhely... 2258

Képkerekülönlegességek festmények, gobelinek, fényképek szakszerű keretezése Bachinger Frigyes Lifka-Mozi Hungári a-épület Sudarević ul. 34.

Tavaszi nekrológ

A visszaidézett múlt furcsa dolgokat, groteszk helyzeteket, végzetes hibákat, ferde örököket és okéltan szomorúságot fog bemutatni.

Rövid idézettel kezdjük egyik amerikai magyar lapból, amely 1926 márciusában megrázó színekkel íesti az Amerikába szakadt magyarság immár végérvényes pusztulását. A lap pontos statisztikai kimutatásokkal igazolja meggyőléseit és arra a végső megállapításra jut, hogy az amerikai magyar telepek, rövid pár évtized múlva teljesen ki fognak halni.

Az amerikai száraz tudósítás olyan, mint lélekharang kondulása a falu esti csöndjében mezők, tarlók, rétek és lágy fűgök fölött. Örömtelen nekrológ a kétségbeesett vergődés tükrében, amely arcokat mutat föl kísértetiesen egy tehetetlen és éhhaló korszak társadalmi életéből. Múltból, helyesebben közelemből, amely az értékek elherdálásában élte ki magát. Egy korszak, ahol szabad székanyú volt a munka szent láza, köz prédája az akarat és a mesterséges akadályok tilosába bitangolt fészék az igyekezet.

És ezt nekünk hiába, tudomásul kell vennünk 434 esztendővel Amerika fölfedezése után és bele kell nyugodni minden fájdalmas vonatkozás ellenére az elvégzetetés rövid pár szavas takarodójába. Volt harcunk, súlyos és keménykötésű, években keresztül, a Délamerikába való kivándorlás megakadályozására. Most már be kell ismerni, hogy ez meddő próbálkozás volt, sikertelen attak, üres labdajáték és zsonglőrmutatvány tollal és tintával. A kivándorlás ma már divat, rögeszme és ellenállhatatlan kényszer. Nem erkölcsi. Anyagi.

És számos, anyagi kényszer volt négy és öt évtizeddel ezelőtt is. Dollárözön álma, virágos jövő képfellete volt nemcsak a szlováknak, aki minden ellenőrzés mellett is átcsont a Lajta hídján, hanem a hódmezővásárhelyi magyar földnélkülinek is, aki nem akadt bevezető szemre az utlevélhivatalok zord bürokratái sorában. Minden cseszűggedt akarat, minden félrebillent életkedv és minden kétségbeesett elszántság a kivándorlás halálos üfélésébe menekült. Ez volt az utolsó érv, akárcsak naiv portugál hajósoknak a jöreménység foka.

De hogy mindezt az események központjában élő éles amerikai szemek is meglátták már, sőt egy lépéssel tovább mentek és bejelentik az örök éjszaka koromsötét közeledését; most már valóban csak a visszaidézett múlt tarka föllelevenítésének vészegény elégtétele maradt meg. De milyen fájdalmas tehetetlenség, gyenge kar és béna agy lehet az a szervezet, amely az Egyesült Államok magyarjainak hontalan telepeit fűti és irányítja, ha süitőjük már ott tart — vagy hasztalannak talál minden kezdeményezést — hogy megelőzzék a legesekélyebb mentési kísérlet nélkül, a befejezett tények regisztrálásával.

Amerika földjén nyom nélkül eltűntek a bennszülött inkák, fejlettebb és tudatosabb társadalmi szervezet mellett. Kipusztították őket államilag szervezett akciók

s a gazdasági körülmények. A történelmi megállapítások szempontjából éppúgy kivesznek a kívándorolt magyarok, akiknek végeredményben valóban egyre megy, hogy az eltűnésük mikor és milyen körülmények között megy végbe.

De vajon a végzetes hibák szempontjából föl lehet-e vetni a felelőség kérdését? Van-e értelme, haszna, eredménye és célja annak, hogy mulasztásokon, hibákon és vaksággal vert intézkedéseken rágódiunk. Ez a bejelentett pusztulási folyamat újabb bizonyítéka az idegenbe szakadt magyarság tehetetlenségének az új, modern gaz-

dasági élet lázas versenyének terén.

És ez a régi és egyedüli igazság — amely talán éppen azért népszerűtlen, mert igazság — vissza fog-e tartani legalább egyetlen embert is attól, hogy kirugja láb alól a hazai talajt a tengerentúli kontinens hullázházának kedvéért.

Az ember hiszékeny. A nekrológoknak mégsem hisz. Mi marad hátra? Az amerikai magyarok múltat elevenítenek. Mi jövőt szeretnénk építeni. A jelen pedig múltat és jövőt vet sátra az éleve elrendelt rohanásért. Bennünket nagyvonalú szeretnek szent Mihály bóbítás paripái.

Mesterházy Ambrus

KÁRTYA

Írta: Baedeker

Tudom, hogy egyik-másik játékos neheztel azokért, amikor időnként a játékról s különösen a kártyázásról írok. Nagyon kérem, gondolják meg, hogy a moralista sose ír személyekről, de arról ezúttal igazán nem tehet, ha morális kérdésekkel foglalkozik más véleményre és megállapításokra jut mint egyik-másik olvasója. (Hiszen a papír- és filmforgalmazásának ez az egyetlen jogosultsága. Mert ha a véleménye azonos a közönségével, akkor ugyan mi célból fogyasztja a papírost meg a tintát?) A kártya olyan kiváló szerepet játszik az embereknek egymással való érintkezésében, hogy lehetetlen nem tartani felelősnek a befolyást, amelyet az az erkölcsökre gyakorol. Tudom, sokan olyan ártatlanok a házárjáték és egyéb kártyakeverés körül, mint az üveggolyóscsókával gurigázó kis fiúk — ezeket arra kérem, ne nehezteljenek, nem róluk szól és nem rájuk vonatkozik ez az írás.

A szerencsésjáték nem okvetlenül erkölcstelen dolog hiszen a páros-páratlan meg a lelvagyírás ártatlan szórazókása is idetartozik s az ilyen mulatság "késibon" sokkal becsületesebb, erkölcsösebb és emellett még engedtebb mint a finom és előkelő — nem a vakszerencsétől, hanem az arguszemű ügyességétől függő — commerciálék nagyban. S ha a moralista a játék rontó hatásáról beszél, nem gondol mindig a nasivására, bak-ra és ferblire, hanem általában az időt rabló, energiát fogyasztó és idegokat pusztító játékra, amely — ha nem kárelizálja okosan az ember — a sors és a veszte lehet annak, aki szenvedélyül ül. A pap, ha nem akar túlléni a célon, nem a bor ellen fog prédikálni, ami igen kitűnő dolog, hanem az iszákosság ellen, amely a bűnhöz közel álló hiba. Aki a játék és a kártya problémáit: írtatja, so hadakozhat e magában kifogástalan szórazókás ellen, amely minden második ember kedves és jogosult időtöltése, de joga van létezni a játékdühről, a kártyázásról mint foglalkozásról s a vagyontvesztélyeztető — hazardirozásról, amely már sok embernek lett az átka és nem egy családot taszított nyomorba.

A játék még a kártya egyelőre két egészen külön dolog s a kettő jobban különbözik egymástól, mint amennyire hasonlít egymáshoz. Játsszani és játszani tudni minden gyerekeknek és minden embernek kell, kártyázi nem muszáj mindenkinek. (Egy Talleyrand szerint arra a szerencsésre, aki nem tud kártyázni, igen szomorú örökség vár.) A játék — felnőtteknél is — a legtermészetesebb esélyes a világon, sőt embert követelmény és szükségesség, kártyázi ellenben alapjában véve majdnem természetellenes és mindenesetre nagyon mesterséges, sőt mesterkált foglalkozás. A szerencsésjáték sokat kell, sőt

szani, legalább is annyit, mint tanulni, hogy ember legyen belőle és elhatározandó, hogy a játékba is vigyen magával a fiatal esztendőből jókora adag játszani kedvet és készséget, hogy ez kedves könnyűdolog legyen a céludatos munkájának s a farszámítás közédésének. Alig van komoly ember, kevés kedélytelent kivéve, akinek ne lett volna olykor játékos kedve s aki nem inarkodott volna időnként ámenekülni bizonyos szerző munkájáról a játékos, virágos mezőre. Ily viszonylatban aztán nemcsak a kártyázás, de a vadászat, a halászat, a rejtélyrajzolás, a bélyeggyűjtés, a muzsika, sőt még atársalgás is: játék. (A francia nem hiába hívja jeu d'esprit nek.)

Balzac mondta egyszer: minden jó ember játszik, minden rossz ember kártyázik. A nagy író e mondása persze erős túlzás és semmiképpen se jelenti azt, hogy mindenki jó, aki játszik és mindenki rossz, aki kártyázik. De ha felhívta embert játszani játsz — gondolta Balzac — jókora valószínűséggel következtethetsz arra, hogy jóféle természettel van dolgod, ellenben ha a kártyasztalnál látsz valakit, csak a viselkedése s a játékos módjáról fogsz következtethetni arra, hogy miféle szerzet, jó-e vagy gonosz? Természetes, hogy ez a probléma nem merül föl azoknál a barátai kártyapartikánál, amelyeket harsogó nevetés körében, kicsipészben folytatnak egymással a naponta együttműködő jópajtások. Ez valóban s egyszerűen: játék, semmivel se ellen-szervesebb vagy erkölcsesebb mint a keresztisoros rejtélyek feltörése, bár távolról se olyan művelő hatású mint az. De igenis, előkébe áll e probléma a nagyjátékoknál, a Szemere-sóltus partikánál, ahol néha a partnereknek nemcsak a vagyona, de a becsülete is kockán forog. Itt a játék kártyázású s a kártyázás mesterséggé süllyed, tekintet nélkül arra, hogy a Lovaregyletben vagy titkos barlangokban üzik. Itt már több a rossz ember mint a jó és sokszor az is rossz, aki vesz, mert nem okvetlenül a maga pénzét veszti, hanem olykor azt, amelyből a gyermekei, kellene fölnevelni.

Amikor a játékos könnyelműségéről szölk (mert most erre térek), akkor egy pillanattal gondolok a professzionális játékosra, aki egyáltalában nem könnyelmű. Van abban valami szomorúan érdekes és sárgalmasan groteszk, hogy a legerkölcsösebb játékos (akit a magyar lenézők, németből kölcsönözött szóval spiller-nek nevez) a legkevésbé könnyelmű, míg a főbb mind kivétel nélkül többé kevésbé az. Aki nyer, az idejével, aji veszt, az idejével és a pénzével bábuk könnyelműen. A pénz, amely így elvész, nem vész el egészen: egyrészt a nyerő, a többit a pinka s a kávéház vagy klub büfetteje és pincéje söpri be. De az idő, amely ilyenkor szuszitka végképpen elveszett s az a drágaság, az a pénzvesztés

még nagyobb könnyelműség mint a kockázattal összegeknél az elherdálása. Az utóbbiakat visszahozhatják egy másik, szerencsésebb kámpány vagy a nem kevésbé morális búrge egy konjunkturalis szerződés. De az idő, amely a szellemes foglalkozásokban múlik és régmúltá lett nem hozhatja vissza semmiféle konjunktúra. Nem gondolok most a bravúr- és rekordjátékokra, a huszonnégy és harminchat óráig tartó kártyaszatárokra, amelyeket a beindult szereplő-behívők esztendőnként mint valamely dícsőséges fogynövényt s a Wells világtörténetébe kíváncskozó eseményt emlegetnek — csak a rendező szokványjátékosok képe áll előttem s az a két-három óra, amelyet évtávo háromszázhatvanötzör voltanak a kártyasztalnál, e derék és művelt urak, akik azzal szokták megokolni, hogy az üdögükön kívül nem olvasnak semmit, hogy nincs ráadó idejük, annyira el vannak foglalva...

Ebből a szempontból a kártya se szerencsésebb az idővel. Ő is pazarolja azt, csakugy, mint a barátja, akinek játékát, mint a világ egyik legérdekesebb eseményét egy rábongó színházlátogató feszült érdeklődéssel szemléli. S ami a kártyázás demoralizáló hatását illeti, attól ez a jó ember se mentes... Nem tudom, ki mondta (bizonyosan játékos volt), hogy a kártya rosszabb a kártyánál. Valószínűleg tréfából mondta, de az is valószínű, hogy komolyan gondolta, mert a mész állításban van valami igazság. Alapjában a kártya is kártyás s ha a pénz nem is veszélyben, a partik izgató és szenvedelmektő hatását esetleg éppen olyan mélyen érzi, mint a játékos, aki a pénzt is veszélyben. Ha csak nem szent (s valószínűleg nem az), rajta is erőt vesz az a nyugtalan érdeklődés, amelyet a játék — főleg ha nagyban megy — a nézőkből kivált. Veszél meg magad, oh kártya s észre fogod venni, hogy gyakran nem tudsz elfojtani némi irigységet, ha különösen nagy kasszát gombol be valamelyik szerencsés játékos s hogy máskor meg kárörömet érzel, ha a poch-es posas — aki véletlenül nem rokonszenves néked — egyik partit a másik után veszti. Kérdés, érdemes-e órákig nézegetni a játékosok vitézi tornáját, hogy az ember végül ilyen érzésekben kapja magát rajta? Szerencse, hogy a kártya nem merül el a lélekanalízis ily mélységeibe s épp oly kevésbé tanulmányozza magát, mint a játékos, aki bármily vagyontköcszató és idegölő munkát végez, szentül hiszi, hogy ártatlanul szórazókázik, arra pedig, hogy amit tesz, nem a legáldásosabb tevékenység, egyáltalában nem gondol. Ismertem egy játékost, aki minden alkalommal, amikor kártyázi készült (tehát minden este), ártatos fohászt küldött az Eggek Urakhoz, hogy becsületes törekvésében segítse és támogatssa. A jóhiszeműség ennek az urnak kétségtelen s lehet, hogy a jó Isten meg is hallgatta a jímber férius imáit, mert ő valóban jó szótalan tulajdonságos is az, amikor elhiszi a híveinek, hogy csak időtöltésből játszanak, holott nyílt titok, hogy a játékoknak egyéb célja is van.

Ez a cél: a másik pénze. Tudvalevően a legvonzóbb dolog a világon. Mert mese az, amit a szerencséskezű és nagyhangú búrziánerek és egyéb ártó-isták hirdetnek, hogy a pénz az succedá hever — az bizony nem ut tartózkodik, hanem a másik zsebében, fiókjában, hársnyájában, safe-jében és tárcájában s aki hozzá akar jutni, mindnek innen kell azt előhívni. S a játékos is ezt cselekszik, amikor leül a kártyasztalhoz, csupán szórazókásból, hogy az idő, amelynek nem lehet másképp a nyakára lógni, elmuljon. Szólanék sincs annyira teliére — lehet mondani: utjában — az idő, mint a játékosnak. Mind ezt a paria az utóletenni s néhány olyanjátéka rofordítást igényel, mint a Bernsteinféle

Baccarat: hős, aki nem csinál titkot a sivatárosa foglalkozásából, mind csak az időt akarja megölni, az ártatlan időt s a világot se vallani be egy is, hogy nyugtalanítja a más pénze mindaddig, amíg az hozzá nem vándorol. Így aztán a határvonalat a valóban játékos szórakozás és a mások pénzére való spiccolás közt nem is lehet mindig pontosan meghatározni s a határlépcsőket az egyik területről a másikra a legtöbbször lehetetlen megállapítani.

Az igazi játékosnak, aki rendszerint nyereséggel keletül az asztaltól, a kártyázás: munka, az időöltésből játszóknak pedig, aki legtöbbször veszít: szórakozás. Az előbbi, aki jó kedvvel hagyja el a csatlóteret, vígan mondhatja el, hogy a munkáján volt áldás s hogy a becsületes tevékenységénél nincs kellemesebb szórakozás — míg a másik, aki kedvellenlül fejezte be a partit, szomorúan fejezt tanúságot amellett, hogy a szórakozás nem jár okvetlenül mulatsággal együtt. Mindenképpen ő fogja a röviddebet húzni — még a lelkisimulata is nyugtalanabb lesz a nyereségnél, amit megvizsgált, hogy az idejét nem vesztette hiába, míg ő kettős veszteséget könyvelhet el: idő- és pénzvesztést. Nem is szólva arról, hogy hamis számközlésnek és gonyos részvétnek a tárgya lesz sokszor. Mert a játéknál is úgy folyik le minden, mint az élet többi

utján, a siker a döntő, s az a kis figyelő közvélemény, amely a kártyajátékokat érdeklődéssel kíséri, a nyereső pártjára áll. A veszítőt a publikum sohasem sajnálja s a legtöbb esetben annyit mond róla: minck játszik, ha nem tud? Nagy ritkán, egy-egy nagyobb kudarc, érzékeny érvágás után megtörténik, hogy a pórnálját játékos megfogadja, hogy soha többé kártyát nem vesz a kezébe s még ritkább az is, hogy ezeknek valamelyike a fogadalmát meg is tartja — de valami észrevehetően ez az erősködésem nem látszik meg a játékosok számán, amely évről-évre növekedik. Az ilyen letörések épp oly kevésbé csökkentik a szenvedelmes játékosok számát, mint az ilyen cikkek, amelyekre az okos játékos azt mondja: sokban igazra van ennek a mítaszna skriblernek! De aztán siet hozzátemni:

— Most pedig, jó urak, ne vesztogessük a drága időt, hanem fogjunk hozzá ahhoz, amiből élünk!

És leül kártyázni.

Jó mulatást és sok szerencsét! Borne chance!

Mert nekem mindegy, hogy ki nyer. Én úgy is tudom, hogy mindenki, aki nyer, megérdemelné, hogy veszítsen. S csak abban nem vagyok biztos, hogy aki veszít, megérdemelné-e, hogy nyerjen?

TERE-FERE

Tolsztoj a politikai szabadságról.

Tolsztoj orvosa, Weressajer egy alkalommal Jasnaja-Polnájába rándult néhány barátjával.

Mivel Tolsztoj nem volt otthon, Szofia Andrejevna fogadta őket. Míg beszélgettek, Tolsztoj belépett.

— Elámultam — írja Weressajer — miután ezután láttam először. Roppant kicsinynek találtam. Azt képzeltem, hogy dalfás természetű, mint a képeken látszik és hercules izmai vannak.

Nagyon kedvesen fogadott bennünket, majd felém fordult és érdeklődött könyvem iránt.

Bementünk az ebédlőbe. Itt Tolsztoj, mellette feült volna, váratlanul hozzám fordult s ezt kérdezte tőlem:

— Házas?
— Az vagyik, Lea Nikolajevics.
— Van gyermeke?
— Nincs Leo Nikolajevics.

Tolsztoj meglepődve s haragosan nézett rám. Előbbi szivélyessége teljes megváltozott. Ebéd után ezt kérdezte tőlem:

— Miért lakik Tulában?
— Nem rajtam mulik. Politikai megfigyelés alatt állók.

— Eddig — mondta Tolsztoj — engem sem nem számítottak, sem nem vettek börtönbe. Nem volt szerencsém.

Kimentünk a kertbe, kissé sétálni, én pedig ezt mondtam Tolsztojnak:

— Utolsó lehetetemen harcolni fogok a politikai szabadságért.

Tolsztoj rám pillantott, fejét rázta, félbeszakított:

— A politikai szabadságért? Az nem fontos, nem is szükséges. Az a fontos, hogy az erkölcs, a nemes szokás, a szeretet uralkodjék az emberek között. Csak ez teremt testvériséget nem pedig az úgynevezett politikai szabadság. Az embereknek állandóan erre kellene gondolniuk.

— Aranyóra. Nemrég egy filadelfiai lapban az alábbi kishirdetés jelent meg: — Tegnap délután a Chestnut-Streeten, a postahivatal közelében egy aranyórát találtam. A tulajdonosa J. C. Smith-nél, North Street 287. szám alatt, ha a kishirdetés árát megfizeti, átveheti az óráját.

Erre az ártatlan apróhirdetésre másnap reggel kilenc órákor J. C. Smith

lakásán megjelent egy gyamus külsejű fiatalember.

— Az aranyórámért jöttem, — mondta.

— Helyes — válaszolt Smith ur — tehát ön veszítette el? Mindgyárt megmaratam az órá, hogy lássa, csakugyan az öné-e.

Erre kivett egy mély dobozból, egy vastag, gyönyörű aranyórát.

— Ez az?

— Ez — erősítette meg a fiatalember.

— Rendben van, most csak tíz dollárt kérek. Emnyibe került az apróhirdetés.

A fiatalember kissé tévovázott, majd megtegyezte, hogy ez kicsit drága. Miután azonban Smith ur megmagyarázta, hogy több lapban tette közzé a kishirdetést, az ismeretlen meköszönte a becsületes megtaláló szivességét s az órával együtt eltávozott.

Csak hogy Smith ur előszobájában több látogató is várakozott. Mind bement hozzá és mind fölismerte a tulajdon-óráját abban az órában, melyet Smith ur tett eléje. Aztán mind abban a hitben ment el, hogy jól becsapták Smith urat.

Csak otthon fedezték föl, hogy az aranyóra hamis. Két dollárt sem ért.

A pokoli lexikon. Ezen a címen francia könyv jelent meg, mely hasznos kalauza lehet mindazoknak, kik ezen fölvilágosodott korban nem tudnak szabadulni az esztelen hiedelmektől a babonától. Ez a könyv a babonának bibliaja.

Kikélt bennünket a 13-as szám, a pénteki nap jelentőségéről. Óva int, hogy reggel ne hogy jobb lábunkra húzzuk először a cipőnköt. Részletesen ismerteti, milyen szerencsétlenséget jelez a tükör megrepedése, a sórtartó felborulása meg az, amikor két villa vagy két kés keresztbe hever egymáson.

Általános tételeit történelmi tényekkel igyekszik alátámasztani. Híres embereket vonhat föl, kik hittek a véletlen csodálatos játékaiban; a babonában, köztük koronatanul a naturalizmus megteremtőjét, Zola Emilt.

Zolat egész életében üldözte a 17-es szám.

Maga meséke, hogy egy napon az uccán elütötte egy kocsi, mikor a kerakeltől piót szétgázgatott ruhával, ha-

zuzott homlokkal fölkel, ámulva látta, hogy a kocsi száma 17.

Otthon, míg sebtét fölülgette, diadalmasan mondta feleségének, hogy a 17-es szám báljós volta újra beigazolódt.

Ettől a naptól kezdve aztán valahányszor kocsiba szállt, összeadta a kocsi számjegyeit s ha az összeg 17-es volt, kifizette a kocsist. Inkább gyalog ment.

Minden kezdet nehéz. Egy párisi újság megkérdezte a híres embereket, hogy kezdték pályafutásukat. A sok felelet között néhány érdekes is akad.

Egy orvost, ki ma Páris legbecsületebb sebészei közé tartozik, fiatalkorában sebéhez hívták. A körjelzés: vakbélgyulladás volt. Az orvos azonnali műtétet ajánlott.

Fölnyitja a beteg hasát, de nagy csodálkozására hiába keresgél benne: nem találja a vakbélét, a betegnek egyáltalán nincs vakbele. Siemnie kell a műtétrel, gyorsan főtárlja a has másik részét is, de ott sincs vakbél. Erre — mit tehetett mást — összevarrta a sebet, elhatározta, hogy megvárja, mi történik.

A beteg abban a hitben, hogy elvégzették a műtétet kivették vakbélét, meztelgyült és onól kezdve a sebész hírneve meg volt alapozva Párisban.

A másik történetet egy neves párisi ügyvéd közli, ki annak idején Amiensben ügyvédkedett. Egy gonosztövót védett, aki egy ablakból lőtt vacsorázó családra.

Az ügyész vádbeszédében irodalmiaskodó hangon írta le a család meghitt vacsoráját, a csöndes estét, a fölündöklő esthajnal, csillagot, a család békéjét, hogy annál tragikusabban állithassa be az áldozatot, a nagygyát, ki még az asztali imádságot mondotta, leterítette a golyó.

— Esküdt uraim — mondta — az aggyastván imádkozott... bumm! És becsásd meg a mi véteinket... bumm, bumm!...

Erre az esküdtek elkaagták magukat. A hangutánzó vádbeszéd nevetésbe fulladt. Ez volt az ügyvéd szerencsése, mert az esküdtek a vádlottat az enyhítő körülmények betudásával csak néhány évre ítelték el.

Londonban minden héten ezeröt-száz kivégzés. A Daily Mail kövér cimbetükkel közli, hogy Londonban minden héten ezeröt-száz kivégzés történik villamosság által.

Majd hozzátesszi:

— Ne ijedjenek meg, hogy a huszadik században ilyesmi történik. Csak kutyákról és macskákról van szó. Az utóbbi tíz esztendőben az állatvédő egyesület 44.000 kutyát és 32.000 macskát végeztetett ki.

A főhőhöz egy nyájas urbólgy, Cleg, ki az állatvédő egyesület tagjaitól főleg ötvenen felül lévő vénkisasszonyoktól átveszi azokat az állatokat, melyek eltévedtek.

A szép, fiatal állatokat eladják s a pénzről állatvédelmi intézményeket támogatnak. De mindegyiknek nem jut hat hely és élelem. Ezeket erős árammal földalton nélkül megölik.

A macskákat egy fémdobozba zárják, a kutyák nyakára ércövet tesznek, mely kapcsoló után érintkezik a halálos villamos árammal. Hulláikat elhamvasztják s sem bőrüket, sem csontjukat nem használják föl.

Ilyen kegyes szívűek a londoni állatbarátok.

A csodadoktor. A francia szenátus folyosóján most az alábbi kis történeten mulatnak.

Chéron volt miniszter, ki utóbb, mint a pénzügyi bizottság előadója rendkívül sokat dolgozott a egészsége megóklán.

Az étkezében Chéron találkozott egy képviselőtársával, akit mindenki doktornak nevezett. Elpanaszolta neki baját, abban a reményben, hogy ugyea orvosi tanácsot kap.

Barátja, annak rendje és módja szerint, kiöltette vele nyelvét, megtapogatta ütőerét, aztán kedélyesen megverte tekintélyes hasát, így szólván:

— Semmi az egész... Egy kis gyomorrontás. Csak tejet szabad innod meg ásványvizet.

Pár nap múlva Chéron találkozott orvosával a szenátusban. Örömtől sugárzó arccal újságolta:

— Már sokkal jobban érzem magamat. Lásd, te segítettél rajtam. Folytassam a kurát?

— Folytathatod — mondta komolyan a képviselő.

És gyorsan eltávozott, mielőtt Chéron megtudhatta volna, hogy az, — aki meggyógyította őt, nem is orvos, hanem egy francia város polgármestere, ki annak idején jogi és államtudományi doktorátust szerzett.

Azt is Spanyolországban!

Gazdasági program

Rajics Tőse, a becskeréki járás radikális képviselője, a múlt héten beszámolóbeszédet tartott Becskeréken. Beszédét először szerbül, azután magyarul mondotta el, majd német és román nyelven tolmácsolták. A hallgatóság négy nyelven éljenezte meg Rajics Tőse beszédét. Meg lehet állapítani, hogy a négy nyelvű felkészülés ösztön volt. Mert a képviselő olyasmit mondott a falvakból összegyűlt népek, amiért nemzetiségi különbség nélkül tud lelkesedni a paraszta. Mert a képviselő főképpen arról beszélt, hogy a mezővi és községi utakat rendbe kell hozni és az adókat le kell szállítani, de nem beszélt a tulajdonképpeni politikáról.

Rajics Tőse bölcsen tudja, hogy mi érdekli manapság a polgárságot. Ebben a beszédében szó sem volt pártpolitikai problémákról, de annál több volt benne a gazdaságpolitikai tartalom.

A becskeréki járás radikális képviselője úgy tudja, hogy az ő választóit csak azok a kérdések érdeklik, amelyek gazdasági helyzetükről, előrelafadásükről, sotsuk jobbrafordulásával vannak összefüggésben. És a képviselő abban látja hivatását, hogy kerüljön politikárain gazdaság terén segítsen, befolyásával enyhítsen adóterheiken és hozzájáruljon a közlekedés javításához. Rajics Tőse elmondta beszámolóiban, hogy az ő körmunkálódése következtében a becskeréki járás területén sokkal kevesebb adót fizetnek, mint a Vajdaság bármely más járásában.

Ami áll a becskeréki járásra, az bizonyára áll a többi járásokra is. Ha a becskeréki parasztot nem érdekli a pártpolitika, de izgatják a gazdasági problémák, akkor a többi járásokban is bizonyára úgy van. Ez pedig azt jelenti, hogy a nép kívánsága a gazdasági kérdéseket helyezi a politika előterébe. Minden párt kénytelen lesz programját gazdasági tartalommal telíteni és félretenni a politikai szempontokat, a pártelszavakat.

De mi lesz akkor a különbség a különböző pártok programjai között? Hiszen a gazdasági programban nem lehet eltérés, minden pártnak, minden politikusnak, minden embernek e téren csak egy lehet a törekvése: az ország gazdasági megerősítése, nagy gazdasági fejlődés megeremtése, a termelés fokozása, a munkanélküliség csökkentése, a kivétel fejlesztése, az adók enyhítése, az általános jólét megeremtése. Olyan pártot nem lehet elképzelni, a mely a programjontok bármelyikét mellőzhétné vagy ellenezhétné.

Tehát a pártok gazdasági programja között nem lehet eltérés. És ha majd a gazdasági program megvalósítása lesz

az első, időnként az egyetlen törekvése valamennyi pártnak, akkor lesz igazán teljes a parlament munkaképessége, akkor meglesz a pártok között a harmónia és a törvények, amelyeket akkor hoznak, általános megalapozást fognak kelteni az egész országban pártira, faira, nemzetiségre való különbségek nélkül.

*

Ez a magyarázata annak, hogy Rajics Tószó lövőtudó beszámolóját négy nyelven egyforma lelkesedéssel élelenczték meg Beeskereken.

Dr. Heeslein József

Párisi mozaik

Jugoszláv művészek egy párisi kiállításán

Páris, március.

Allítólag harmincezer képzőművész él Párisban s ezek nagyobb része festő. Adjunk ehhez mintegy ezer *Beaux-Arts* művésznövendéket és pár ezret, kik a kisebb akadémiák és magánintézetek látogatói, akik koruk, fokozottabb temperamentumuk és még meglevő és be nem száradt ambíciójuk folytán nagyobb tömegekben poszékolják a festéket, vásznat és az anyagot általában s úgy találjuk, hogy Párisra gazdasági szempontból meglehetősen fontos a modern művészet. A legtöbb párisi művész sincs arról, hogy a művészet annyira tombol közöttük.

Hogy hova kerül az a mérhetetlen mennyiségű kép, szobor, műipari tárgy, hová aprózik fel ez a fantasztikus művész-energia és miből él ez a sok ezer ember — örök titok. Még a lapokban és a hirdetésoszlopokon is alig látni ennek valami nyomát. A párisi plakátművészet — legalább az a része, amit látunk — nagyon szánalmas és a lapokat túnyomólag még ma is azok az öregek illesztik, akiknek már husz év előtt sem volt tehetségük. A francia polgár lakásában alig lóg modern kép. A stílus butorok ezt nem bírják ki. Azok főleg színezett antik metszetek valók, melyekből már elég tetszetőseket lehet kapni 20—30 frankért a Szajna-parton s a *quai-k* mellékucskáiban. A sok ezer művész azonban dolgozik és a munkásnak többé-kevésbé nyilvánosan látható nyoma van a kiállításokon.

A nagy kiállítások mellett, a *rue de Boiti* környéke és a belváros előkelő műkereskedőinek ariváltjai, úmman fölfedeztetjük házi művészei és mecénások és drága reklámok kétes nagyságának kiállításai mellett a Szajna balpartján találjuk meg kisebb, időszaki kiállításokon azt a modern művészetet, amit az internacionális Páris produkál. Nagyonbár közös művészi hitet valló csoportok megnyitkozásai ezek a kiállítások, melyekben sok az érték s a legnagyobbak nagy része innen került ki.

A mai ideges, meg nem állapodott kétségű művészet sok csoportra oszlik. A háború óta sok a színes művész: a távol kelet sárgától az afrikai feketéig minden árnyalat képviselve van a párisi festők között. Ezek sok szokatlan motívumot és exotikumot hoznak az új irányokba. De az egyes csoportok fehér tagjai közt is igen nagy a race-beli eltérés. Egyazon nemzetiségűek ritkán férnek meg együtt nagyobb tömegben. Észak- és Dél-Amerika különösen sok fiatal művészt és növendéket küld Párisba s még sok idő fog elmulni, míg ez a művészi konglomeratum valamely irányban le fog buggadni.

Az idei téli szezon egyik értékes kiállítása a *Société les amis de Montparnasse* hatodik évi bemutatkozása. A társaság a háború után alakult s tagjai a mérsékelt, úgy mondhatnám megérthető és mindenki által élvezhető mai művészetet űzik. Távol állnak a különösebb — izmusoktól, talán Cézanne-t, Gauguin-t, Manet-t és a mestereiknek

Bevallottan bizonyára senki művészetéből nem táplálkoznak, azonban öntudatlanul közös hatások alatt állnak s erős, egységes stílusban tisztességes, jó irányban haladnak. Az erősen internacionális társaságban feltűnik két jugoszláv és egy magyar név. Egy szobrász *Stijović*, egy festő *Feodora Arnovljević* és egy festő, *Szirmai Kornél*.

Stijović három fa-szoborral szerepel. Egyik egy sok árnyalatu, eres fából faragott nagyobb női fej, szlávos típusu arccal, a másik kettő stílizált összekapcsolódó női alak, *Mestrovic* déli őserője — kissé mintha a hatása is — üt ki a három kivételesen jó munkán. *Stijović*, a fiatal, életerős jugoszláv művészetnek egyik nagy erőssége és ígérete.

Arnovljević két képet állított ki. Egy barnás tónusú önarcképet, és egy ucca-

részletet. Az arckép studium pompás rajzkészségét, művészi elmélyedését és konstruktív erejét mutatja. A napsütéses uccarészlet messziről feltűnik eleven, hatásos színeivel, plaszticitásával. Mindkét kép modern, tulzások nélkül, sok invencióval és bravúrral megfestett vászon s a fiatal művész — aki egyébként Szomborból került Münchenen át Párisba, jól tenné, ha szűkebb hazájában is bemutatkoznék.

*Szirmai Kornél*nak két képe van a kiállításon. Egy női akt s egy női arckép-tanulmány. Előbbi talán a legjobban megrajzolt kép a tárlaton. Az arckép stílizáltságában kissé brutális, de itt is mestere a rajztechnikának. Nagy tehetség s a Párisban élő sok fiatal magyar művészek egyik legkiválóbbja.

(w. d.)

A királyhalmi őzike

— A kutyában megvan mind az a tulajdonság, ami az emberben, kivéve a rosszakat — mondja egy olasz író.

Kutyákról tudnék magam is mesélni napestig. Elhiszik-e, hogy tud nevetni meg sírni? Egy kissé elfogult vagyok ugyan, csak a vizslát szeretem, mert az méltóságteljes, mihejert tuljutott a kölyök-koron és csupa értelem. Szegedről egyszer kocsin vittek el Kikindára négy apró kölykét egy vizslát. Reggel indultak s másnap reggel Itthon volt családostul az öreg kutya. Visszakiváncsolt és elhozta gyermekeit a szájában. Nézték meg, milyen hegyes a kutya foga s akkor képzeljétek hozzá, hogyan vigyázott szegény, hogy meg ne sebezze a csemetét.

A királyhalmi erdőből hallottam ilyen hűségese történetet, ennek az erdőnek a gondos, jó lelke mesélte el.

— Volt egy őzike, az nevelődött fel a konyhán, ahogy a tejesbárány szokott. A kis lányunk barátkozott vele, azt kísérte minden lépésén, ő is etette.

A Muci külön kedvenc volt, mint amilyen állat egyáltalában tud lenni. Voltaképpen két gyerek játszadozott itt, negédeskedtek, szaladgáltak, sőt beszéltek is egymással. Nincs annál nagyobb gyönyörűség, mint amikor a gyerek pajtáskodik a négy lábú barátjával.

Muci akkor hizelegve simul kis gazdájához engesztelt s okos, nedves szemével úgy tekint rá, hogy benne van ebben a tekintetben az egész lelke.

Egyik se ment sehová a másik nélkül, el lehet hát képzelni, micsoda szomorúság szakadt a házra, mikor ősszel beadták a kislányukat a városi iskolába.

— Hát el lehet hagyni a Mucit? Nem szakad bele a gyermeki szív?

Biz, el kellett válniok s jött az érzékeny bucsu.

— Muci, jól viseld magad, ne halljak rád panaszt, mert akkor nem szeretlek.

A Muci elől valóssággal meg kellett szoktatni a kislányt, mert vele ment volna. (Szegény őzike, mit keresnél te a városban, ahol az indulatos vadak vannak többségben!)

Azonban attól fogva nagyon magára maradt a kislányunk őzikeje, szinte elvesztette lába alól a talajt. Kereste a pajtását, idegeskedett, ha közeledett feléje, bejárta a házat, a pajtákat, a konyhába már lassankint be se akart menni.

Nincs, sehol sincs a gyerek, mit ér nélküle az élet?

Egyre idegenebb lett hozzánk, mindjobban kinaradozott. Közben visszajött, kémlent, még panaszkodott is az ő érthetetlen nyelvén, benézett az ablakokon, aztán elment.

Visszament az erdőbe, ahonnan szármagott mintha azt mondta volna: — Közöttetek akartam élni, volt aki vel meg szeretnék egymást, de ha elhagyott, akkor adón vigaszt az idegen világom.

Nyolc-tíz napba telt s már nem lártuk Mucit, aki szelid háziállatnak indult s

hogy csatódott, elment vadnak. Voltaképpen olyan sokat nem is törődünk vele, volt más, ami elfoglaljon.

De hazajött szüreti szünetre a kislányunk, csak futtában csókol meg bennünket s az az első kérdése!

— Hát a Muci? Hol a Muci?

Mondják neki, ahogy történt, de szinte ránk támad.

— Rosszul bántatok vele, elűztétek a háztól. Muci nem volt rossz, Muci jó pajtás.

Mingyárt csimpaszkodik a nyakamba.

— Apukám, gyere, az erdőbe, keressük meg.

Hogyne mennénk, mikor már is megyünk.

Ott aztán versenyt kiabálunk, hogy: Muci, hol vagy? Gyere elő, itt a kis pajtásod.

Muci nincs sehol.

Másnap unszol megint a gyerek.

— Bizonyára kitándult valamerre, apukám, keressük ma is.

— Hát keressük.

Zengett az erdő: Muci, Muci!

— Apukám, te ne szólj, csak én, hiszen engem szeretett.

— Jól van, fiam, hívj te.

Egyszerre megzörren a haraszt mögöttem, odapillantok, egy őzike mereszti a nyakát és figyel bennünket.

— A Muci! — mondom önkéntelen lendületével a karomnak.

Erre az állat nekifutodik, hatalmas kerület ir le félkörben, hogy minél távolabb jusson tőlem, úgy szalad a kislányomhoz.

— Muci! — sikolt a gyerek és már egymás nyakába lógnak.

Az őzike szeme mindig nedves, nem akarom ráfogni, de hogy a lányom sirt, az egészen biztos.

— Hát itt vagy? Ez a hűség? Azonnal megszöktél, ahogy elmentem! Te csunya, háatlan Muci, mit találsz az erdőben? Értsd meg, hogy nekem iskolába kell mennem, akármilyem nem szívesen teszem, de muszáj. Nem maradhatok olyan buti, mint te. Azért megvárhatnál volna, Muci, te csunya, hiszen nem maradok én mindig ott, hazajövök és megint együtt barangozunk.

Muci megértette, hogy mit mondanak neki, finom karcsu nyakát odadörgölte a pajtásához és jött velünk haza. Mint-ha csak az este váltak volna el.

Talán nyolc napig volt otthon a lányom, minden régi boldogság visszajött. Mucival kezdődött a nap, vele végződött. Hancuroztak pajkos gyerek módjára, az őzike megint a konyhába szokott s csak a kislánytól fogadott el emivalót.

Nyolc nap hamar elmúlik, főleg, ha boldog.

— Mucikám — panaszkodott a gyerek — holnap vissza kell mennem abba az istentelen iskolába. Légy most jobb, mint amilyen voltál, ne keress a vesztélyt. Várij meg, nincs olyan messze a mi időnk.

Elment, aztán megismétlődött a mulati jelenet. Az őzike megint nyugtalan lett, kereste a kis pajtását, kezdett elmaradozni, egyre jobban elmaradt tőlünk, elvadult. Aztán visszament, most már végleg, az erdőbe.

Mert karácsonykor is kimentem a kislányommal az erdőbe, mindig, valahányszor hazajött, a Muci nevét visszahangozták a fák, de ő maga nem jelentkezett többet. Isten tudja, mi történt vele. (Az öreg kerületünk esküdjök, hogy megismerte a szerelmét.) Csak azt tudom, hogy ő okozta a kislányomnak élete első nagy szomorúságát.

Bob

Zsidó írók és művészek napja

Mordechai Avi-Schaul jeruzsálemi újságíró írja Palesztinából a Bácsmeget Naplónak:

A »Pétervári álmok«-ban olvastuk, hogy a nagy *Dosztojevszki*-nek örökös harcai voltak a bűn és nyomor ezernyi-ezer alakjaival, akik mind bebocsátást követeltek a nagy író műveibe. S tán egyik sem volt kisebb értékű és kevésbé jellemző — s tán egyiknek megörökítése sem ébresztett volna bennünk olcsóbb érzelmeket, mint akár maga *Raskolnyikov*. De az alkotó-teremtő költő — örökös önmagával való harc közepette — mégis csak közösségként, kollektív erőként fogta át őket: az egyének örökre elvesztek az élet piacán, vagy a lélek Szibériájában.

A *Dosztojevszki* igen-igen megsokasodtak napjainkban — habár a kifejezés erejének és a lélekelemzés hatalmának híján. De még jobban megsokasodtak a szoborért és örök emlékéért kiáltó bűn- és nyomoráldozatok, megsokasodtak: nem csak egyénenként, hanem közösségként is; a kollektív jaj és könny is hogy elszáll, hogy elvesz a nagy világban!

S egy próféta eljövételét várják korunk kicsiny tehetetlen *Dosztojevszki*-jei: egynek a jövételét, aki a kollektív jajt kollektív konstrukcióvá fogja változtatni.

*

Palesztinában összegyűltek az összes héber írók, művészek, zenészek, tudósok — nem azért, hogy anyagi és szociális helyzetüket beszéljék meg, nem azért, hogy soványsza manifesztációt hozzanak létre, hanem azért, hogy kétezer év óta az emberi nyomorúság oltárán áldozó népük megváltásán gondolkozzanak.

Némi kommentárt talán megérdemel ez az esemény a többi népeknél is — amikor minden humanista a nagy francia mestert ünnepli és amikor a zsidó *Einstein* — a tudomány zászlóját hajtja meg az ember-ideál nagy harcosa előtt.

*

Egy kis judeaországbeli településen, a próféta szellemű hegyek között, ahol zsidó próféták és keresztény apostolok hirdették Isten és Ember kollektív teremtőmunkáját — itt gyülekeztek össze az új héber kultúra munkásai.

Tán érdemes e kísérlet arra, hogy úgy a keresztény, mint a mohamedán kulturvilág is felfigyeljen rá?

*

Kirjat Anavim-nak hívják azt a bibliai ősi-új települést, ahol modern intellektuális telepedtek meg, hogy az ősi szikla új termőföldde változtassák. Itt gyűltek össze — tán utat mutatva az egész humanista társadalomnak — a héber művészek, harcot hirdetni a kollektív-jaj nevében és újabb lángrobbantani a megcsufolt, meggyalázott »tendenciá-művészet«-szent tűzét.

E kicsiny művészvilág megkérdőzte önmagától a romantikus judea hegyek között: »miért vagyok és miért van az én alkotásom?«

S mikor fogja minden nép íróját, művészt, intellektus alkotómunkáját megkérdezni önmagától: — „miért vagyok és miért az én alkotásom?”

Tán akkor lesz a kicsiny dicsőítőjezek egyesülése — a nagy, a megváltozó a prófétás *Dosztojevszki*-vé; a faj megváltásáért és az ember megfeszítéséért.

A zsidó művészek — szoróly, de öntudatos munkásai a világkultúrának (de nem „övék” világrontásnak) — megosufolt, lenézett *megettérj* a „*destruálós*” önkínzásnak — várakozással és reménykedéssel telve, nyitott szemekkel tekintenek Észak nagy népének

művészei felé: vajjon milyen lesz a válasz a mi szent megunkbaszállásunkra? Amidőn mi építeni akarunk és egy mindenkinek szent Földet akarunk megváltani — vajjon jut-e nekünk oszlaty-részi egy meleg pillantás és egy embori kézszorítás?

Minden népek és minden vallások művészei, írói, teremto munkásai — tán megértő szeretettel fognak felélni az ahasvénép jajját szenvedő társaink?

A kollektiv konstrukció nevében — az emberben lakozó ember kedvéért. Jeruzsálem, 1926. február.

Mordehai Avi-Shauf

ORVOSI DOLGOK

IRTA: DR. MUNK ARTHUR

A TEJ

a gyermekek nélkülözhetetlen tápláléka. A tejet rendszerint nyersen vagy agyonforralva adják a gyermekeknek. A nyers tej tuberkulózis bacilluskat tartalmazhat, a túforralt tej pedig lényegesen veszít tápláló erejéből.

A tehén-tuberkulózis megtehetően gyakori. A gümös bacillusok a forralatlan tejjel a gyermek beleibe, onnan a nyirokútakba, a vérbe és a mirigyekbe kerülnek. *Calmette* francia orvosának szerint a gyermekek tuberkulózisának negyedrészét tehát eredő bovin típusú bacillusok okozzák. A gyermekek, különösen pedig a hiányosan táplált, rossz lakásvizonyok között élő gyermekek rendkívül könnyen betegednek meg a fertőzött tejtől. Tuberkulózisos elváltozást szenvednek: a belek, a hasi mirigyek, a tüdők és a tüdők között lévő mirigyek, a nyak mirigyvel, az izületek és a csontok is. Csak fokozta a fertőzés erősségét, ha a tejjel foglalatokos tejjel egyenlő időre elfogyasztott tüdővészesben szenved.

A tehén-tuberkulózis felnőttekre nem jár ilyen nagy veszéllyel: a gümös fertőzés a formája sokkal ritkább, de annál gyakoribb a tejjel való *tífusz* fertőzés.

Sokáig azt hitték az orvosok is, hogy a nyers tejből készített aludt-tej, kefir és joghurt bacillusmentes. Ujabb vizsgálatok kimutatták, hogy ezekben a tejtermékekben is megélnék a szívós tuberkulózis- és tífusz-bacillusok.

A védekezés egyszerű: csakis egészséges tehén tejt adjuk a gyermeknek. Ha tuberkulózisra gyanús a tehén, vizsgálattassuk meg állatorvossal. Ügyeljünk a tisztaságra. A tejet lassu tűz mellett tíz percig forraljuk. (A túforralás megfosztja a tejet legfontosabb tápláló alkotórészeitől). Legelőnősebb a tej lassu *paraszterizálás* 63 °C. mellett. A nagyobb városokban különösen berendezett és szakszerű hozzáértéssel vezetett *tejközpon* gondoskodnak a lakosság egészséges, tiszta tejtermékekkel való ellátásáról.

Az utóbbi években *Calmette* új szerrel kísérletezett a gyermekek tuberkulózis ellen.

A *Calmette*-féle *Vaccina B. C. G.* a tehén ártalmatlanú tett tuberkulózis bacillusából készült. A napokban számolt be a párisi orvos-akadémián a tudós a szerrel végzett oltásáról és közli, hogy a fertőzött családok gyermekeinek ezert sikerült már megmenetnie a biztos pusztulástól.

A HIRTELEN HALAL

oka legtöbbször: *szívshűlés*. Sokszor és sokat hallunk, olvasunk arról, hogy teljesen egészséges, javakorabeli ember rosszulérről panaszodik és a rákövetkező pillanatban már — haldok. A halál oka: *szívshűlés*. Mi okozza a szívshűlést ezt a vilámszerű gyorsasággal bekövetkező halált?

Szervezetünket ütő és verőerek hálózába. Mint minden szervnek, úgy a

szívnek, a szív izomzatának is meg van a *vérellátó érhalozata*. A szívizmot a *korona-út* ágai látják el vérrrel és ennek a kis útörnek jut a szervezetben a legnagyobb szerep: *elárgulása* hirtelen halált okoz. Ezt a kis, gyufaszálvastagságú erecskét eldugaszolhatja egy a véráramba jutott vérrög, légbuborék, vagy elmoszesedett és leszakadt érfal-törmelék.

Hirtelen halált okozhat az u. u. *agyhűlés* is, amikor ugyanilyen érelzáródás, vagy agyvérzés következtében benuulást szenved az *agyan* székelő légzési centrum, vagy a szív mozgató idege.

Az *elektromos áramok okozta hirtelen halál* az orvostudomány még eddig megoldatlan problémái közé tartozik.

Itt nem az agyat vagy más nemes szervet is elcseszítő, rendkívül magasfeszültségű áramra, esetleg villámcsapásra gondolunk, hanem a közönséges *kétszázhusz voltos áram pillanatnyilag okozta halálos eseteire*.

Schride német tudós rendkívül sok ilyen áldozat boncolását végezte és arra az eredményre jutott, hogy a szerencsétlenül járt emberek ugyanazt az alkalmi típust mutatták.

Az elektromos áramtól halálra sújtottak túlnyomóan magas, sovány, vértelen férfiak voltak, nagy vesével, ötszörösen megnagyobbodott lépvel és tízmillis miriggyel. Ugyanezt a típust találta meg boncolásánál a *kloroform-narkózis* következtében hirtelen elhunytak között. *Schride* professzor szerint a halál szívbenulás következménye. Szerinte *kimutatható, hogy az áram minden egyes esetében a bal karon keresztül jutott a szervezetbe* és ennek a körülménynek nagy jelentőséget tulajdonít. Hangsúlyozza, hogy figyelmeztet kellene az elektromos művek munkásait, hogy ha *árammal* foglalatokodnak, csakis a jobb kezükkel dolgozzanak.

VITAMIN

A *Funk* professzor által először ismertetett *vitaminok a szervezetre nélkülözhetetlen, titokzatos, rendkívül komplikált összetételű nitrigentartalmú tápanyagok*. Emberi vagy állati szervezet *vitamin* nélküli táplálék tartós fogyasztása után súlyosan megbetegszik. Ennek az *avitaminózisnak* következménye a *skorbut, beri-beri, pellagra* és a *gyermekeknek gyakran fellépő Barlow-kór*.

A szorgalmas olvasó ne ijedjen meg ezektől a cifra nevektől. Mindent megért, ha felsoroljuk a *vitaminban gazdag táplálékokat*. Ezek: a vaj, a nyers tojás, a tej, csukamájolaj, tejföl, tojássárgája, máj, vese, rizs, friss húsok, fekete, korpás lisztből készült kenyérhéja, mindenféle friss gyümölcs és nyers, nem főzött főzelék-féle.

A *táplálékok főzés, forralás* következtében *elvésznek az életre oly fontos vitamin tartalmukat*. Huzamosabb ideig vitamin mentes ételkkel táplálkozó

emberek (tengerészek) előbb-utóbb megbetegednek és ellonállhatatlan vágyat éreznek bizonyos (gyógyító) vitaminus ételek után.

Ez a vitaminus táplálkozás a *Bicsérdizmus* alapja. *Bicsérdy* nem is olyan bolond, mint amilyennek őt a napilapok humoristái feltüntettk.

A *Bicsérdy*-féle megfigyelés alapja az volna, hogy az ember és időktől kezdve *növényevő* és nem *vérzomjas* ragadozó, *húsevő* állat. Az emberi szervezet a növényi táplálékra volt valamikor berendezve és csak évezredek folyamán alakult át a *húsevésre*. *Bicsérdy* bizonyára nem ismerte az orvos-professzorok által nem rég felfedezett új vitamin-elméletet, hanem erre magától, *öszön-szerűen jött rá* és kizárólag vitaminus nyers gyümölcsökkel, zöldségekkel táplálkozik. Hogy pedig az emésztőtraktus kipiheje magát, hetenkint egy koploló napot is beiktatott életmódjába. Ideges, idegbajokra, emésztési zavarokkal küzdő hipochonder betegek — akik amellettt hisznek és biznak *Bicsérdy* tanjaiban — sikerrel alkalmazzák a kurát és kétségkívül meggyugtatólag hat rájuk e tulszigoru diéta.

Az angolok a *bicsérdizmus* ellenkező pólusán állanak: ők meg tulszásba viszik a *húsevést* és főként a konzervált vitamin-szegény húsok fogyasztását. Innen a sok csusz, *lőszvény*, vesebaj, asztma, gyomor és emésztési zavar. Talán a francia konyha áll a szerencsés *középuton*: kevés friss hús, sok mártás, felnyers, pácolt zöldségek, gyümölcs, tészta és változatos sajtok.

A DIVATOS TÁNCÖRÜLET

néhány áldozatáról ír *Richet*, párisi ideggyógyász tanár egyik francia orvosi Revue legutóbbi számában.

Három, negyven év körüli uriaszony esetét írja le, akik közül kettő francia, egy pedig spanyol származású. Az *aszsonyok teljesen éber állapotban, tudat alatt, akarattalanul, valami ellenállhatatlan kényszerrel hajtvva, táncmozdulatokat végeznek*. E kényszer-táncmozdulatok misztikus indiai táncokra emlékeztetnek. A tánc beteg felgyel lehungy szemekkel, groteszk mozdulatokkal, testmozgásokkal, kigyördző karokkal, lassan, ritmikusan táncolnak a *kimerültségig* és a tánc végeztével csillapíthatatlan sírógöresőt kapnak.

Richet *hisztériás jelenségnek* fogja fel a dolgot és azt állítja, hogy előidézésé *egyrészt a divatos táncörülettel*, másrészt tudat alatti keleti miszticizmusra való emlékezéssel függ össze.

TIZ PARANCSOLAT

azon olvasók számára, akik *egészségüket a szeszélyes, járványos tavaszi hónapokban meg akarják őrizni*.

1. Minden szabad idődet a friss, pormentes levegőn töltsd el, túlszint nélkül az időjárásra!
2. A friss, tiszta levegőn szellőztess ki a tüdőcsucokat mély belélegzésekkel!
3. Ne öltözzél se túlmétegen, se túlságosan könnyen!
4. Fürödjél meg hetenkint legalább kétszer!
5. A reggeli és esti hidegvizes lemosás előtt végezz naponta negyedórás testgyakorlatot!
6. Ápolj a lábaidat, óvjad a nedves hidegtől!
7. Kerüld a zárt, füstös, rosszlevegőjű, nagy tömegeket befogadó helyiségeket!
8. Ne egyél sok húst!
9. Kevés folyadékot igyál és az se legyen túlhideg! A sok folyadék lefokozza a szervezet ellenálló képességét.
10. A megéhezésért vajó küzdelemben, a pénz után való hárszádban se feledkezzél meg arról, hogy az egészség a legdrágább kincs!

A *Magyar Orvos* egyik számában olvasom dr. Kramolin kártársam tollából a *betegek tízparancsolatát*:

JÓ-REGGELT!

vidáman, életkedvvel, friss egészséggel munkakészséggel és örömmel teli csak az kívánhat, aki mindennapi táplálékát azokkal a vitaminokkal gazdag, jól emészthető, érkes és neves tápanyagokkal egészíti ki, amelyek az *Ovomaltine* nyújt. Az *Ovomaltine* mint erősítő tápszer a szervezet fontos alkotó elemeit, a munka elvégzéséhez és az élet fentartásához szükséges fűtő- és tápanyagokat egyaránt magában foglalja.

Ize kellemes, elkészítési módja egyszerű. Gyermekek, felnőttek, egészségesnek, betegnek egyaránt ajánlatos, mert a reggeli és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál

OVOMALTINE
Táplálék-erősítő-készlet.

A szervezetnek nem csokoládéra, nem cukorkára, hanem olyan célszerű táplálékra van szüksége, mint az *Ovomaltine*.

Ara dobozonként 18.50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, fűszer- és csomagkereskedésekben

Mintát és ismertetést ingyen küld:

dr. A. Wander d. d. Zagreb, Jurjevska ul. 37.

I. Az orvostudomány második Istened, kuruzsló tanácsokra — még ha ingyen adják — se hallgass, hogy azokat kövesd!

II. Orvosod utasításait hiába ne vesgyed!

III. Megemlékezzél róla, hogy az orvosnak is van ünnepe (pihenőre) szüksége!

IV. Tiszteid és becsüld meg az orvost, hogy hosszú életi lehess a földön, mit Istenen kívül csak ő biztosít Teneked!

V. Orvosod háta mögött más orvoshoz ne fordulj s ne bántsd meg lelkiismeretes önzérzetét azzal, hogy minden csökélyiségért konziliumot követel!

VI. Orvosodban az orvost keresd, ne pedig a *fértit*!

VII. Alkalmazkodjál az orvos időbeosztásához, ne orozd el idejét feleslegesen betegtársaidtól s ne rabold el komoly ok nélkül szükséges éjféli nyugalmát!

VIII. Ne vádold orvosodat tudatlansággal, mert ennek helyes elbírására képtelen vagy!

IX. Orvosod látogatásait ingyen ne kívánjad;

X. se rendeléseit, se tanácsát, se bármilyen becsületes orvosi munkáját! Amen!

Somló Zoltán:

KULYCS

Isten veled... Kisültött már a hold,
Hűt el tudod felcáni: ami volt?

Isten veled!... Be bus lesz ez az éj,
De te csak menj!... Ne nézz vissza...
Ne félj...

Isten veled... A hold süt az uton,
Ahogy kilépsz, az ajtót kinyitom...

A kulycot meg, hogy könnyen megtaláld,
utánad dobom az ablakon át...

A gyáva

— Szindarab a szimulánsról tizenegy képben —

A háború nemzetközileg ismert alakjáról, a szimulánsról szindarabot írt H. R. Lenormand, aki a frontmögötti bujkálók minden irányzatosság és elfogultság nélkül viszi színpadra. Célja pusztán az, hogy pontos lélekfelemzését adja a gyávának.

— A bátorság — ez a véleménye — nem mindenkinek adatott meg. Ez az idegrendszer dolga. A gyávaság nem bűn. Inkább születési hiba, a szervezet gyöngesége. Szerinte a katonarvosok helyesebben tennék, ha minden gyávát kidobnának a hadseregből, föltéve, hogy akkor nem kapna lábra egy gyávasági járvány.

A francia író alakja nem holmi antimilitarista zendülő, vagy bolsevista forradalmár. Egyszerűen beteg, akit időlegesen szabadságotkaptak a frontról. De attól tart, hogy megint be kell vonulnia, ezért Svájcba menekült, egy magaslati szanatóriumba, a tüdővészések közé.

Itt a csönd, a tiszta levegő, a fény első napokon valósággal megrészegíti: azt hiszi, hogy megint az övé az élet, végkép megmenekült a háború borzalmaitól.

De a szanatóriumban csakhamar híre kerekedik, hogy szimuláns, a betegek elfordulnak tőle, kiközösítik a társaságukból újra megjelenik előtte a háború, a halál.

A levegő, melyet beszív, mérges. Képződik, hogy maga is megbetegedett. Aztán lidérces álmok bántják. Éjjel azt álmodja, hogy egy katona szuronyával átűri a szívét. Hiába próbál feleltetni, sőtálni a hegyekben, mutatni a legzajosabb bákokban és az a gondolat gyötri, hogy gyáva s fizetni kell gyávaságáért.

Egyszerre fölkeresi őt a francia konzulátus kémosztályának egy hivatalnokja, ki azzal fenyegeti meg, hogy fölülvizsgálatra viteti őt, ha nem szerzi meg egy német kém okmányait. A szerencsétlen fiatalember vállalkozik erre a szerepre, noha nem termett rá s mikor a német kémekkel összejön, nyomban elárulja neki megbízóinak nevét.

Erre el kell hagynia a szanatóriumot is. Montreuxba megy és az ujlétkörben elfelejti a veszedelmet, azt hiszi, hogy újra élhet. A francia kémosztály hivatalnokai galléron ragadják őt és viszik a frontra az akasztófára.

És elpusztul azért, mert nagyon szeretett volna élni, mert gyáva volt.

A vén fegyenc

„Ha összeszámolom husz évet föltöttem a fegyházban“

A szubotícai ügyészség Nagy-Barna Józsefet azzal vádolta, hogy három társával együtt Nagy András Pál tanyájáról elhajtott egy tehenet és egy ökröt. Ebben az ügyben a napokban volt a főtárgyalás a szubotícai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa előtt.

A négy vádlott közül Kovács Matija szökésben van és ezért nem jelent meg, a másik vádlott, Matusz József ismeretlen okból nem jött el, a harmadik vádlott, Mihaliczka Petár megjelent, míg a negyedik vádlottat, Nagy-Barna Józsefet a mitrovicai fegyházból hozta el a tárgyalásra két szuronyos csendőr. Az elnök, miután megállapította, hogy a négy vádlott közül csak ketten van jelen és miután elredekelték a szökésben levő körözését, a meg nem jelent elővezetését megkezdte Nagy-Barna József személyi adatainak felvételét.

A vádlott, amikor az elnök a korát kérdezte, egész közel tipegett a jegyzői asztalhoz és jobb kezét fölemelve, mosolyogva mondja:

— Egy híján hetven!

Az elnök: Mennyi időre van most elítélve?

A vádlott: Öt évre lopásért.

Az elnök: Volt már ezelőtt is elítélve?

A vádlott: Ha összeszámítom a bün-

tetéseket, husz évig voltam bezárva. Az elnök: Mi volt a maga eredeti foglalkozása?

A vádlott: Kereskedő voltam, seylemmel és holmi egyébvel kereskedtem.

Az öreg fegyenc, aki egy híján hetven és ebből husz évet föltötött különböző fegyházakban, elég friss, egészséges és állandóan mosolyog.

Amikor megmondják neki, hogy egy tehenet és egy ökröt ellopásával van vádolva, csendesen mondja:

— Nem is láttam én se tehenet, se ökröt. Lehet, hogy Matusz, meg a Kovács elhajtottak valahonnan tehenet és ökröt, bizonyosan úgy is volt, de én nem láttam még a szemet se. Ezzel az öreg nyugodtan le is ült a vádlottak padjára.

A másodrendű vádlott, Mihaliczka

Siralom

Jeremiás III. lamentációja

Alef. Én vagyok a szenvedés igaz fia s az Ő kezéből is csak engem ért a bot. Világosságát elrántotta előlem s utamra éjszakát dobott. Engem szemelt ki s napestig engem öröl véres malmban a bus robot.

Beth. Izmaimat aszalta s fényes csontomat szóratta szerteszét. Várát építette rám és ajkamra kente a könnyet és epét. Élő vagyok, ki sirba vetve éli fölriadt életét.

Gimel. Világát elalázta előlem s a lábamat átfűrészelte a rozsdás vasbilincs. Kirekesztett fohászom előtt nem pattan föl a zárt mennyei kilincs. Szögletes kövekkel kerítette körül a lelkem s tuskés utamnak árnyéka, vége nincs.

Dalet. Lábujjhegyem oson utánam, éltem kémlelve, mint a vad. Összerugdalt kopár mezővé varázsolt és egybekavarta minden utamat. Célpontja lettem s keze szívembe lökte a sajtó nyilakat.

He. Tegze kegyetlen fajzatait egyenkint a vesembe verte. Gyalázat lett a nevem és gunydalokkal táncoltak körül éjjelente. Örömmel tébolyított s a keserűséget száraz ajkamra szüretelte.

Vau. Porba mártott és vésőkkel verte ki minden fogamat. Nyugalmas napjaimról el is feledkeztem a kín alatt. És szóltam: eröm elfonnyadt és reményem az Urban elapadt.

Zain. Jussom egyszer eszedbe hét sebem, a fájdalom, az öröm és ecet. Lelkem sugallja, hogy irgalmad földjén számomra is kalászos még a szeretet. Ezért tanítom bizalomra és türelmre a szívemet.

Heth. Az Ur jósa, hogy él a szenvedő s ha csonkultán is, de áll a rom. Kegeimes harmatban frissülnek minden virágos hajnalon. Örökségem maradt az Ur s reményem az ő jószágán alatom.

Teih. Jó az Ur annak, ki bizik benne és a vágynak mely hidjain visz át. Jó várni csöndben, míg megmenti rabkötécéből hű fiát. Jó annak, aki gyermekségétől vállalni hordja a bus igát.

Jod. Árván ül és hallgat, mert váltalta a jármót, jóllehet kemény. Porig merül az ajka, de bizik: hátha még van remény... Ütések alá adja arcát s gunnyal telik meg a gyalázat ünnepén.

Kaph. Mert örökig az Ur senki fájdalomain nem tapos. Mert irgalma vizében mindig fölfrissül, aki bánatos. Mert szíve szerint meg nem aláz senkit és meg nem ostromoz.

Samed. Midőn lépcsője alatt a foglyok haldoklanak: nem látja-e az Ur? Midőn paráznak csufolják az igaz ősz fejét: nem hallja-e az Ur? Midőn a hamisság pallosával itélnék: nem tudja-e az Ur?

Rem. Ki a vakmerő, hogy mondja: az időkben nem az ő szándéka táboroz. Életünkre a tenyeréből süt le mindig az áldás és a rossz. Mért lázong hát az ember fia s vétke mellett mért vádolja meg őt a gonosz?

Nam. Gyomlálj: ki ösvényeidet és

Petár szentai napszámos, szintén tagadja a vádat.

Nagy Pál András, akinek a tanyájáról az állatokat elhajtották, azt mondja, hogy tőle ellopak egy tehenet és egy ökröt. Hogy ki, azt nem tudja. Kára nincs, mert pénzben megtérítették.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért, de a bíróság úgy határozott, hogy csupán az öreg Nagy-Barna Józsefre vonatkozólag hoz ítéletet, míg a többi vádlottra nézve elnapolja a tárgyalást és új tárgyalást tűz ki.

A bíróság ezután Nagy-Barna Józsefet feleltette.

Az öreg fegyenc meghajolt a bíróság előtt és ment vissza Mitrovicára, a fegyházba, ahol folytatja az öt éves büntetésének kitöltését.

hajlítson hozzá a fájdalom. Szívünk röppenjen felje keresztültörve a ránk sülyedt gyászokon. A vétkeket, legelte pártos lelkünk, azért ütlegel oly nagyon.

Szamek. Haragba csavartad a szíved és megvonaglott fölötünk a gyilkos égi kés. Fölhő torlott a lábaid alá, melyen rést nem nyithatott az engesztelés. Életnek oly szegény a sorsunk s vigasztalásnak oly kevés!

Phe. Minden szomszédunk idebámul és kárörvendve a sorsunkon vigad. Rémműlet, romlás, vérvesztés nyarát lihegjük, de senki sem sirat. Szememből csermelyek ömlenek alá népem lányának romlása miatt.

Ain. Nyugtom soha sincs s a reggeli gyötrelmem is napáldoztakor-új jaira támad. Mig homlokomra rá nem lehet az Ur és meg nem hallja erős imámat. Váram szízei gyalázat alatt snyulnek s a szemem értük égeti a bánat.

Szade. Mint a vadat vadásznak engem, életem fölött száz mérges nyíl sziszeg. Követ fektettek rám és testemet előmlesztették az árvizek. És szóltam: elvesztem az időkben és senki szavának nem hiszek.

Koph. De Téged idéztelek, bár testemet veremben vigyázta a hét lejját. Halottad szavam és a fejed tömjénező könnyes vágyakat. Hozzáim közelítettél aznap, hogy ne féljek s fekélyem föl-fakadt.

Res. Ítélet alá vetettel Uram és meg is mentetted életem. Itélj közöttünk, mert látod Uram, igaztalan szándékait ellenem. Mellükől kiáll a bosszu lándzsája s Te tudod, mit tettek énvelem.

Sin. Terveik élfemet harapdálják s gyalázat alatt ványadnak a várak és falak. Beszédjük kohlomán s kárörvendő ellenségeim lettek ökmaguk. Leültek vagy fölbredtek, de ajkukon én voltam örök csufdaluk.

Thau. Tetteikért vérrel fizetsz nekik Uram s rájuk söpröd a felem fuit vadakat. Örültséggel vered meg őket Uram és átkod a szívükhöz tapad. Üldözni fogod őket Uram, s ők elvadul-tan bolyognak majd a hideg ég alatt. (Latin fordítás után szabadon.)

Borényi János

Uj korszak előtt a belvizi hajózás

Fontos feladatok a hajózási idény előtt

Régi, sok évtizedes gyakorlat szerint a dunai, illetve folyami hajózás kezdete nálunk március közepe. Ez idén nálunk ennek különösebb jelentősége van, mert ez évben fog eldőlni, hogy az eddigi Hajózási Szindikátus helyébe lépett Állami Hajózás hogyan működik és milyen eredményt tud elérni. A Hajózási Szindikátus tudvalevőleg állami vagyonnal dolgozott és bár magának a vállalatnak elég jó üzlet-eredményei voltak, az államnak nem volt haszna belőle, mert egyrészt, mint Radolevics Ante volt közlekedésügyi miniszter, számtalanszor leszögezte, a Szindikátus sohasem tett eleget az állammal szemben fennálló kötelezettségeinek, másrészt sohasem vette figyelembe hazai kereskedelmünk érdekeit.

A beállott változás következtében az Állami Hajózási Vállalatnak van 21 személygépjöze 7365 lóerővel, 56 vontatógépjöze 24.203 lóerővel, 521 uszályhajója 329.185 tonna hordképességgel, valamint hozzá tartozó szerelvények. Ezenkívül fennáll még a Szerb Hajózási Társaság, melynek van 1 személygépjöze, 7 vontatóhajója 2690 lóerővel, 85 uszályhajója 19.156 tonna hordképességgel. Ezekon felül van több magánhajózási vállalat, mint a Bagersko i Brodarstvo Društvo Beograd, Prometna Bank Beograd, Gutmann i Frank Pančević és sok kisebb vállalat.

Általában ma az a helyzet a Dunán, hogy a háború előtti 6 nagyobb hajózási vállalattal szemben 16 nagy és számtalan kisebb hajózási vállalat működik, míg a forgalom még a békebeli normális szintet sem érte el.

Ilyen körülmények között természetesen állami hajózáskra nagy és súlyos feladatok várnak, hogy a hozzáfűzött reményeknek csak egy részét is bevalthassa és kereskedelmünk, meg forgalmunk fejlődését kellőképp előmozdithassa. Hogy az állami hajózás e feladatának megfelelően, arról a kormányunk kell gondoskodnia megfelelő intézkedésekkel.

A legfontosabb a belhajózás fejlesztése érdekében a helyes tarifa-politika. Az eddigi szokás szerint a belhajózási díjtételek megállapításánál a vasuti díj-szabásokat vették irányadóul és annál átlag 20—30%-al olcsóbban szabták meg. Ez pedig teljesen helytelen, mert a hajózási forgalom lebonyolításánál egészen más tényezőkkel kell számolni, mint a vasutnál. Ezek a tényezők: a tömegszállítás, a szállítmány menetiránya, a vízállási viszonyok, stb. egészen más számítást tesznek szükségesé s ezért a hajózási díjtételeket az összes speciális tényezők figyelembevételével, egészen önálló számítás alapján kell megállapítani.

A másik fontos szempont, amely azzal a tétellel függ össze, hogy a hajózás és a vasut nem versenytársak, hanem egymást kiegészítő eszközök és forgalmi tényezők, a közvetlen díj-szabás kérdése. Ez a közvetlen díj-szabás, amely más országokban már évtizedek előtt is megvolt, abban áll, hogy a vasuti átrakóállomásokon átrakásra kerülő árukat egy fuvarlevéllel, egy kombinált díjtétellel lehet feladni akkor is, ha az áru az ut egy részét hajón, másrészt vasuton teszi is meg. Ha pl. mondjuk, a Szávából hajóval szállít valaki tűzfát, amely Vrsacra szól, akkor az egy fuvarlevéllel direkte feladható legven Vrsacra pančevići vasuti átrakással. Ez az intézkedés ugyanis nagy mértékben megkönnyíti a szállítást lebonyolítását és a kereskedő számítását.

E közvetlen díj-szabás megállapításánál azután a belföldi hajózási vállalatok részére kedvezményes díjtételeket is meg kell állapítani oly módon, hogy azokat az árukt, melyek igazságtól hajókról kerülnek belföldi vasutakra átrakásra, vagy viszont, a vasutakon kedvezményes fuvardíjjal kell szállítani. Ezzel nagyon sokat használnának a hazai hajózási vállalatoknak, mert hiszen bizonyos, hogy az a kereskedő, aki pl. Nématorszázból, vagy bárhonnan külföldről hozat árut hajóval, amelyvet itt vasuton kell továbbítani, csakis jugszláv hajóval fogja ezt lebonyolítani.

Kidobja a pénzét

ha nem „KULCS“ jegyes harisnyát (vörös, kék vagy sárga jeggyei) veszi, mert 1 pár annyi ideig tart, mint 4 másik pár. Vegyen 1 párt és Ön is meggyőződik erről. 10/6216

Mindenütt kapható.

ha ezáltal a vasuti szállítás is olcsóbbá lesz.

Ezzel a tarifális intézkedésekkel összefüggésben van a vasuti átrakódó állomások szaporítása és fejlesztése. Nálunk ezidőszent a következő átrakódó állomások vannak: a Dráva mentén Barcs és Osztiek, a Dunán Vukovár, Noviszad, Zemun, Pansevo, Szaraderevo, Kovin, Dubravica, Prahovo; a Száván Szisak, Bród, Boszna-Racsa, Mitrovica, Sabac, Zabres, Beograd. Ezek közül az átrakódó állomások közül, melyek mindegyike már földrajzi fekvésénél fogva óriási forgalom lebonyolítására volna hivatva, egyik sincs megfelelően kiépítve és berendezve. Pedig az átrakódók kiépítése és kellő felszerelése nemcsak a forgalom lebonyolítására bír nagy jelentőséggel, hanem nagyban elősegíti az egész kereskedelem és ipar fejlődését és ezzel az általános közgazdasági helyzet javulását.

A folyamathozás fejlődésének fontos tényezője az is, hogy mindazokkal az államokkal, melyekkel a Duna és mellékfolyói által az SHS. királyság össze van kötve, megfelelő kereskedelmi szerződéseket kössön az állam.

Mindezeknek az intézkedéseknek mielőbbi végrehajtása a folyamathozás létfeltétele. A fejlődés ezek nélkül lehetetlen. Viszont, ha végrehajtott az itt vázolt programot, akkor biztosan lehet rá számítani, hogy az SHS. hajózás rövidesen vezető szerephez fog jutni a Dunán és mellékfolyóin, ami közvetve nagyban hasznára lesz az általános gazdasági helyzetnek is.

Gonda László hajóskapitány.

A legapróbb filmstarok

Hogy készülnek a rovar-filmek?

A washingtoni filmlaboratórium a világ legjobb felszerelt műterme. George Georgens, az idősebb feltalálója, igazgatója. Oktatási és kulturális foglalkoztatják legnagyobb mértékben. Különösen a kártékony rovarokat ismertetik a farszi és a városi nép oktatására. Sokkal nehezebb a feladat, mint sokan hiszik. Mert ha egyes rovarok természetes módjuk szerint mozognak is a kamera előtt, mások még szeszélyesebbek. Hollywood legmakrancosabb primadonnájának. Egyes rovarok ugyanis kerülik a fényt, mások meg éppen a fényben érik magukat a legjobban. A ruhamoly pl. az első fény sugaránál úgy elbujt a ferekek alatt, hogy lehetetlen volt fotografálni. Valakinek az a zseniális ötlete támadt, hogy kloroformmal elkábították az állatokat, amelyek mozdulatát erre lassabbakká válták és erre már sikerült a felvétel.

A méhek sem kellemes aktorok. Nélkülnék az operatőrnek, aki kénytelen volt menekülni. Itt aztán a kamera főbe valómi sátorfélélt alkalmazták, amely arnyékba borította az operatőrt. Arnyékos helyre pedig nem szállnak a méhek. A lódarázs, poloska, szárnyastetű, csótány filmjeit ingyen bocsátják a mezőgazdasági iskolák rendelkezésére.

Rendkívül érdekes felvételek készültek a montanai sáskaglegcserről, ahol bízhatatlan mennyiségben találhatók sáskák a történelem előtt való időkből — jégbefagyva. Nagyon hasonlítanak a mai sáskákhoz, amelyeket a leg lehet a kamara fényében megfigyelni. Egyik operatőrnek egy utolsó árokban sikerült meglesni egy tojó sáskát. A poloska is, mint minden vérszopó, nagyon ijedős és gyáva. Ugy csalták a kamara elé, hogy egy nyestet kloroformmal elkábították. A poloska nem tudott ellenállni és a rókító világítás sem tudta elfojtani falánkságát.

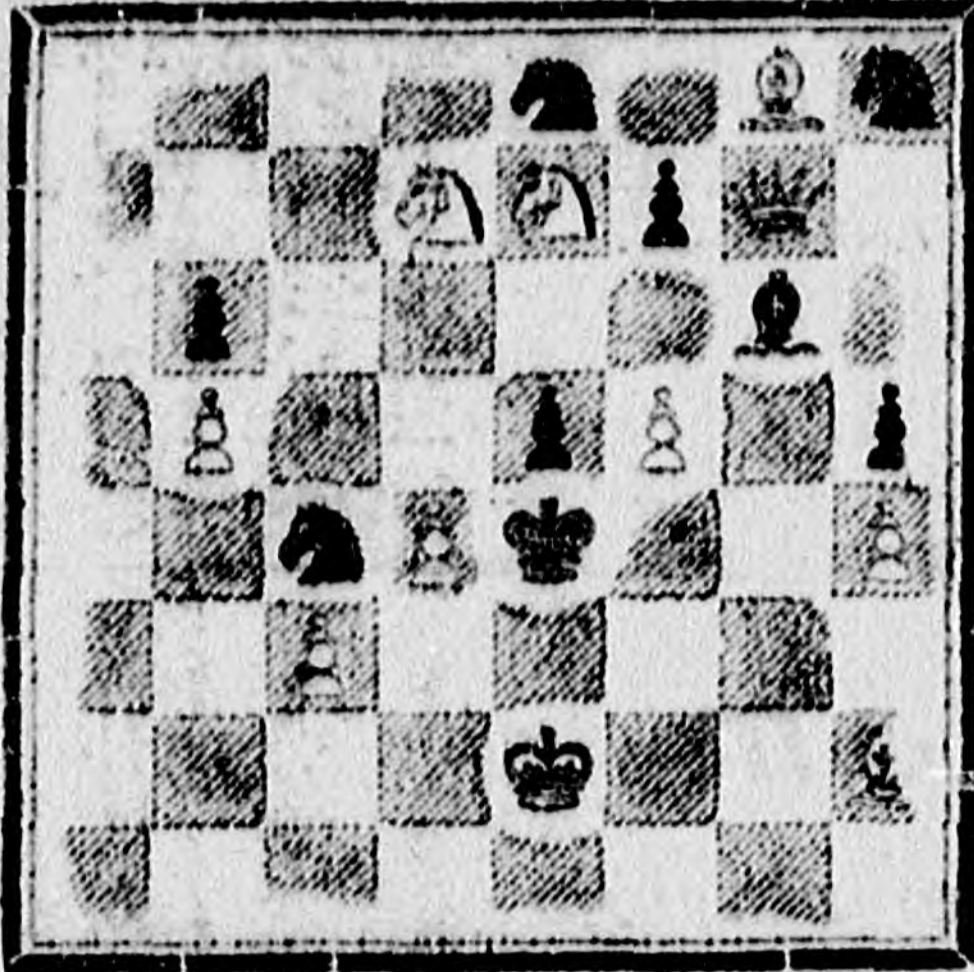
Egeröket szelidített fehér egerekkel csábították a lenese hatáskörébe. A fehér egereket sötétre mázolták és rózsás orrukat bepudereztek. Az egerek hamarosan lenyalták a pudert és a kurbiliónak ismételen várnia kellett, amíg újabb pudert kentek az állatuk orrára.

SAKK

5. számú feladvány.

Riedl Maxtól.

Sötét: Ke4, Fg6, Hc4, e8, h8, gy: b6, c5, f7, h5 (9).

Világos: Ke3, Vg7, Fg8, h2, Hd7, e7, gy: b5, c3, d4, f5, h4 (11).

Világos indul és két lépésben mattot ad.

9. számú játszma.

Bogatyrischuk—Capablanca. Játszották Moszkvában Capablanka eredeti magyarázataival.

- 1. e2-e4 c7-c5
2. Hg1-f3 Hb8-c6
3. d2-d4 c5xd4
4. Hf3xd4 Hg8-f6
5. Hb1-c3 d7-d6
6. Ff1-e2 e7-e6

Ezt tekintik jelenleg a szicíliai védelem egyedüli játszható folytatásának.

- 7. 0-0 Ff8-e7
8. Fc1-e3 0-0
9. f3-f4 Fc8-d7

Sötét a b gyalogossal akar előnyömlni, hogy a sarokmezőkön álló figuráit játékba hozza.

- 10. Hd4-b3 a7-a6

az a4-a5 és később Fb6 lépések megakadályozására, ami pedig világos játéktervét képezte, mint az az előző lépéséből is látható, továbbá a felé, gyalogok ártalmatlanná tételére.

- 11. a2-a4 Hc6-a5
12. Vd1-e1 Ha5xb3
13. c2xb3 Fd7-c6
14. Fc2-f3 Vd8-c7

Ebben az állásban nagyon nehéz megfelelő lépést találni, mert világos b3-b4 lépése fenyegetett. A sötét vezér Va5 lépéssel nem akadályozhatja meg ezt, mert világos Hd3 lépéssel válaszolhat. b2-b4 következne b7-b5 és később Vd7, ami világot néha nehéz helyzeibe hozhatja

- 15. Ba1-c1 Ba8-c8
16. Ve1-g3

b3-b4 lépésre Vd7-et lehetett volna felélni, időt nyerve a további manipulációhoz.

- 16. ... Vc7-a5
17. Bf1-d1 d6-d5

A plusz gyalogos felszabadul és meghozza a döntést.

- 18. e4xd5 Fc6xd5
19. Ff3xd5 e6xd5
20. Fe3-d4 Fe7-c5
21. Vg3-f2 Hf6-g4

A nyertő kombináció. Az egész játék a d5 gyalog körül forog, mely látszólag gyöngé, világos azonban előre akar nyomulni, vagy pedig több gyalogot nyerni érte.

- 22. Vd2-d2 Bf8-c8

Fenyeget Hc3 és megakadályozza Fxf lépést Vxf miatt.

- 23. Kgl-h1 Va5-b4

Ugyanez következett volna b3-b4-re is.

- 24. Hc3xd5

Világos beleesik a csapdába, de valóban amúgy sincs már megfelelő védelme.

- 24. ... Vb4xd4
25. Hd5-e7+ Kc8-f8
26. Vd2xd4 Fc6xd4
27. He7xc8 Hg4-f2+
28. Kh1-g1 Hf2xd1 feladja.

10. számú játszma.

Losker Löwenitsch
1. e2-e4 c7-c6

- 2. d2-d4 d7-d5
3. Hb1-c3 Hg8-f6
4. Fc1-g5 Ff8-e7
5. e4-e5 Hf6-d7
6. Fg5xe7
h2-h4-ro h7-h6! következők.
6. ... Vd8xc7
7. f2-f4 a7-a6
8. Hg1-f3 c7-c5
9. Ff1-d3 c5xd4
10. Hf3xd4 Ve7-b4
11. Hd4-e2 Vb4xb2
12. 0-0 Vb2-b6+
13. Kgl-h1 Hb8-c6
14. Vd1-e1 g7-g6
15. Hc3-d1 Vb6-b4
16. Ve1-g3 b7-b5
17. a2-a4 b5xa4
18. c2-c3 Vb4-e7
19. Fd3-c2 Hd7-e5
20. Hd1-f3 e7-h5
21. Hf2-d3 a4-a3!
22. Hd3-b4 Hc6xb4
23. c3xb4 Hc5-c4
24. Vg3xa3 Fc8-b7
25. Fc2xe4 d5xc4
26. He2-c3 0-0
27. Bf1-e1 Bf8-d8
28. Hc3xe4 Bd8-d2
29. Be1xe4 Bd8-d3
30. h3-h3 Ve7-b7!
31. Ba1-e1 Ba8-c8
32. Be4-e2 Bc8-c2
33. Be2xd2 Bc2xd2
34. Va3-g3 Vb7xb4
35. Ba1-c1 Vb4-d4!
36. Vg3-g5 Vd4-d8
37. Vg5xd8 Bdxd8
38. Bc1-c4 Bd8-a8
39. Kh1-h3 a6-a5
40. Hc4-a4 Kf8-g7
41. Kh2-g3 Kf7-h6
42. h3-h4 Kh6-g7
43. Kg3-f3 Kf7-f8
44. g2-g4 h5xg4
45. Kf3xg4 Kf8-e7
46. Kg4-g5 Ba8-a7
47. Kg5-h6 Ke7-d7
48. Kh6-g7 Kd7-c6
49. Kf7-f6 Kc6-b5
50. Ba4-a1 a5-a4
51. f4-f5! e6-e5
52. e5-e6 f7xe6
53. Kf6xg6 f5-f4
54. h4-h5 f4-f3
55. h5-h6 e6-e5!
56. Ba1-e1 a4-a3
57. Be1xe5+ Kb5-c4
58. Bc5-c1 a3-a2
59. h6-h7 Ba7-a8!
60. Kg6-g7 f3-f2
61. Be1-a1 Kc4-b3
62. Ba1-f1 a2-a1V+
63. Bf1xa1 Ba8xa1
64. h7-h8V feladja

A szubotícal sakkör háziversenyének jelenlegi állása: Boschan 5 (1), Csillag 4 (2), dr. Békefiy 2 (2) Löwinger 2 (2), Gonda 1 (3), Berlekovics, Gerber 1/2 (1).

A párisi nőket azért tartják a világ legszebb nőinek, mert arcápoláshoz Visagine Adeline Patti arcápoló omulót használnak. Üvege 30 dina... Kapható gyógyszertárakban, drogeriákban és utaszer áruházban. Jugoszláviai főraktár: Zagreb, Gajeva ulica 8.

LEGSZEBB MODELLKALAPOK
„VULKAN”
BRAJER és MÜLLER
NŐI KALAPGYÁRBAN 10877
SUBOTICA, HALPIAC

KÖNYVEK

A tízedik világsoda. A rádió mindenfelé, a palotától a konyhókig megtalálta már útját a külföldön. Ez a magyarázata annak, hogy egyre gyarapodik a rádióról írt könyvek száma, amelyek közelebb akariák hozni a modern technikának ezt a legbámulatosabb alkotását a néphez. A rádiókönyvek szerzőinek nehéz feladatot kell megoldaniok. A drómküli telefon ismertetése bizonyos magasabb fizikai ismeretet kíván és ennek elmondása nem könnyű feladat. Balogh Arthur gépészmérnöknek a Népszava könyvkereskedés kiadásában megjelent három rádiókönyve: Rádiótelefon, Rádiókészülékek szerelése és számítása, Kristálydetektoros rádiókészülék — ezért tisztán gyakorlati szempontból készült és nem azt mondja el, hogy milyen elméletek és számítások alapján volt lehetséges a rádiókészülékek megszerkesztése, de részletesen és egész könnyen érthetően elmondja, hogy kell rádiókészüléket készíteni. A három füzet áttanulása után mindenki fog tudni rádiózni.

Szerkesztői üzenetek

Olvasóinknak. Minthogy a Bácsme gyei Napló által olvasói számára tervezett sorsolást a földművelésügyi minisztérium nem engedélyezte, a sorsolásra szánt értékeket jutalmak alakjában fogjuk kiosztani előfizetőink között. A jutalmazás módjait legközelebb közölni fogjuk.

D. Gy., Velikihecserek. Rogaska Slatina állami fürdőhely. A kérvényért való folyamodványt a pénzügyminisztériumhoz kell benyújtani.

R. I., Cservenka. Külföldön lakó nyugdíjas csak minisztertanácsai engedélyre kaphatja meg a nyugdíját. Ennek tehát igazolnia kell, hogy az ország területén lakik és csak gyógykezelés céljából tartózkodik külföldön.

K. P., Szubotica. Kávéházban táncolni: zuztus dolga. Természetesen nem esik sem a jó név, sem az előkelőség rovására, ha egy hölgy a kávéházban divatosabb vált táncban részt vesz, mégis sokan nem nyugszanak bele a tánc nyilvánosságának a bálterem és a klubhelviség keretén túlmenő kiterjesztésébe. Az a hölgy, aki a kávéházban táncol, ne legyen nagyon finnyos a táncosok megvilágításában. Viszont urimber a kávéházban nem lép oda egy idegen asztaltársasághoz, hogy egy neki ismeretlen hölgyet táncra kéri. Aki ezt megteszi, azt méltán éri a legridegebb visszautasítás. Ha tánc közben kéri fel a hölgyet, akkor nem táncoló ur, hanem a hölgy önmagát, hogy a felkérésnek eleget tesz-e, vagy sem.

Vásárhelyi. 1. A Természettudományi Közlönyhöz írt levelet kézbesítik közelebbi cím megjelölése nélkül is. 2. A Földrajzi Irodák Társaságban megjelent megrendelhető bármelyik könyvkereskedő után.

V. F., Bogojevo. A kereskedelmi egyesületek vagy a főszojabroszácó után lehet megszerezni a szükséges igazolványt a nemzetközi vásáron való részvételre.

K. L., Szentá. A sorsolás iránt kérvényt a földművelésügyi minisztériumhoz kell benyújtani. Közölni kell a borsolando ingatlan értékét, a kibocsátandó sorsjegvek számát és mellékelni kell az adóbizonnylatot. Az eljárás megkezdésén hosszadalmas, mert a kérvény átteszik a lottóigazgatósághoz. A sorsolás engedélyezésére nincs szóltatás.

A. M., Szrbobran. A vasuti üzem szabályzat értelmében jogában áll a munkafeladatokat felfuvar utólag is kiegészíteni.

F. I., Szentá. Ha a családban több mint tíz éve Amerikában van, akkor a család tagjai a kvótán kívül is kapnak beutazási engedélyt. Ennek a körülménynek igazolásával a visszatér minden további nélkül megengedhető. Az erkölcsi integritás megőrzésére a vizsgálati fozság, ha felmentést akar az eljárás megszüntetéséért, az érdeket nem számít.

Palesztina. Palesztinában nagy építkezések folynak. Az ottani letelepedés ügyében forduljon Sattler Mátvás dr.-hoz, a novisadi címisták elnökéhez, aki készséggel ellátja a szükséges felvilágosítással.

L. A. Az ideiglenes házádomentességet nem adják meg, ha azt az illető nem kérvényezi, e tekintetben az 1909. évi VI. törvény cikk 29. és következő szakaszai irányadók.

F. F. Hadinvereségadó 1921. évtől kezdve eváltalan nem fizetendő, mert

ez az adó 1921-ben megszűnt. Az 1918-21. évi lövedelmi és vagyonadót az eladó tartozik fizetni és ez az új tulajdonostól nem követelhető, mert az ingatlan átírása alkalmával bizonyítványt kellett csinálni, hogy az eladónak sem adó, sem illetékhátraléka nincs. Ezek az adók nem terhelik közvetlenül az ingatlanokat és a kincstárnak éppen ezért van joga, hogy ezeket a személyes természetű adók biztosítási végrehajtás után kebelezzék be az ingatlanokra, nehogy az átírászás folytán a kincstár elveszen a fedezettől.

Phónk. Nagy Iván »Magyarországi nemesi családok« című művében nézhet utána.

P. M. A kereskedelmi minisztérium szabadalmi ügyosztályához forduljon.

L. L. Közölje velünk közelebbi címét, hogy a »fordítva is ugyanaz« pályázatra beküldött egyes összeállításait a jutalomkönyveket elküldhessük.

M. I. Knicsanin. Az állampolgárságról szóló törvényjavaslatot a legközelebbi nemzetgyűlés elé terjesztik. Addig,

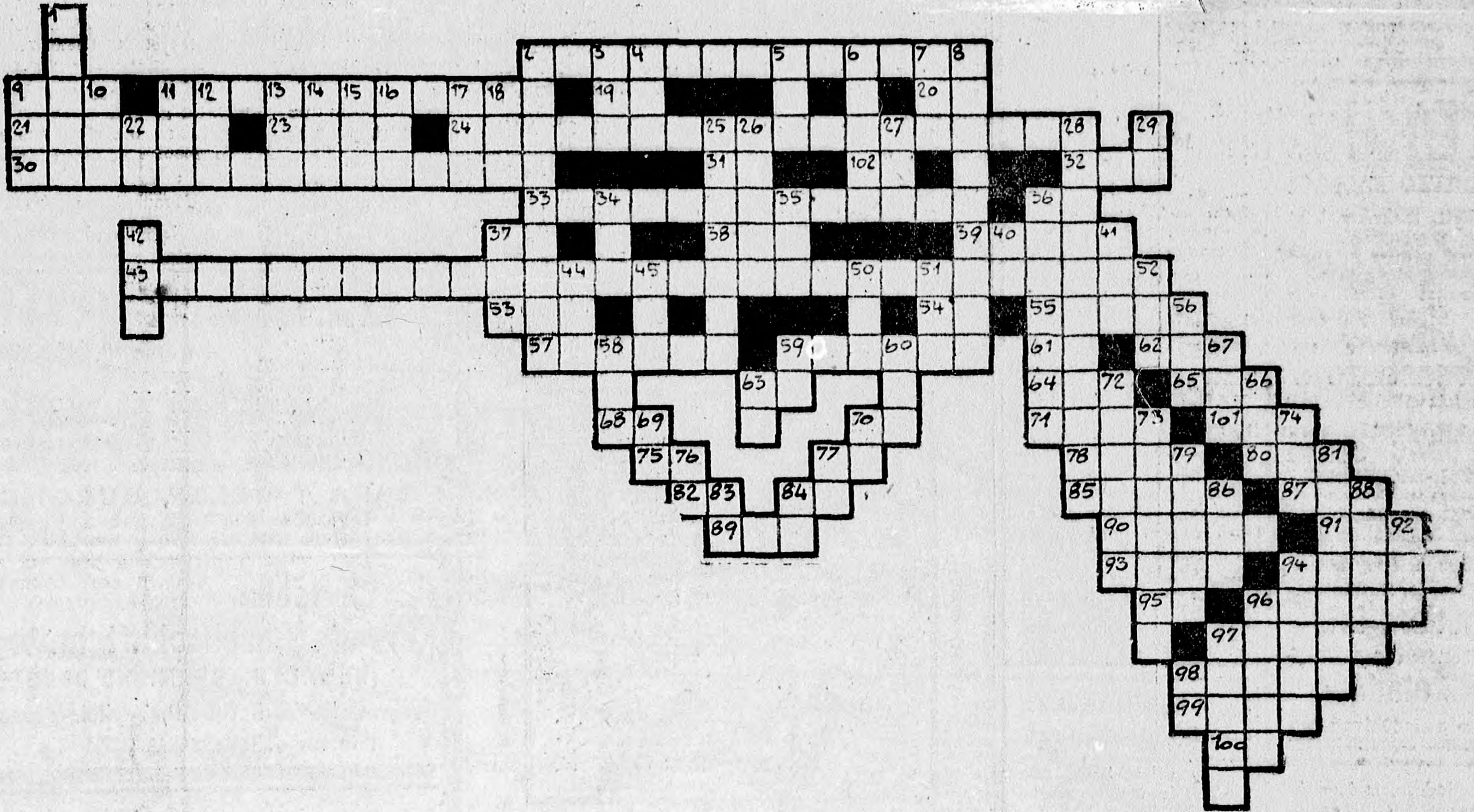
amíg ez a törvény életbe nem lép, az állampolgárság iránt beadott kérvények elintézése nem remélhető. Mint-hogy azonban önnek csak azt kell igazolnia, hogy a kérvényt benyújtotta, a kérvényt irassa meg és nyújtsa be.

Angell János közelebbi címét nem közölte. A kért könyv Mamuzsica Az könyvkereskedésében kapható Szigetvárcán. Ára 80 dinár.

Balmoki fogadás. Petőfi Sándor éván-gélikus vallása volt.

Keresztsoros rejtvény

Szerkesztette: Greschl József Szabotica

VIZSZINTES:

- 4. Ezt fizeti háború után a vesztes ország
- 9. Út, fasor — idegen nyelven
- 11. Kétféle csinálnak belőle
- 19. Kötőszó — idegen nyelven
- 20. A Bácsmegeyi Napló régi, kedvelt munkatársának monogramja
- 21. Petőfi egyik versének címe
- 23. Mező szinonimája
- 24. Ha vagyos ember hal meg, rendszeren ez következik be
- 30. Bolondok napja
- 31. Mint vízsz. 19.
- 32. Takarmány
- 33. Itt készül a Bácsmegeyi Napló
- 36. Kétszervéve apának mondják
- 37. Háztartásban nélkülözhetetlen ásvány
- 38. India egyrészenek jelzője
- 39. Sok ívet írt Shakespeare
- 43. Éppen most előttem van nyájas rejtvényfejtő (az utolsó kettő más-salhangzó egy kockában)
- 53. Magyar dohánnyalja
- 54. Menni — idegen nyelven
- 55. Ilyen tü is van
- 57. és 59. A kettő együtt régi magyar közmondás
- 61. Fekélytől szó
- 62. Káposztafajta
- 63. Erdői állat
- 64. Fordítva: ilyen tárgy is van
- 65. Madarak királya
- 68. Rangjelzés
- 70. A vízszintes 43. alatti kezdőbetű
- 71. Független — idegen nyelven (fonet. a kettős mássalhangzó egy kockában)
- 75. Másszóval — bakter
- 77. Ő a férfi sorsa
- 78. Szláv nép (kettős mássalhangzó egy kockában)
- 80. Vigyáznak rá

- 82. A kör egy része
- 84. Személyes névmás
- 85. Ilyen életet éltek az ősmagyarok
- 87. Ilyen a szerelem
- 89. Idegen valuta
- 90. Van ilyen kalap is
- 91. Ez sohasem igen
- 93. Tea-délutánnak nevezik (hibásan írva)
- 94. Irógép márka (vizsz. 65. alatti neve idegen nyelven)
- 95. Kezdőbetűje ékezet nélkül utána téve, hírhedt magyarországi egyesület rövidítése
- 96. Konyhai felszerelési tárgy
- 97. Becéző férfinév
- 98. Mérges természetű nőre ma is ezt mondják
- 99. Történelmi nevezetességű sziget
- 100. Állati hangot jelentő két betű
- 101. No ez igazán nem nagy
- 102. Megszólítás népiesen

FÜGGŐLEGES:

- 1. Vadász teszi, mielőtt lő
- 2. Vezetőszerep — idegen szóval
- 3. Istennő — idegen nyelven
- 4. Helyhatározó szó
- 5. Ritkábban használt jó magyar szó, a jelentése körülbelül rémoxid
- 6. Tejből készített kellemes ízű étel
- 7. Butordarab
- 8. A jobbság eltörlése után ez lett a parasztszól
- 9. Disznóöléskor van ilyen lé is
- 10. Kor — idegenül (fonet.)
- 11. Ajándék — szerb nyelven
- 12. Becéző női név
- 13. Jassz nyelven zajt, lármát stb. jelent
- 14. Biztató szócseke
- 15. Nélkül — idegen nyelven (fonet.)
- 16. Nyakban viselik
- 18. Ékezettel, vidék másszóval

- 22. Volt szombori szabadelvűpárti szerb politikus monogramja
- 25. Most másképp hívják. Arany János verset írt róla
- 26. Autómárka
- 27. Hosszulábu szárnyas
- 28. Így utaztak a bibliai korban
- 29. Házállat
- 34. Az ország lakóinak gyűjtőneve
- 35. Akinek van felesége
- 36. Kártyajáték (fonet. A kettős mássalhangzók egy kockában)
- 37. Ilyen terület az Alföld
- 40. Sír — másszóval
- 41. Mutatószó
- 42. Ilyen ének is van
- 44. Angyalrang
- 45. Ikerszó egyik fele
- 50. Szeméjajta
- 51. Svéd származású regényíró keresztnéve
- 52. Híres óra márka rövidítése
- 56. Igen — idegen nyelven
- 58. Átvitt értelemben maidnem többször használják, mint igazi értelemben
- 59. Névelő
- 60. Görög törzs
- 66. A 40. függ. szinonimája
- 67. Vagy fényimáz
- 68. Ruhák kiegészítő része
- 69. Ilyen por is van
- 70. Ami nem szűk
- 72. A harang itt van
- 73. és 97. A két szám alatti együtt Shakespeare híres drámájának címe
- 74. Folyékony vegyület
- 76. Mint függ. 40.
- 77. Mutatószó
- 79. Az afrikai homoksvatag réme (kettős mássalhangzó egy kockában)
- 81. Becéző férnév
- 83. Annak van, akinak asszony lánya van
- 84. Személyes névmás

- 86. Névelő — idegen nyelven
- 88. Ókori néptörzs
- 92. Bűnbánók mondják ezt a szót
- 94. Világrész
- 96. Így állottunk a háború alatt a csukorért

**FELLENDÜL
AZ ÜZLETE**

ha csinos és izléses levélpapírt levelez

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tisztes nyomtatványokhoz jussanak, előnyöket szabunk meg kisiparosok és kiskereskedők számára

Szállítunk

500 drb nagy levélpapírt
500 drb finom borítékot
összesen 180 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért
összesen 180 dinárért

Olcsóbb mint ha cégteljes nélkül papírra levelez.

Olcsóbb mint ha papírszalagra írja a számlát.

Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készitünk. A szöveget mi fordítjuk.

JÓ PAPIR — IZLÉSES KIVITEL

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt

SZÁLLÍTÁS UTÁNVÉTEL MELLETT

MINERVA NYOMDA

SUBOTICA

Mezőgazdasági gépek
MAV. garnitúrák
MAV. cseplők,
golyóscsapaggyak,
vaskeret és két száma
rázóval.
CASSE traktorok a
legülékesebb szántó-
gépek és lealkalmasa-
ban a cseplőre.
MASSEY HARRIS
képekötők, traktorok és
KISMO TRAKOROK.
4 liteszengeri morzsológé
VEZÉRGÉPEK
AMERICA ÜLTETŐK
babonarosta
DARALOK, ekék,
boronák stb.
FORDALKATRÉSZEK
KNEZY PÉTER SOMBOR
 (nagy szerb templom mellett)
 1143

HELMER MIHÁLY
 villanyörre berendezett
reszelővagyóműhelye
Vel. Becskerek
 Getreva (Német) u. 11.
 Vállalja ócska reszelők és
 ráspolyok újra felvágását
 Szerszámot készít
kőfaragóknak
 5061

Külön vélemény.
 Vasárnapi számunkban közzöltük a »Fordítva is
 ugyanaz« című pályázatunk eldöntéséről a kiküldött
 bizottságnak a jelentését. A nyertes **Temunovics** Dra-
 gutin Beograd, akinek a díjat elküldöttük. A bíráló
 bizottság véleményével szemben különvéleményt je-
 lentkezett és felhívták a figyelmet egyik igen szor-
 galmas »fordítva is ugyanaz« művész pályázatára,
 amelyet a díjra érdemesebbnek tartanak. Mint a
 nyertes anagrammokat. A pályázó **Andrássy Miklósné**
 Szubotica aki 31 darab anagrammát küldött be, ame-
 lyer itt közlünk azzal, hogy a közönség döntse el,
 hogy a bírálóbizottságnak volt-e igaza vagy pedig
 valóban ezek az anagrammák jobbak-e, mint a nyer-
 tesé.

Jutkovits
Albert
Fotocinkográfia
Műintézet - Budapest.
Cötvös-u 39.
KLISSÉK, RAJZOK MŰVESZIES Z
KIVITELBEN 2 NAP ALATT..

TÜKÖR-
BORÍTÓ MÜHELY
 Toilett, szekrény, kézi,
 egyszerű és
CSISZOLÓ
 tükröket, kőzet, rong-
 gált és szűrt tükrök
JAVÍTÁSÁT és
ÜVEGCISZOLÓ
 munkát vállal mérsékelt
 áron
DROBAC SZIMA
VEL-BECSKEREK
 (a szerb templom mellett)
 4201

Magvak
 bükköny, selyem-
 menta, lucerna, ré-
 pa, fűmag rétre és
 parkokra, főzeli-
 és virágmagokat
 elsőrendű minőségben
 elszáraztatva
B. Teply, Zagreb
 Jelačićev trg 6.
 Táviratcím „SEMI“ Zagreb
 Telefon: 1491.
 Inyen Ártervezék!

1. Edison ere gyere nos ide. 2. Erős Gerő eledele
 öreg söre. 3. Óda: ó dagadó ad! 4. »Barték i Ré-
 táját méri két rab. 5. E pék agyara: a ragya képe.
 6. Kész a babaszék. 7. Gyere alagy Ili. Gyula eregy.
 8. Ri a nyájas papa a pap s a jánya ir. 9. Ön e
 csese nő? 10. Tekerek kerek kereket. 11. Óha! kissé
 késik hó. 12. Arany romok komor nyara. 13. É se
 kár, ó ti bácskainak esábitó kerekese. 14. Aló! kinn
 Nikola. 15. E gyüri e kicsike ürügye. 16. Avas a
 tálas saláta sava. 17. Zoró teké. 18. A szék-
 szől: ó szam óra. 19. Lő-rege Egerről. 20. Gem teit-
 találat illet még. 21. A nyári léc a cél irányá. 22. Ni!
 katona nóta kin. 23. S e pék arra képes. 24. Géza!
 régi telet ígér az ég. 25. A gváva dada vágva. 26.
 No lám! e karóra Kemálon! 27. Te? nem-e sebes
 e menet? 28. Olga! talán a kanál tagió? 29. Aitóha!
 kendnek a botja. 30. Baranyába lohol a bányarab.
 »Ígér a csak szék. — a kor. — olló. — rebah.
 Jegvem csaboz. A! tán lám a Matinén én ittam a
 málnát? Ja zó! Bácsmegeyi Haberoló? Róka! Kész!
 Kaesa! Régi.»

50.000
 dinár segélydíjat fizet elhalt tagjai után
 azok hozzátartozóinak
Bácska Temetkezési Egyesület Subotica
Befizetési díj e. n. halt tagonként 100 d'nár
 Új tagok felvétele eszközölhető nemre és életkorra
 való tekintet nélkül.
 Helyi képviselők felvételnek az ország bármely
 községéből
 Iroda:
 Vasuti állomástól által VII Ivana Antunovića ul. 1.
Az igazgató tanács.

Azonnal elfoglalható
 5 szobás, fürdőszobás
modern lakás
 a beltéri örök áron
eladó
 Cím a kiadóhivatalban
 2135

Lego esobb bevásárlási
 forrás fűszer árak
 1 liter kávé sálka D. 7.—
 1 liter kávé sálka bor D. 8.—
 1 liter fűszeres szesz D. 50.—
 Rum, likőr eszenclák aphantók
VOJCSEK GEZA
 fűszerkereskedő cégnél
 SUBOTICA 1894

Rejtettkép.
 Hol a ródlí bajnok?

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvényképen
 a halászt megtalálták 95-en.
 Az első díjat egy monogrammot tíz különböző
 tazonban a hozzávaló dörzsölővel Leopold Sámuel
 szentai üzletéből Stéger Lina Conolja nyerte meg,
 aki sziveskedjék velünk közölni, hogy milyen névre
 óhajítja a monogrammot.
 A második díjat, egy doboz valódi Astra köröm-
 lakkot Nagy Bertalan szubotica gyógszertárából
 Székely Jolán Szombor nyerte meg, aki sziveskedjék
 tíz dinár portóköltséget beküldeni a kiadóba.

TÜZIFA ÁRAK

	Hozhoz szállítva!
Elsőrendű hasáb bükkfa	100 kg. 35.—
Elsőrendű aprított bükkfa	100 kg. 41.—
Másodrendű hasáb bükkfa	100 kg. 30.—
Tölgyfa hasáb	100 kg. 30.—
Aprított tölgyfa	100 kg. 35.—
Vékonyfa alátüzeléshez összekötözve	100 kg. 28.—

BOSNA FATELEP, SUBOTICA
 Tehe: pályaudvar mellett. Telefon 312.

Modern, izléses
ÉKSZEREK
 a legnagyobb választék-
 ban. A legjobb márkájú
 fali- és zsebórák
SZENÜVEGEN
 minden áron
 Javítások pontosan
SCHVAB ALBERT
 órák, ékszerész és optikus
VELKI-BECSKEREK
 Aleksandrova ul.

Meger eztek
 a legszebb tavaszi dí-
 napaim, kérem a. d. é.
 ismerőseim meggyőződé-
 sét. Pontos megfizethető
 munkák. Olcsó árak.
Erdődi Sándorné
 női és gyermekruha varró
 Subotica VI. Illrsk. u. 6.

A legszebb tavaszi
 kalapudonságok
 nagy választékban rak-
 táron és részletes szerint
"BAME"
 női kalapszalóban
KARADŽ CEVA ULICA 14
 (Bárány-köz)
 Javítások, átalakítások
 legolcsóbban 110

Cimkét, kávé, litográfiai mun-
 kát, rézvények, betétek,
 vek, dombornyomó dobo-
 zokat, üzleti könyvek, gyóg-
 szer árak eszére préselt do-
 bozók a legutányosabban
 szállít
FISCHER ERNŐ
 grafikai műintézet Subotica

Gazdatiszti
állást keres
 intenzív gazdálkó-
 ban jártas gazdaszti.
 Szives megkereséseket
 »Vasárnapi« — jel-
 lgére a kiadóba kér.
 2117

Deutsche
Keramik Gesellschaft m. b. H.
 (NEMAČKO KERAMIČKO DRUŠTVO)
 Beogradi fióka. BEOGRAD, Toplićin venac 4.
 Táviratcím: „NEMACKERAM“
 Gyári lerakat mindennemű épület-keramikai árukban,
 egy mint: csatornacövek, padló- és járdafedőlapok,
 fényezett falburkolólapok, szegélyek stb.
 Vállalunk minden e szakba vágó munkát.
 Közvetlen kiszolgálása a vevőknek minden árdígitó
 képviselők elkerülésével.
 1621

TELEFON 868.
SIPOS SÁNDOR
 SUBOTICA
 Üzletemet Sokolska ul. 2. alól
 6 szám alá
 (Ispánovité festő mellé)
 saját házamba helyeztem át
 ennél fogva sokkal olcsóbb
 árúkat nagyban és kicsiben
 saját égetésű kőbőhr
 Friss MÉSZET
 Építő MÉSZET
 Portland CEMENTET
 Kóstált FASZENET
 Pécs: kétszer mosott
KOVÁCS SZENET
 Prim: 5 főföldi
KOVÁCS SZENET
TÜZIFÁT felvágva is
 Az árut díjmentesen
 rendeléssel helyére szállítom

SZEREZZE BE
 a legolcsóbb
 modell-kaapot
ALAKÍTÁSOK AT
PARIS
 Szend. Jolánka női kalap-
 szalonjában. Edény piac.

TÉGLA
CSERÉP
 vasúton legolcsóbb
Frank & Ofner
 Vukovar

DRVAR
 árukereskedés Osika 1.
 Vinkovačka csa 1
 Ajánlunk
 jól felszerelt raktárát:
 Szénásvilág, lapátok, min-
 dennemű nyél és egyéb áruk
 2015

Lakásberendezések, hálók, ál-
 lók, uriszobák stb. a leg-
 szerűbb és díszesebb kivitelben
 legolcsóbban
VADÓZ LAJOS
 villanyörre berendezett asz-
 talos áru műhelyében, szerez-
 hetők be KULÁN. 56

Dr. Farkic
magánygyógyintézete BEOGRAD
 Az összes segédeszközökkel felszerelve
 Idegbajok, neurasthenia, hiszéria, epilepsia, sifilitikus
 me. betegedések, benulások.
 Sebészeti-ortopéd megbetegedések, sérülések, csont-
 izomtuberkulózis, háttéringörbülések, mellékvesék,
 vesezületelt vagy szerzett testhelyeztetésére.
 Felveszünk kezelt azonkívül
 reumatikus, csúszó, v. szegény és skrofulus betegeket
 Hydrotherapie, elektrotherapie, masszazs, meleg levegő,
 besugárzások (ultrahangos magaslátó) Fangopakolások
 (hőstényi iszap) mediko-mechanika
 vezető orvosok: Dr. H. Klein, ideggyógyorvos
 Dr. C. Kajan, ortopéd-sebész
 Penzióárak: Külön szoba 150 dinár, 2 vagy 3 ágyas szoba
 120 dinár napont.
 Felvilágosítással szolgál az intézet Beogradban, Knez Mi-
 hajlova venac 23, a Kalimedanul szemben. Telefon 5-89.

Gyenge férfiak-
 nak (impotensnek)
 bérmentve külföldi
 badalmazott
 tulajdonnyel smertető
 kőp. met. — Cim
 Patent 608"
 Cluj (Kolozsvár)
 1 számú postafiókbérlet

ÜZLETTÁRS
 kerestetik biztos és állandó
 zlotéhoz, le: alább 150.000
 nár készpénzzel. A
 az üzlet v. a. aktív részt
 kell venni. Veszteség kizárva,
 befektetés biztosítva. Csak
 komoly referenciák irjanak
 »RENTABILIS ÜZLET« jellegre
 a kiadóba.
 2071

POS
 husvétii cukor,
 szilva
 karkabó
Sugar Manonál
 Subotica, Rudićova ul.
 1769

ELSŐ SUBOTICAI
PAPIRZACSKÓGYÁR
F. BEDŐ SUBOTICA SENOE UL. 19.
 TELEFON 436.
 Ajánlja minőség és ár tekintetében első-
 rendű és versenyképes papirzacskóit.
 Kérjen mintát és árajánlatot.

STEINER cukrászdájában olcsóbb lett a sütemény, darabja 3 dinár

ALUMINIUM komplett garnitúra, 12 db franko vagy a pénz előzetes beküldése mellett

DIN 300

INZ. J. H. BÜHL Kovinska Industrija **MARIBOR**

A rejtvénybajnokverseny győztesei.

A karácsonyi rejtvénybajnokversenyre beérkezett 846 pályázat. Az összes pontszámot, 158 pontot elérték, tehát valamennyi rejtvényt megfejtették: **Vukovics Géza** Szubotica, **Paja Kujundžićeva** ulica és **Eisler** nővérek Szubotica, akik között megosztottuk az 1000.— dináros jutalmat, úgy hogy mindegyik 500—500 dinárt kapott. A második díjat, az 500 dinárt **László Samu** Vel.-Bečkerek, **Kalvinska** ulica 2. nyerte meg 151 pontszámmal. A harmadik díjat pedig, 250 dinárt **Bernhardt Ancl** Palič 147 pontszámmal. Ugyancsak 147 pontszáma volt **Steiner József** Senta, **Fischer** Zsigmond Szombor 140-et meghaladó pontszáma volt **Muller Ernő** Szubotica, **Donáth László** Szentia **Mlinacsek** Fábán Szubotica, akik díszéretet kaptak. A karácsonyi rejtvények helyes megfejtését helyszüké miatt a jövő számban közöljük.

CERTUS HIDEGENYVIPAR Berlin-Hamburg-Drezda
Vajdasági vezérképviselője:

PRANDELL RUDOLF ÉS FIA
Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca

Certus hideg ennyvpor a jelenkor legjobb ennyve, minden tekintetben felülmúlja a tablacnyvet.
Certus kötőereje a legnagyobb és abszolút vízálló.
Certus nem szárad idő előtt, nagy felületeket csak ezzel lehet jól ennyvezni.
Certus hideg vízben oldható, a fát sem kell ennyvezéshez melegíteni. Fűtőanya-ot takarít meg.
Certus minden kulturállamban használt a tábla-enyvet, mert előnyeit a modern ipar felismerte
Certus asztalos-, esztergályos-, hu'orüzemekben, vagon-gyárakban.
Certus az egyetlen ennyv, melyet repülőgépek, folyami és tengeri hajók építésénél használnak.
Certus mint erős és vízálló ennyv a legjobb minden épület- és butorasztalos ennyvezésnél is.
Certus használata a leg gazdaságosabb, — 1 kg porból 3 kg ennyvmasza! Fűtőanyag nem kell.
Saját érdekében próbálja meg és mindig CERTUS-t fog használni.

Wiegenfeld Jenő
Novisad
Kralja Petra 13. szám

Nagy választék női kabátok, kosztümök, továbbá férföltöngök, férfijelöltök és sportruháknak való divatos angol szövetekben

Nagy lerakat belsőrukkban.
Olcsó árak.

Rejtvény.

Patt Pattachon

ES

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Szó nélkül“

DEUTSCH PÁL és TÁRSA
VILLAMOSSÁGI ÉS MŰKÖZMŰVÉSZETI VÁLLALAT
SUBOTICA, SOKOLSKA ULICA 3.

Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron, saját vagy megadott tervek alapján.
Kérjen ajánlatot. — Irodógép és varrógépek javítása külön szakképzett munkásokkal.

FIAT 509

6/25 HP, 4 ülésel, 4 kerékfékkel, az ideális vojvodinai tura-autó és az összes többi FIAT típusok

nagyon leszállított áron, legkedvezőbb fizetési feltételekkel

raktáron és azonnal szállíthatók FIAT képviselőnél

„AUTOMOBILIA“
SUBOTICA, SKADARSKA UL. 7.

Autó, traktorok és motorok

Ha Ön mindezek kezelését 14 napig személyesen elvégezték, akkor megkapja a szükséges tanúsítványt, továbbá, autóját becsesdini vagy javítani óhajtja, a sofőrvizsgára vonatkozó információt akarja beszerezni, úgy forduljon akár személyesen akár írásban

PROTIĆ I. DUSTRIJA MOTORA
céhez Novisad, Kralja Aleksandra 7.

Ugyanitt utazók részére autók állandóan rendelkezésre. Beszálló hely autók részére, autogarage, autójavítóhely, belső és külső gumik vulkanizálása a legkedvezőbb feltételek és a legolcsóbb árak mellett.

Keresztsoros rejtvény

1926. III. 7-iki számban közölt „Templom keresztosoros rejtvény” megfejtése ez:

Függőleges: 1. pápa, 2. világi, 3. kiapad, 4. Oroszvár, 5. t. m., 6. rátartós, 7. bős, 10. U. T. E., 13. őriz, 15. bubl, 17. ász, 19. kat, 20. irány, 22. kéz, 23. áradás, 25. Abbazia, 26. tót, 27. lép, 31. koh, 32. muzulmánok, 35. kalkuláció, 36. kít, 37. Eta, 39. tom, 41. mea, 42. tartalék, 43. izer, 45. memo, 47. Litvánia, 49. Alkalaj, 51. Röntgen, 55. Kner, 56. an, 57. iz, 58. komp, 63. fa, 64. al, 66. une, 67. tűz, 69. epe, 70. kas, 72. oratorium, 74. reverenda, 76. sie, 77. tre, 78. per, 79. cis, 81. orvosság, 83. te, 84. elágazás, 86. magazin, 87. trappista, 89. Erzberger, 90. találka, 93. rk., 94. il, 96. al, 97. ah, 101. kanon, 103. aktor, 106. aut, 107. ces, 109. nie, 110. zab, 117. le.

Vízszintes: 2. vak, 4. oltár, 7. rámpa, 8. bog, 9. 11. ősi, 12. dat, 13. ősz, 14. reb, 16. zár, 18. ski, 20. ibi, 22. kazár, 24. rátót, 27. le, 28. rá, 29. eb, 30. ok, 32. méz, 33. an'na, 34. tok, 36. kup, 37. edi, 38. ezt, 40. ham, 42. tiz, 43. ita, 44. jon, 46. lel, 48. átutazás, 50. amerikai, 52. le, 53. mö, 54. krka, 57. ikon, 59. apáca, 60. nu, 61. zo, 62. tiara, 63. ira, 65. aurtá, 68. lepke, 71. kokain, 73. Angora, 75. eszt, 78. Pécs, 80. ukol, 82. rue, 83. terv, 85. remete, 88. restel, 91. ur, 92. orgia, 95. zalog, 98. et, 99. skalp, 100. Blaha, 101. ku, 102. da, 104. am, 105. ak, 106. agancs, 108. gnajsz, 111. et, 112. ei, 113. nótá, 114. isa, 115. ref., 116. óber.

Helyesen megfejtették 82-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Korody Mira Noviszád, 2. Beck Irnuska Szubotica, Vilsonova 51, 3. Albricht János Debeljača, 4. Zoltán Schiller Mokrin, 5. Róth Róbert Zabalj.

Motorhajó vállalat

Staribečej és Novibečej közötti személyszállítás stógekkel, vonatóhajó, motorberendezésű motorral, dereglyével kedvező fizetési feltételek mellett

ELADÓ

Schumacher Rezső-nél Stari-Bečej

Szódás- és krahlsüvegek

valamint elsőrendű Pochtler-féle szifon fejek és szódagépek, továbbá az összes kellekek. — Szódavíz és krahlsüveg készítéséhez legjobb és legújabb technológiával készült forrás

Gertner i Sternberg
Osijek, Lončarska ulica broj 6.
Interurbán telefon 609.

Carl Pochtler r. t. Wien
júroszláv vezérképviselője

„ALFA ROMEO“
ÉS
„DE DION BOUTON“
AUTOMOBILOK

vezérképviselője Subotica

Keres alképviseelőket
Autó eladás

Kékfestő és vegytisztító-intézet

A Bácskában egyik legrégebbi, legnagyobb és jólmenő kékfestő és vegytisztító-intézet, haláleset miatt, azonnal adó vagy hosszabb időre bérbe adandó. — Közelebbi felvilágosítással szolgál a tulajdonos: **őzv. Stampfer Mátyásné, Bačka-Palanka**

HOTELPENZIO ZELENIKA
ZELENKA (BOKA KOTORSKA)

Dalmácia legkényelmesebb üdülő- és fürdőhelye. Nagy park. Víz sportok. Gyönyörű kirándulások. Bácskai konyha. Teljes ellátás 60 dinár; április 1-től szept. 30-ig 70 dinár személyenként naponta

Dr. Magyar Antal
örökösök, tulajdonosok

Perfekt magyar-német

GYORS- és GÉPIRÓ
tisztviselő vagy tisztviselő felvétetik

Csakis elsőrangú erők ajánlkozzanak; szerb nyelvet bírók előnyben.

Kereskedelmi és Iparbank r. t. Novisad

Jegygyűrűk, órák, ékszerek legolcsóbban, részletfizetés Szombati Saroltánál Subotica, Vilsonova ul. 20. A főpostával szemben.

Női harisznák

minden színben egyszerű 0 dinár, imitáció 17, jobb ill. finom flór 23, selymes 30, férfi 8, 10, 15 és 20 dinár, gyermekharisnya 8, 9, 10 dinár. Szétküldi.

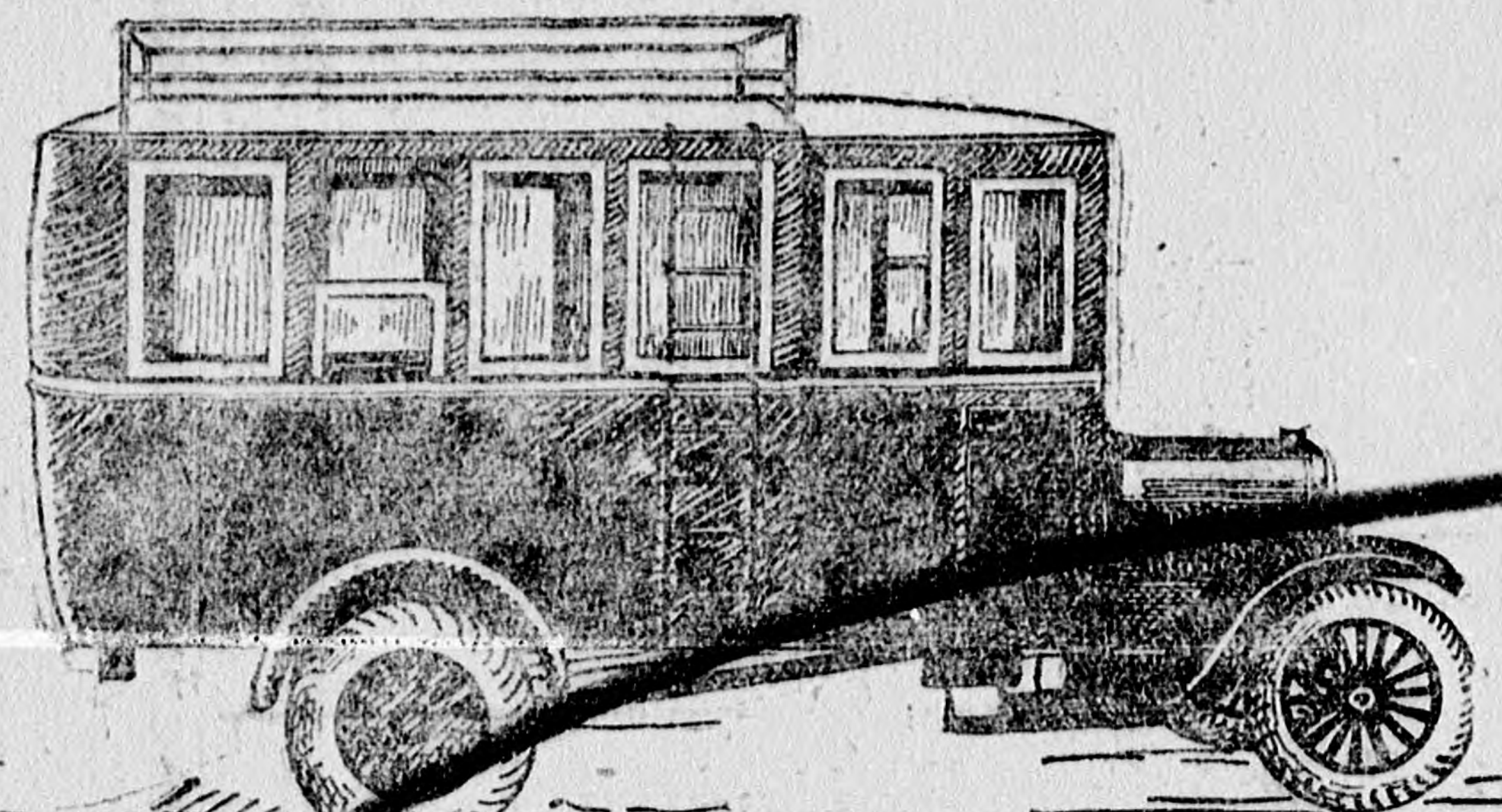
R. STERMECKI nagyruház, Celje 27. (Slovenija)

Több mint 1000 ábrát tartalmazó nagy képes árjegyzék barkinek ingyen. - Rőfös áru mintákat megtekintésre üdők. - Minden rendeléshez aláírást és csatolókat. - 500 dináron feletti rendelések bérmentve. Kereskedőknek nagyban árak. Képviseletet felveszek.

BANGÓ JOGI SZEMINÁRIUM Budapest, IX. Day-ucca 14 SIKERES KÉSZÍTŐ ELŐ VIDEKREK IS! 10045

ZWIRSCHITZ KÁROLY SOMBOR

JUGO-SLAVEN KO FIAT ÉPVISELŐ Szállít raktárról a legújabb típusu FIAT AUFÓKAT leszállított árak és előnyös fizetési feltételek mellett

VULKAN GARAGE SOMBOR

Szállít raktárról autóbuszokat, t-herautókat, motoros fűzfecskeket, valamint Ford alkatrészeket. Viszonyteladók és autótaxisoknak kedvezményes árak. VULKANIZÁLÓ MŰHELY - FÉNYEZŐ MŰHELY stb.

4000 DINÁR

Használja ki a kedvező alkalmat, amíg tart 4000 dinárért EGY HÁLÓSZOBÁT masszív, gőzölt bükkfából, elsőrangú kidolgozásban, elegáns kivitelben, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeliszekrény, 1 toalette, szögletes vagy ovális tükörrel és üvegekkel, a legfontosabb rézbutorvasalással. KRAUSZ EDE butorraktárában, NOVISAD

Chamotte-tégla és liszt Keramit-tégla és lapok Gáz-, furó- és forcsövek Gyári raktár árak! Findelsen Gustav I Drug Novisad Hotel Orient épület Telefon 439. 1986

GOMBOS ÉS ILGÉN SUBOTICA

Sokolska (Gombos) 17. Ajánlatok: 2749 i-a hófehér darabos mesztel (pítési mesztel) orlandi cementet, főtöl, búvárszenet, porosz (Königsbüttelei) kovácsarany, dunai homokot és schottlandi búkkhasab és aprított szilva. A legkisebb rendelést is házhoz szállítjuk.

SIREMLÉKEK, UTKERESZT, SZT. HÁROMSÁG, SZÉZITÉSÉK javítása, beállítás, vése, aranyozás szak/erten. Stara Kanjiza lerakat Kiraly Sandor-féle házban. ÖVÁRI JÁNOS kő-aragó és márványipar telepe Senta

ELŐNY OMDÁT

MÓDERNŰL FELSZERELVE legolcsóbban LEOPOLD SÁMUEL SABLONYARA SENTA 257

LÁNG L. GÉPGYÁR R. T.

BUDAPEST PÓSTAFIÓK: 56

Ajánlja elsőrendű, jözevű, ismert gyártmányait DIESELMOTOROK LÉGSÜRÍTŐVEL DIESELMOTOROK LÉGSÜRÍTŐ NÉLKÜL STABILGŐZGÉPEK FÉLSTABILGŐZGÉPEK GŐZKAZANOK

Mérsékelt árak. Kedvező fizetési feltételek. Rövid szállítási határidő. Díjtalan mérnöklátogatás. 1208

HORNIMANS

TEA LONDON

ERED. ANGOL CSOMAGOLÁS

100 év óta a legjobb!

KÉPVISELŐ: Schossberger Adolf Novisad

Dr. SZEGŐ SZANATORIUMA

ABBÁZIA (Olaszország) NAPFÉNYES TAVASZI ÜDÜLŐHELY EDZŐ-, HIZÓ-, ERŐSÍTŐKURÁK A gyógytétel és valamennyi formái Minden modern physikális gyógyeszköz Gyermek 7 évtől kezdve kíséret nélkül is

680 Kg TISZTA BUZASZEM

volt az eredmény, midőn egy 650 keresztből álló buzaszalmát már egy közönséges dobkosárral megtöltve, betétsines géppel szakszerű tisztítás előtt utána- csépelettünk. BÉNY T. IDŐT és MUNKÁT takarítanak meg a DOBKOSÁR-BETÉTLÉC alkalmazásával. Kérdezőkérésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást BÁRDOS és BRACHFELD NOVISAD Zeleznicka ulica 108. - Telefon 286.

Szapok, májvitok, pórsenés k. arcbőrhámlás és minden egyéb arc- bőrtisztatatlanság ellen ezidőszert a legjobbban bevált: szor a

CREME DARUVARY

megőrzi az arcbőr lágyaságát, rugalmasságát és üdőségét. Kapható a készítőnél.

BLUM GYÓGYSZERTÁR, SUBOTICA

VISZONTELADÓK: B. Petrovoselo: Stevan Vujicin. Zaball: Jakovic Vese- lin. Alibunar: Emmanuel Stein. Pero Ovoki. De- beljača: Jeges Karoly. Vel. Kikinda: Ivan Danić. Novo-Kanjiza: Mirkovic Brojicin. Bač: Johan Schme der. Knezevi-Vinograd: Csapó Aladár. Batina: Tóth Mihály, V. ga Aladár, Horváth Lajos. Jaša Tomić: Kálmán drovica. Senta: Ormos drogéria, Herman Rosenberg. St.-Kanjiza: Strausz Mihályné. Stara-Moravica: Kopor- nyai Illés. Horgoš: Reisz An' al. Temerin: Kiss Dezső. Pašicevo: Roginer István. Martonoš: Avramović Sve- tozar. Kovin: Mita Bunda, Marko Guca. Bajmok: Gyetvai József, Kocsis Lajos. Ada: Kohn Sámuelné. Mol: Nikola Ruškuc. Beli Monastir: Stojan Ignjatić. Sahula: Gijura Petrović. 9503

BUTORT

LEFIZETÉSRE LESZÁLLÍTOTT ÁRAKON CSAKIS ERDÉLYI ANTAL

BUTORÜZLETÉBEN VÁSÁROLHAT SUBOTICÁN, SUDAREVIĆEVA 4. A régi zálogház helyén. - Klein Géza mellett 1106

Ki akar érettségizni?

Öszevont magánvizsgát tenni? Teljes anyagi felelősséggel előkészít a BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

LION NOIR CIPŐKRÉM

Valódi francia Főraktár: Kaufmann Hermann borkereskedőnél Subotica, új helyiség volt „Narod” kávéház helyén

BUTORT

HALÓSZOBA, EBEDŐ és INODADERENDEZÉST stb. elsőrendű, - a leg egyszerűbbtől a leg- finomabb - kivitelben NAGYBAN és KICSINYBEN mindenkor olcsóbban vásárolhat, mint bárhol a legkedvezőbb fizetési megkötéssel ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD 955

Bertöbbletetesebb községi és gazdasági mérlegeket szállít J. Sebestyén, Subotica

A jövő autója
KIS OPEL
 német precíziós munka, 2 és 4 ülésel
 több mint 50% megtakarítás
 Vezetésképeslet:
OPEL-MŰVEK, ZAGREB, ILICA 72
 Kérjen ajánlatot!

KINO
 APPARATE
 Ernemann, Ica Pathe, neue und gebrauchte, Spiegel Lampen
 Furtinger i Drug, Zagreb
 Bogovičeva 7.

Komlózsineget
 ajánl a
Fonó és Kötélverőgyár R. T. Odzsaci (Bácska)
 F. évi március hó 1. óta leszállított árak!
 Kérjen árajánlatot!

HÁZ MINT NYEREMÉNY!
 A Földművelésügyi Miniszter ur 1925. dec. 9-én 46806/I. sz alatt két határozatával a Prvo Zagrebačko Radničko Društvo (Eiső Zagradi Munkásegylet) házorszájáték sorsolási napját **1926. május 1-re** engedélyezte.
 I. nyeremény 2. nyeremény 3. nyeremény

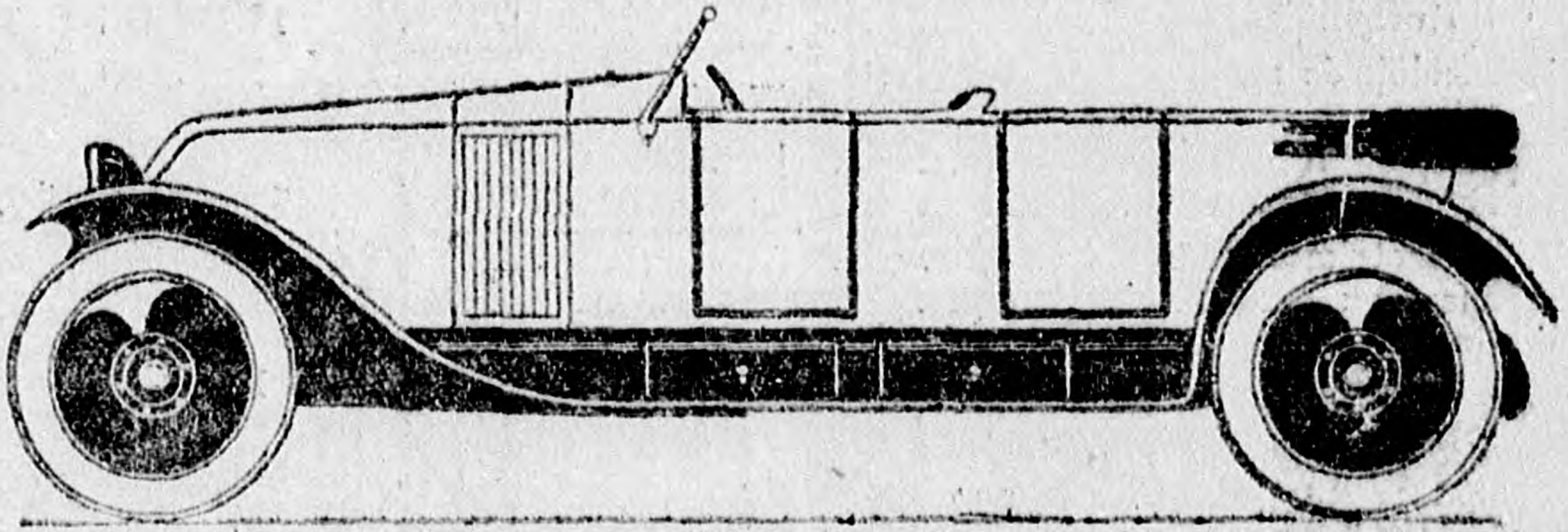
Öfelsége I. Aleksander királyunk
 ajándéka egy gyönyörű szép aranyóra. — Kibocsájtva 35.000 sorsjegyet egyenként 50 D. árral.
 Lánykezesen mindenki a sorsjegyet megvenni, mert 50 dinárért házigazda lehet. A 35 sorsjegyet óhat venni, vagy száza ék mellett azok viszonteladását vállalja, forduljon a központhoz Zagreb, Josip Franz Opava, Nadbiskupski trg 11-1, vagy a novisadi központúhoz L. Marinellohoz, Novisad Primorska 20.

GROZIT
 Gyártmányait
 Aszfalt és kátrány lemez,
 aszfalt szigetelő em. z. kö-
 szénkőpor, f. c. ment,
 kárbolineum, kő-ze-
 kát anv-szuro, fedell-k,
 Bitumen, aszfalt, mastix stb

Beogradi Aszfalt és Kátrány Vegyi termékek Gyára Beograd
 Vuka Karadžića 6. Sürgönycim: GROZIT Telefon: 27-20

Képviselek: NOVISADON: Greinitz D. D. Novisad
 SOMBORBAN: Bertalan Goldfahn Sombor
 OSIJEKEN: Karlo Axmann i Drug Osijek

ÖNNEK „RENAULT“ AUTÓT KELL VENNIE!

Mert a
Renault-autó
 a leggazdaságosabb

teljesítmény és fogyasztás tekintetében, tartósság tekintetében a legbiztosabb. — A legkedvezőbb fizetési feltételek. — Kérjen referenciát minden érdekelt szakembertől vagy Renault-autótulajdonostól. — Vezetésképeslet: Bácska, Bánd, B. ranya és Osijek részére

KRAUSZ EDE NOVISAD

Versenynélküli árak!
 A legegészségesebb
gyermekkosci
 csak 800 dinár
 Gyári lerakat:
KRAUSZ EDE
 BUTORRAKTÁRA
NOVISAD
 Kérjen fényképes ajánlatot!

800 DINÁR

Kaicé illatszertár ajánlja speciális kölnivizeit kimérve és nagyban. Viszonteladónak árendedmény.
Lorigan, Chipre, Ambra, Orosz, Szegfü, Gyöngyvirág, Orgona és valódi Johann Maria Farina

KOMLÓZSINEGEK, SISAL MANILLA KÉVEKÖTŐZŐ, UJ ZSÁKOK ÉS KÉSZ PONYVAK
UJ ES HASZNALT ZSÁKOK a legjutányosabb árban szerezhetők be:
Avram Schiff, Novisad Zsák, ponyva és zsineg nagykereskedés
 Zsák és ponyvakölcsönző intézet
 Fiók: BEOGRAD, Karadjordjeva 21. Telefon 403.
 Sürgőny cím: „JUTEŠIF“

FORD
 alkatrészek
 európai autókhoz felszerelési cikkek
MICHELIN GUMMIK
 Standard autóbenzin és olaj
Klein Géza's Fiai
 Vidékre franko szállítunk.
 Walter magántanfolyam
 Előreszt középiskolai és egyetemi magánvizsgálatok, drettségek, vármely állami vizsgák. — Budapesti Rákóczi utca 10.

„Tobler“ csokoládé fogyasztói szén minden csomag „Tobler“ csokoládéhoz képest ajándékot kap!
 Iéket. Aki 40 képet gyűjt a 301-348 szériából
 SÁT-BRASLET készletek, stilografot, manikürkészletet, stb. — A teljes képszeriát a következő címre kell küldeni: Bern (Svaja) Tobler-gyár, vagy az SHS vezérképviselőnk: „BOROT“ Beograd, Kuj. Ljubce 10. Telefon 31-80. 10435
508
 Telefonszám **508** Telefonszám
Lusztereket nagy és gazdag választékban, szolid áron beszerezhet a
Suboticei Villamos Vasut és Világítási RT.-nél
 Kostina ulica 1

Aknaszén
 vagon-tételekben
2400 dinár
 (Förderkohle) franko Vrdnik. Szerémség, 5000-en felüli kalória tartalommal. A szállítás a megrendelés kézhezvételének napján eszközöltetik.
Rudarsko Trgovacko Društvo, Ruma
 Telefon: Ruma 21 szám. 1061
Pflüssi órák Ioszebben
Gembbevonás leggyorsabbi
Gépaour Ioszebben készült
S. D. ENGL varrógépüzletben
 Rudics-utca sarok

Meghívó

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság Igazgatósága
 Suboticeán, 1926. évi március hó 28-án délelőtt fél 11 órakor az intézet székházában megtartandó
XXXIV. évi rendes közgyűlésére
 a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

1. Az 1925. évről szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
2. A zárszámadások előterjesztése, mérleg, nyereség-vesztés számok megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadására.
4. Az igazgatóság megválasztása.
5. Sombori felmentésük a Sombori Takarékpénztár igazgatótanácsának megválasztására.
6. A választmány megválasztása.
7. A közgyűlés felhatalmazást a közgyűlés megválasztására.
8. Netalán felmentésük (az alapszabályok 10. §-ának figyelembe vételével).
9. Azon t. részvényesek akik a közgyűlésen megjelenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, tartoznak az alapszabályok 10. §-a értelmében a közgyűlés megjelenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, tartoznak az intézet pénzügyi részlegénél Suboticeán, vagy a Sombori, stammaravici, apatini, naari fiókintézetek pénzügyi részlegénél, vagy az Opšta Privredna Bankánál Beogradban, vagy a Wiener Bankverein beogradai és zagrebi fiókintézeténél a közgyűlésen való szavazati jog gyakorolása céljából letétbe helyezni. A letett részvényekről kiállandó elismervények a közgyűlésen való megjelenésre igazolójeleket szolgáltatnak.

VAGYON Az 1925. évi harmincnegyedik üzletév mérlege **TEHER**

		Dinár				Dinár	
Pénztárkészlet	D. 3.702,058-47			Részvénytőke		5.000,000	
Idegen pénz nemekben	24,483-71			Tartalékalap	D. 1.658,366-43		
Pénztárintézeteknél elhelyezett	12.145,708-12	15.872,250	30	Külön tartalékalap	1.271,250		
Váltók:				Záloglevél biztosítéki alap	250,000		
Bankváltók	D. 16.535,048-16			Értékpapír-árfolyam ingadozási alap	82,500		
Jelzálogilag biztosított váltók	9.611,574-75	26.146,622	91	Ingatlan-értékesítési alap	15,000	3.277,116	43
Kötvénykölesönök:				Nyugdíjalap		1.128,069	26
Jelzálogkölesönök	D. 1.931,477-14			Betétek:			
Községi kölesönök	782,647-84			Takarékkönyvecskékre	D. 66.007,810-59		
Kötvénykölesönök	16.465,291-75	19.179,416	7	Folyó (csekk) számlára	31.731,677-68	97.739,488	27
Tisztviselők és szolgák nyugdíjintézete		1.128,069	26	Betétek és hitelezők idegen értékekben		14.537,462	03
Adósságok:				Hitelezők		8.665,850	80
Jelzálog fedezettel	D. 32.330,044-28			Engedményszert kölesönök:			
Egyéb fedezettel	40.376,214-99	72.706,259	27	Jelzálogkölesönök	D. 1.351,274-93	2.133,922	77
Pénztárintézeteknél idegen értékekben		14.731,920	80	Községi kölesönök	782,647-84	473,015	05
Értékpapírok		1.152,925	10	Jelzálogkölesönökből visszatartott összegek		20.574,010	04
Ingatlanok		509,642	32	Letétek és különféle passzívák		47,395	47
Saját földbirtok		1.772,127	39	Fel nem vett osztalék		920,885	93
				Átmeneti tételek			
				Nyereség			
				Athozat 1924. évről	D. 64,694-75		
				Folyó évi nyereség	1.637,623-28	1.702,318	03
		156.199,534	08			156.199,534	08

KIADÁSOK **Üzleteredmény-számla** **BEVÉTELEK**

		Dinár				Dinár	
Kamatok	6.496,849	95	Nyereségáthozat 1924. évről	64,694	75		
Adók	1.855,733	46	Kamatok:				
Tiszti fizetések, lakbérek, drágasági pótlék, tisztelődíjak, szolgák illetményei és üzleti költségek	3.801,759	97	Váltószámlái kamatok, Jelzálogkölesönök, Folyószámlák és Értékpapírok kamatai	6.737,958	14		
Egyenlő, mint tiszta nyereség	1.702,318	03	Ingatlanjövödelem	200,887	50		
			Jutalékok, biztosítási és egyéb üzletek eredménye	6.853,121	02		
		13.856,661	41			13.856,661	41